

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2025

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zpracoval: Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zpracovatel:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování

Kontaktní osoby zpracovatele:

Ing. Jitka Macková
Mgr. Petra Havlová

Obsah:

Použité podklady (vždy v aktuálně platném znění)	6
1 ÚVOD	7
2 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ V ČLENĚNÍ NA JEDNOTLIVÁ TÉMATA, VČETNĚ UVEDENÍ INDIKÁTORŮ PRO HODNOCENÍ TÉMATU:	8
2.1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY	8
2.2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ	9
2.3 STRUKTURA OSÍDLENÍ	10
2.4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ	11
VIT – indikátor vitality	12
MIG – indikátor migračního zisku	12
STA – indikátor stáří	12
2.5 PŘÍRODA A KRAJINA	21
ZCHÚ – Zvláště chráněná území	22
KES – Koeficient ekologické stability	22
2.6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	24
OSP – Orné svažitě pozemky	24
SPPV – Stav povrchových a podzemních vod	25
PLvZPF – Plochy ložisek v plochách zemědělské půdy I. a II. třídy ochrany	26
2.7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	27
SKO – Stav kvality ovzduší	27
2.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA	29
LES - Lesnatost	Chyba! Záložka není definována.
2.9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	31
2.10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI	32
KAN – Odkanalizování území ORP	33
PLYN - Plynofikace obcí ORP	34
2.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY	38
MNZ - Míra nezaměstnanosti	38
MNZ 12 - Míra nezaměstnanosti nad 12 měsíců	39
MPA – Míra podnikatelské aktivity	40
KFV – Koeficient funkční velikosti	40
VZ – Vyjíždka za zaměstnáním (podíl mimo obec)	41
VŠ – Vyjíždka do škol (podíl mimo obec)	41
DZ - Dojíždka do zaměstnání	42
DŠ - Dojíždka do škol	42
2.12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH	44
CR – cestovní ruch	45
2.13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL	48
3 VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ VČETNĚ VZÁJEMNÝCH VAZEB	49
3.2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	54

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.3	HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ	54
3.4	SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL	55
3.5	CELKOVÉ HODNOCENÍ ORP – VYVÁŽENOST TŘÍ PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	56
3.6	HODNOCENÍ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE JAKO CELKU	57
3.7	HODNOCENÍ POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ.....	58
4	URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ.....	60
4.1	POŽADAVKY NA ODSTRANĚNÍ NEBO OMEZENÍ URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH, HYGIENICKÝCH, PŘÍPADNĚ DALŠÍCH ZÁVAD	66
	Urbanistické závady.....	66
	Dopravní závady	67
	Hygienické závady	68
	Závady v oblasti ochrany přírody a krajiny	68
	Závady v oblasti Environmentálního, ekonomického a sociodemografického pilíře	69
	Další závady a ohrožení v území	69
4.2	ÚZEMNÍ STŘETY ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ.....	70
	Vzájemné střety záměrů na provedení změn v území	70
	Střety záměrů na provedení změn v území s vybranými limity využití území a s hodnotami	71
4.3	ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV ÚZEMÍ, VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ a SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL.....	73
4.4	Doporučení pro využití závěrů RURŮ v navazující územně plánovací činnosti.....	73

Použité podklady (vždy v aktuálně platném znění)

Plán odpadového hospodářství 2016 – 2025

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území

Program zlepšování kvality ovzduší - zóna severovýchod (CZ05), aktualizace r. 2020

Nadregionální strategie Královéhradeckého kraje v oblasti cyklo, in-line a bike produktů; schváleno

Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje 12. 9. 2016

Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje (2003)

Koncepce zemědělské politiky Královéhradeckého kraje

Ucelená politika samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě (2020)

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje, (2004 + průběžné aktualizace)

Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2017 – 2020

Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2014 – 2020

Regionální surovinová politika Královéhradeckého kraje

Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (6/2017)

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020

Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje

Státní energetická koncepce; schváleno vládou ČR 18. 5. 2015

Strategický rámec Česká republika 2030

Strategie rozvoje kraje 2021–2027

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Územně analytické podklady obcí Královéhradeckého kraje a jejich aktualizace

Politika územního rozvoje ČR v platném znění

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění

ČSÚ, Výpis Registr ekonomických subjektů

ČSÚ, SLDB 2001

ČSÚ, SLDB 2011

ČSÚ, SLDB 2021

ČSÚ, Veřejná databáze

ČSÚ, Regionální národní účty

ČSÚ, podklady ÚAP dle ORP

Statistická ročenka Královéhradeckého kraje r. 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Statistická ročenka České republiky r. 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024,

Internetové odkazy:

www.kr-kralovehradecky.cz

www.hkregion.cz

www.czso.cz

www.mmr.cz

<http://geoportal.gov.cz>

www.env.cz

www.mze.cz

www.nature.cz

www.chmi.cz

www.pla.cz

www.vumop.cz

www.vuv.cz

www.sekm.cz

www.geology.cz

1 ÚVOD

Rozbor udržitelného rozvoje území (RURÚ) navazuje svým obsahem na shromážděné a vyhodnocené Podklady. Definuje pozitiva a negativa v území v členění na 13 témat (širší územní vztahy; prostorové a funkční uspořádání území; struktura osídlení; sociodemografické podmínky a bydlení; příroda a krajina; vodní režim a horninové prostředí; kvalita životního prostředí; zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa; občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství; dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti; ekonomické a hospodářské podmínky; rekreace a cestovní ruch; bezpečnost a ochrana obyvatel), tak jak vyplývají z Podkladů a dále vyhodnocuje územní podmínky a potenciály jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území (na základě příslušných indikátorů, které jsou rovněž popsány v Podkladech) a určuje problémy k řešení. Grafickým výstupem RURÚ je problémový výkres.

2 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ V ČLENĚNÍ NA JEDNOTLIVÁ TÉMATA, VČETNĚ UVEDENÍ INDIKÁTORŮ PRO HODNOCENÍ TÉMATU:

2.1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

Pozitiva

- Metropolitní a funkční provázanost Hradec Králové–Pardubice (aglomerace) a existence nástrojů koordinace rozvoje (ITI), podporující integraci dopravy a veřejných služeb.
- Dobrá dostupnost směrem k Praze a Středočeskému kraji díky D11 a navazujícím tahům.
- Přítomnost významných nadregionálních vazeb železniční dopravy v širším území (napojení na koridory, vazba na uzel Pardubice).
- Přeshraniční spolupráce s Polskem (Euroregion Glacensis) a potenciál rozvoje cestovního ruchu a služeb v příhraničí.
- Dostupnost letecké dopravy (Praha, doplňkově Pardubice) zvyšující otevřenost regionu pro ekonomické a turistické vazby.

Negativa

- Nedokončené/rozpracované kapacitní dopravní záměry (zejm. pokračování D11 / další kapacitní propojení k hranici s Polskem) a s tím související přetrvávající zátěž sídel na průjezdních tazích.
- Nedokončené kapacitní propojení ve směru západ–východ (dálnice/rychlostní komunikace typu D35) v širších vazbách regionu a nejistoty harmonogramů.
- Bariérovost části příhraničí daná reliéfem a chráněnými územími – omezený počet kvalitních přeshraničních dopravních propojení a nerovnoměrná dostupnost.
- Riziko perifernosti vybraných okrajových částí kraje (demografické a ekonomické dopady, odliv obyvatel, slabší nabídka služeb), zejména v některých úsecích příhraničí.

Indikátory

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Problémy

- Vytvářet územní podmínky pro realizaci a koordinaci nadregionálních dopravních koridorů (pokračování D11, kapacitní propojení k sousedním krajům, záměry vysokorychlostních tratí) a současně minimalizovat negativní dopady na sídla a krajinu.
- Stabilizovat územní rezervy a koridory pro dopravní a technickou infrastrukturu v návaznosti na nadřazené dokumenty (PÚR/ZÚR) a přesahy do sousedních krajů.
- Podporovat polycentrický rozvoj a dostupnost veřejných služeb v okrajových částech kraje tak, aby se omezoval vznik periferií (dopravní obslužnost, veřejná infrastruktura, digitální konektivita).
- Rozvíjet přeshraniční vazby s Polskem v místech, kde to umožňují územní podmínky (dopravní spojení, cestovní ruch, integrované služby), při respektování limitů ochrany přírody.

2.2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

Pozitiva

- Vysoká míra pokrytí obcí platnou ÚPD (cca 93 %+); existují rámcové podmínky pro koordinovaný rozvoj na místní úrovni.
- Polycentrická sídelní struktura s více spádovými centry (Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Jičín, Rychnov n. K.) podporující dostupnost služeb a zaměstnanosti v území.
- Pestrá ekonomická struktura (průmysl, zemědělství, cestovní ruch) a možnost diverzifikace funkcí území v závislosti na fyzicko-geografických podmínkách (nížinné vs. horské oblasti).
- Existence rozvojových os/oblastí vymezených v nadřazených dokumentech (PÚR/ZÚR), které vytvářejí rámec pro směřování investic a infrastruktury.

Negativa

- Probíhající suburbanizace v zázemí center (rozvoj monofunkčních obytných lokalit, tlak na veřejnou infrastrukturu, dopravu a krajinu).
- Riziko časové a věcné nekoordinovanosti mezi rozvojem ekonomických aktivit, bydlení a dopravní/technickou infrastrukturou (zpoždění obsluhy území).
- Fragmentace krajiny a vznik bariér v území (dopravní stavby, rozptýlený rozvoj, tlak na zábor ZPF a na krajinné struktury).
- Nízká míra pořizování podrobnější ÚPD (regulační plány / územní studie v územích s komplikovanými rozvojovými vztahy), což může snižovat kvalitu prostorového uspořádání u exponovaných lokalit.

Indikátory

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Problémy

- Vytvářet územní podmínky pro revitalizaci a znovuvyužití brownfieldů (opuštěné/neudržované průmyslové a zemědělské areály) přednostně před vymezováním nových zastavitelných ploch.
- Směřovat rozvoj sídel tak, aby byl kompaktní, infrastrukturně obslužitelný a ekonomicky efektivní (omezování rozptýleného rozvoje; podpora návaznosti na existující zástavbu).
- Koordinovat rozvoj rekreačního bydlení a turistické infrastruktury v exponovaných územích (zejména Krkonoše, Orlické hory) s ochranou krajiny, dopravní obslužností a kapacitami veřejných služeb.
- Důsledně v ÚPD vyhodnocovat reálné potřeby nových rozvojových ploch (bydlení, výroba, služby) a preferovat etapizaci, provázání na dopravní a technickou infrastrukturu a na dostupnost veřejných služeb.
- V územích suburbanizačního tlaku posilovat požadavky na veřejná prostranství, občanskou vybavenost, dopravní řešení a modrozelenou infrastrukturu (aby se omezily negativní externality rozvoje).

2.3 STRUKTURA OSÍDLENÍ

Pozitiva

- Relativně vyrovnaná sídelní struktura z hlediska dostupnosti nadmístní občanské vybavenosti, opřená o síť měst ORP a krajské centrum (Hradec Králové).
- Polycentrická struktura osídlení s více regionálními centry (bývalá okresní města) podporující rovnoměrnější rozmístění obslužných a pracovních funkcí v území.
- Existence hierarchie center (A–G) poskytuje rámec pro koordinaci rozvoje služeb, dopravní obsluhy a veřejné infrastruktury.
- Přítomnost nástrojů meziobecní spolupráce (DSO, MAS) podporujících koordinaci rozvoje zejména ve venkovských oblastech.

Negativa

- Vysoký podíl malých obcí s omezenou rozvojovou a finanční kapacitou, zejména z hlediska zajištění technické infrastruktury, veřejných služeb a udržení základní vybavenosti.
- Riziko zhoršování dostupnosti služeb ve venkovských a periferních územích (stárnutí populace, odchod mladších věkových skupin, koncentrace služeb do center).
- Nedostatek dostupných kapacit bydlení v jádrových sídlech a jejich zázemí, kde se koncentrují významní zaměstnavatelé (zejm. Hradec Králové, Rychnovsko/Kvasinsko, Náchodsko) – tlak na suburbanizaci a dojížděku.
- Funkční nerovnováha u některých lokalit se silnou pracovní funkcí, ale slabší obslužnou vybaveností (monofunkční průmyslové póly) – zvýšené nároky na dopravu a bydlení v okolí.

Indikátory

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Problémy

- Vytvářet územní podmínky pro zachování a rozvoj polycentrické sídelní struktury kraje; posilovat roli ORP center jako poskytovatelů veřejných služeb, zaměstnanosti a dopravních uzlů.
- Usměrnovat rozvoj bydlení v návaznosti na pracovní příležitosti a dopravní dostupnost tak, aby nedocházelo k prohlubování disparit, nadměrné suburbanizaci a neodůvodněným záborům volné krajiny.
- Podporovat stabilizaci venkovských sídel (zejména v periferních polohách) – vymezovat přiměřené rozvojové plochy, posilovat veřejnou infrastrukturu a dostupnost základních služeb, včetně dopravní obslužnosti.
- Zohledňovat územní dopady velkých zaměstnavatelů a průmyslových zón (nároky na bydlení, dopravu, veřejné služby) a podporovat vyváženější funkční strukturu sídel v jejich zázemí.
- Chránit urbanisticky a historicky cenné celky a současně vytvářet podmínky pro kvalitní rozvoj center (revitalizace brownfieldů, zahušťování v přiměřené míře, kvalitní veřejná prostranství).

2.4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

Pozitiva

Sociodemografické podmínky

- Relativně vyrovnaná věková struktura mezi jednotlivými ORP bez extrémních vnitrokrajských odchylek, což umožňuje diferencované, nikoli krizové plánování veřejné infrastruktury.
- Migrační atraktivita vybraných částí kraje (zejména zázemí Hradce Králové, rozvojové osy a oblast Rychnovska), která částečně kompenzuje dlouhodobě zápornou přirozenou měnu.
- Stabilizace populačního vývoje po roce 2021 díky kladnému migračnímu saldu.
- Rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva (nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných osob mezi SLDB 2011 a 2021).
- Existence přirozených regionálních center (Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Jičín aj.), která vytvářejí potenciál pro koncentraci služeb, zaměstnanosti a bydlení.

Bydlení

- Celkový růst počtu bytů i trvale obydlených domů mezi SLDB 2011–2021.
- Stabílní podíl trvale obydlených domů na úrovni kraje (kolem 81 %), svědčící o relativní stabilitě sídelní struktury.
- Oživení bytové výstavby po roce 2021 ve všech ORP, výrazné zejména v rozvojových územích (Rychnov nad Kněžnou, Vrchlabí, Hradec Králové, Kostelec nad Orlicí).
- Převaha rodinných domů umožňující flexibilní formy bydlení (vícegenerační bydlení, adaptace na práci z domova).
- Dostatečný potenciál rozvojových ploch pro bydlení ve větších městech a centrech ORP.

Negativa

Sociodemografické podmínky

- Dlouhodobě záporný přirozený přírůstek obyvatelstva ve všech ORP.
- Vysoký podíl osob ve věku 65+; kraj patří mezi demograficky nejstarší regiony ČR.
- Rychlý růst indexu stáří ve všech ORP; migrační zisk již nedokáže plně kompenzovat nepříznivý věkový vývoj.
- Výrazná závislost celkové populační změny na migračních vlnách (volatilita vývoje).
- Vysoký podíl velmi malých obcí s omezenou demografickou a ekonomickou stabilitou.
- Podprůměrné zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob ve srovnání s ČR.
- Růst podílu jednočlenných domácností (38 % domácností v kraji), zejména v horských a podhorských ORP.

Bydlení

- Vysoké průměrné stáří domovního fondu, zejména v periferních ORP (Broumov, Trutnov, Dvůr Králové n. L., Jaroměř aj.).
- Pokles podílu trvale obydlených bytů v řadě ORP mezi SLDB 2011–2021 a současný nárůst neobydlených bytů.
- Nerovnoměrná prostorová distribuce bytové výstavby (koncentrace do několika ORP).
- Zhoršující se ekonomická dostupnost bydlení v rozvojových oblastech a v územích s koncentrací pracovních příležitostí.
- Nedostatečné kapacity bydlení v územích s dynamickým pracovním trhem (oblast Solnice–Kvasiny).
- Omezené možnosti rozvoje nájemního a cenově dostupného bydlení v menších obcích.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Rostoucí nároky na přizpůsobení bytového fondu stárnoucí populaci (bezbariérovost, dostupnost služeb).

Indikátory sociodemografické

VIT – indikátor vitality

Pro zhodnocení kvalitativních rozdílů správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje v oblasti přirozené měny jsme použili indikátor vitality.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU VIT

Indikátor vitality měří vzájemnou váhu živě narozených dětí a zemřelých osob ve srovnatelném časovém období. Mezní hodnota stability byla určena mezi 90 a 100 %. Index byl počítán jako zprůměrovaná hodnota za roky 2021, 2022 a 2023.

Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:

- 1 = hodnota nad 100 % = pozitivní stav**
- 0 = hodnota mezi 90–100 % = neutrální stav**
- 1 = hodnota pod 90 % = negativní stav**

MIG – indikátor migračního zisku

Pro zhodnocení kvalitativních rozdílů správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje v oblasti migračního chování jsme použili indikátor migračního zisku.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU MIG

Indikátor migračního zisku měří rozdíl podílů měř imigrace správního obvodu na míře imigrace za všechny ORP kraje a měř emigrace správního obvodu na míře emigrace všech ORP ve stejném časovém období. Jako limit udržitelnosti je stanovena hodnota 0. Index byl počítán jako zprůměrovaná hodnota za roky 2021, 2022 a 2023.

Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:

- 1 = hodnota větší než 0 = pozitivní stav**
- 0 = hodnota 0 = neutrální stav**
- 1 = hodnota menší než 0 = negativní stav**

STA – indikátor stáří

Pro zhodnocení kvalitativních rozdílů správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje v oblasti věkového složení populace jsme použili indikátor stáří.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU STA

Indikátor stáří měří procentuální váhu nejstarších občanů ve věku 65 a více let k počtu dětí za ORP Královéhradeckého kraje. Mezní hodnota stability je stanovena mezi 100–110 %. Hodnota indexu stáří by měla být menší než 100 %, ale z důvodu lepší perspektivy dokonce nižší než 90. Index byl počítán pro rok 2022.

Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:

- 1 = hodnota pod 100 % = pozitivní stav**
- 0 = hodnota mezi 100–110 % = neutrální stav**
- 1 = hodnota nad 110 % = negativní stav**

Součet bodů získaný v jednotlivých indikátorech dává dohromady informaci o sociodemografické vybavenosti ORP. Čím více bodů, tím lepší situace v daném ORP. Přehled hodnocení jednotlivých indikátorů je uveden v následující tabulce:

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	indikátor vitality 2021-2023 (%)	indikátor migračního zisku 2021-2023	indikátor stáří 2022 (%)	Hodnocení indikátorů 2021-2023				indikátory 2017-2019			
				VIT	MIG	STA	součet	VIT	MIG	STA	součet
Broumov	70,2	-0,006	158	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1	-3
Dobruška	86,3	-0,007	137	-1	-1	-1	-3	0	0	-1	-1
Dvůr Králové nad Labem	67,7	0,001	158	-1	1	-1	-1	-1	-1	-1	-3
Hořice	66,9	0,001	147	-1	1	-1	-1	0	-1	-1	-2
Hradec Králové	86,0	0,015	141	-1	1	-1	-1	1	1	-1	1
Jaroměř	83,1	-0,004	123	-1	-1	-1	-3	1	-1	-1	-1
Jičín	80,5	0,002	135	-1	1	-1	-1	0	1	-1	0
Kostelec nad Orlicí	80,7	0,000	139	-1	0	-1	-2	-1	1	-1	-1
Náchod	73,6	0,004	148	-1	1	-1	-1	0	-1	-1	-2
Nová Paka	72,0	-0,003	145	-1	-1	-1	-3	0	-1	-1	-2
Nové město nad Metují	74,9	-0,003	155	-1	-1	-1	-3	1	-1	-1	-1
Nový Bydžov	83,3	0,008	137	-1	1	-1	-1	-1	0	-1	-2
Rychnov nad Kněžnou	82,9	0,006	127	-1	1	-1	-1	1	1	-1	1
Trutnov	64,6	-0,009	146	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1	-3
Vrchlabí	61,2	-0,007	139	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1	-3

Po roce 2017 můžeme na pozadí analýz základních sociodemografických charakteristik odlišit v území Královéhradeckého kraje následující rozdíly mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností:

Indikátor vitality (IN20 – SD):

- V letech 2017–2019 došlo u 4 ORP ke zvýšení indexu vitality a u 4 ORP jeho snížení
- V letech 2021–2023 nedošlo u žádného ORP ke zvýšení indexu vitality, naopak u 9 ORP došlo k jeho snížení

Indikátor migračního zisku (IN21 – SD):

- V letech 2017–2019 se index migračního zisku za sledované období zvýšil u 2 ORP, u 4 ORP nastalo snížení
- V letech 2021–2023 se index migračního zisku za sledované období zvýšil u 4 ORP, u 2 ORP nastalo snížení

Indikátor stáří (IN22 – SD):

- V roce 2019 se hodnota indikátorů od předcházející aktualizace nezměnila
- V roce 2022 se hodnota indikátorů od předcházející aktualizace nezměnila

Celkové hodnocení všech tří indikátorů:

- V období 2021–2023 dosahoval součet hodnot indikátorů záporné hodnoty u všech 15 ORP kraje.
- Nejnižší hodnota součtu indikátorů (–3) byla zaznamenána u 7 ORP, konkrétně u ORP Broumov, Dobruška, Jaroměř, Nová Paka, Nové Město nad Metují, Trutnov a Vrchlabí.
- Hodnota –2 byla zjištěna u ORP Kostelec nad Orlicí.
- Hodnoty –1 dosáhlo 7 ORP, a to Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Hradec Králové, Jičín, Náchod, Nový Bydžov a Rychnov nad Kněžnou.
- Ve srovnání s obdobím 2017–2019, kdy kladných hodnot součtu indikátorů dosáhly ORP Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou, dochází v období 2021–2023 k celkovému zhoršení výsledků, zejména v důsledku nepříznivého vývoje přirozené změny obyvatelstva a vysokých hodnot indikátoru stáří.
- Výsledky potvrzují, že migrační zisk v části ORP již není schopen kompenzovat nepříznivý přirozený demografický vývoj, což se projevuje plošným výskytem záporných hodnot součtu indikátorů v celém kraji.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Indikátory Bydlení

VB – vývoj bydlení

Jako ukazatele popisující vývoj bydlení jsou uvažovány ukazatele **vývoje počtu trvale obydlených**, resp. **neobydlených bytů mezi lety 1991, 2011 a 2021** (informace jsou získávány ze SLDB). Tyto ukazatele jsou částečně také ukazateli rezidenční atraktivity území a ekonomické úrovně území.

Limitem udržitelnosti vývoje bydlení jsou nulové hladiny přírůstku a úbytku u obou ukazatelů. Úbytek trvale obydlených bytů a současný nárůst neobydlených bytů je vnímán jako riziko udržitelného vývoje.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU VB

- 1) 2 dílčí ukazatele: **počet trvale obydlených**, resp. **neobydlených bytů**
- 2) **Vypočten podíl trvale obydlených bytů z celkového počtu bytů**
- 3) **Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:**
 - 1 = podíl nad 85 % = pozitivní stav**
 - 0 = podíl v rozmezí 80–85 % = neutrální stav**
 - 1 = podíl menší než 80 % = negativní stav**

2.4.1 Vývoj bydlení dle SLDB 1991, 2011 a SLDB 2021

ORP	SLDB 1991	SLDB 2011			SLDB 2021			podíl trvale obydlených bytů (%)		podíl neobydlených bytů (%)	
	počet domů	počet bytů	počet trvale obyd. bytů	počet neobyd. bytů	počet bytů	počet trvale obyd. bytů	počet neobyd. bytů	SLDB 2011	SLDB 2021	SLDB 2011	SLDB 2021
Královéhradecký kraj	122 925	259 995	215 277	44 718	282 400	228 569	53 831	82,80	80,94	17,20	19,06
ORP											
Broumov	3 695	8 043	6 644	1 399	8 565	6 687	1 878	82,61	78,07	17,39	21,93
Dobruška	5 532	9 744	7 604	2 140	10 039	7 909	2 130	78,04	78,78	21,96	21,22
Dvůr králové nad Labem	6 831	12 754	10 307	2 447	13 937	11 155	2 782	80,81	80,04	19,19	19,96
Hořice	5 976	8 961	6 850	2 111	9 260	7 298	1 962	76,44	78,81	23,56	21,19
Hradec Králové	24 517	65 704	57 972	7 732	73 654	62 848	10 806	88,23	85,33	11,77	14,67
Jaroměř	4 168	8 889	7 419	1 470	9 951	7 873	2 078	83,46	79,12	16,54	20,88
Jičín	14 481	24 558	18 164	6 394	25 446	19 872	5 574	73,96	78,09	26,04	21,91
Kostelec nad Orlicí	6 282	11 167	9 587	1 580	12 236	10 203	2 033	85,85	83,39	14,15	16,61
Náchod	14 333	29 237	24 078	5 159	31 485	24 937	6 548	82,35	79,20	17,65	20,80
Nová Paka	3 575	6 743	5 113	1 630	6 876	5 320	1 556	75,83	77,37	24,17	22,63
Nové Město nad Metují	3 215	6 426	5 461	965	7 067	5 670	1 397	84,98	80,23	15,02	19,77
Nový Bydžov	5 883	8 311	6 347	1 964	8 983	6 940	2 043	76,37	77,26	23,63	22,74
Rychnov nad Kněžnou	8 069	15 621	12 990	2 631	17 282	13 827	3 455	83,16	80,01	16,84	19,99
Trutnov	10 876	30 215	25 689	4 526	32 740	26 671	6 069	85,02	81,46	14,98	18,54
Vrchlabí	5 492	13 622	11 052	2 570	14 879	11 359	3 520	81,13	76,34	18,87	23,66

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2011 a 2021

2.4.2 Vývoj bydlení dle SLDB 2001 a SLDB 2011 – rozdílové hodnoty podílu trvale obydlených bytů a podílu neobydlených bytů

ORP	změna v počtu bytů (SLDB 2021 – SLDB 2011)	změna v počtu trvale obydlených bytů (SLDB 2021 – SLDB 2011)	změna v počtu neobydlených bytů (SLDB 2021 – SLDB 2011)
Královéhradecký kraj	22 405	13 292	9 113
ORP			
Broumov	522	43	479
Dobruška	295	305	-10
Dvůr Králové nad Labem	1 183	848	335
Hořice	299	448	-149
Hradec Králové	7 950	4 876	3 074

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jaroměř	1 062	454	608
Jičín	888	1 708	-820
Kostelec nad Orlicí	1 069	616	453
Náchod	2 248	859	1 389
Nová Paka	133	207	-74
Nové Město nad Metují	641	209	432
Nový Bydžov	672	593	79
Rychnov nad Kněžnou	1 661	837	824
Trutnov	2 525	982	1 543
Vrchlabí	1 257	307	950

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001 a 2011 - vlastní výpočty

Celkový počet bytů v ORP Královéhradeckého kraje se mezi SLDB 2011 a SLDB 2021 zvýšil, a to včetně **počtu trvale obydlených bytů**. Nejvyšší absolutní nárůst trvale obydlených bytů byl zaznamenán v ORP Hradec Králové, Jičín, Trutnov a Náchod. Při vztahu k celkovému bytovému fondu však ve většině ORP dochází k poklesu podílu trvale obydlených bytů a současně k nárůstu bytů neobydlených, což lze z hlediska udržitelného rozvoje hodnotit jako potenciální riziko.

Největší relativní pokles počtu trvale obydlených bytů byl ve sledovaném období zaznamenán v ORP Vrchlabí (o 4,79 %) a Nové Město nad Metují (o 4,75 %). Počet neobydlených bytů se mezi SLDB 2011 a SLDB 2021 zvýšil ve většině ORP kraje, výjimku tvoří ORP Dobruška, Hořice, Jičín, Nová Paka a Nový Bydžov, kde k nárůstu neobydlených bytů nedošlo. Nejvyšší podíl neobydlených bytů byl v roce 2011 evidován v ORP Vrchlabí, kde přesahoval hranici 23 %.

2.4.3 Vyhodnocení indikátoru: VB – Vývoj bydlení

ORP	Podíl trvale obydlených bytů z celkového počtu (%)	Hodnocení ÚAP 2025
kraj	80,94	0
Broumov	78,07	-1
Dobruška	78,78	-1
Dvůr králové nad Labem	80,04	0
Hořice	78,81	-1
Hradec Králové	85,33	1
Jaroměř	79,12	-1
Jičín	78,09	-1
Kostelec nad Orlicí	83,39	0
Náchod	79,20	-1
Nová Paka	77,37	-1
Nové Město nad Metují	80,23	0
Nový Bydžov	77,26	-1
Rychnov nad Kněžnou	80,01	0
Trutnov	81,46	0
Vrchlabí	81,13%	0

IBV – intenzita bytové výstavby

HODNOCENÍ INDIKÁTORU IBV

- 1) Ukazatel: **intenzita bytové výstavby (IBV)** v určitém časovém období = počet dokončených bytů na 1000 obyvatel
- 2) **Vypočten rozdíl intenzit** ve zvoleném časovém období
- 3) **Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:**

1 = rozdíl větší než 0,1 = pozitivní stav
0 = rozdíl v rozmezí -0,1 až 0,1 = neutrální stav

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

-1 = rozdíl menší než -0,1 = negativní stav

Jako indikátor bytové výstavby je uvažován ukazatel rozdílu intenzity bytové výstavby v navazujících časových obdobích, který umožňuje sledovat změnu dynamiky bytové výstavby v území. Indikátor do značné míry odráží atraktivitu jednotlivých správních obvodů z hlediska bydlení. Dostupnost údajů je dána jejich sledováním Českým statistickým úřadem.

V rámci aktualizací ÚAP Královéhradeckého kraje je indikátor dlouhodobě hodnocen prostřednictvím rozdílového porovnání intenzity bytové výstavby v po sobě jdoucích obdobích. Pro 6. úplnou aktualizaci ÚAP KHK bylo zvoleno porovnání období let **2020–2021 a 2022–2023**.

Jako limit udržitelnosti bytové výstavby je považována neutrální až pozitivní změna vývoje bytové výstavby, tj. stabilní nebo rostoucí intenzita bytové výstavby v čase.

2.4.4 Intenzita bytové výstavby (IBV) v ORP KHK (přehled vývoje 2011–2023) vypočtená jako počet dokončených bytů na 1000 obyvatel ORP

ORP	počet dokončených bytů na 1000 obyv. v příslušném roce (IBV)												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	0,89	0,66	0,91	1,34	0,86	1,29	1,61	0,44	1,32	0,25	0,97	2,55	2,68
Dobruška	6,64	1,92	2,37	1,58	2,18	2,08	1,98	4,70	2,77	0,45	1,36	4,25	5,44
Dvůr Králové nad Labem	2,08	1,20	2,67	1,54	1,21	0,70	0,74	2,08	2,82	0,48	1,01	4,31	3,8
Hořice	1,89	2,27	2,18	1,52	2,72	1,96	1,74	1,63	1,47	0,44	2,32	2,37	3,39
Hradec Králové	2,25	3,11	1,80	2,04	2,57	2,87	2,92	4,21	2,81	0,16	0,75	2,61	10,04
Jaroměř	1,65	1,34	2,17	1,92	1,19	1,40	1,19	0,73	1,40	0,36	0,78	1,07	2,39
Jičín	1,99	1,83	1,45	1,36	0,84	0,73	1,42	1,27	4,24	0,43	2,21	4,28	2,48
Kostelec nad Orlicí	2,40	2,89	1,81	3,17	1,20	1,98	2,05	2,29	3,21	0,24	1,33	3,89	8,05
Náchod	1,96	2,62	1,75	1,75	2,18	1,81	2,47	2,09	2,00	0,2	0,77	2,4	6,79
Nová Paka	0,82	2,24	1,50	2,40	1,35	1,72	0,98	1,88	1,51	0,08	0,77	1,64	8,98
Nové Město nad Metují	3,13	3,90	2,02	1,40	1,47	1,82	1,75	1,62	5,49	0,5	0,93	3,24	6,58
Nový Bydžov	4,96	2,28	2,46	1,94	2,29	2,12	1,78	1,72	4,37	0,34	2,68	4,61	7,13
Rychnov nad Kněžnou	3,36	2,50	2,87	1,66	2,16	2,34	3,24	3,53	3,27	0,15	1,25	4,74	11,64
Trutnov	2,09	1,82	1,51	1,89	1,83	1,02	2,12	2,49	5,06	0,05	0,75	2,63	7,97
Vrchlabí	1,85	4,73	2,14	2,29	1,73	2,73	2,34	2,17	2,54	0,11	1,12	2,63	14,36

Zdroj: ČSÚ

2.4.5 Průměrné hodnoty Intenzity bytové výstavby v nastavených hodnoticích obdobích

ORP	průměr 2016–2017 (období 1)	průměr 2018–2019 (období 2)	průměr 2020–2021 (období 3)	průměr 2022–2023 (období 4)	rozdíl období 2 a 1	rozdíl období 4 a 3
Broumov	1,45	0,88	0,61	2,62	-0,57	2,01
Dobruška	2,03	3,74	0,91	4,85	1,71	3,94
Dvůr Králové nad Labem	0,72	2,45	0,75	4,06	1,73	3,31
Hořice	1,85	1,55	1,38	2,88	-0,30	1,50
Hradec Králové	2,90	3,51	0,46	6,33	0,62	5,87
Jaroměř	1,30	1,07	0,57	1,73	-0,23	1,16
Jičín	1,08	2,76	1,32	3,38	1,68	2,06
Kostelec nad Orlicí	2,02	2,75	0,79	5,97	0,74	5,19
Náchod	2,14	2,05	0,49	4,60	-0,10	4,11
Nová Paka	1,35	1,70	0,43	5,31	0,35	4,89
Nové Město nad Metují	1,79	3,56	0,72	4,91	1,77	4,20
Nový Bydžov	1,95	3,05	1,51	5,87	1,10	4,36
Rychnov nad Kněžnou	2,79	3,40	0,70	8,19	0,61	7,49
Trutnov	1,57	3,78	0,40	5,30	2,21	4,90
Vrchlabí	2,54	2,36	0,62	8,50	-0,18	7,88

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

V období let 2016–2017 se intenzita bytové výstavby mezi jednotlivými ORP výrazně lišila, přičemž vyšších hodnot dosahovaly zejména ORP Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Vrchlabí.

V letech 2018–2019 došlo ve většině ORP ke zvýšení intenzity bytové výstavby, výjimku představovaly ORP Broumov, Hořice, Jaroměř a Vrchlabí, kde byl zaznamenán mírný pokles.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Období 2020–2021 bylo charakteristické výrazným útlumem bytové výstavby napříč téměř celým územím kraje, kdy se intenzita výstavby ve většině ORP pohybovala na velmi nízkých hodnotách.

V posledním sledovaném období 2022–2023 došlo k opětovnému oživení bytové výstavby ve všech ORP, přičemž nejvyšších hodnot dosahovaly zejména ORP Vrchlabí, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové a Kostelec nad Orlicí.

2.4.6 Vyhodnocení indikátoru: Bytová výstavba (IN24-B)

ORP	rozdíl průměrných intenzit bytové výstavby na 1000 obyv. v období 2010-2011 a 2012-2013	indikátor intenzity bytové výstavby ÚAP 2015	rozdíl průměrných intenzit bytové výstavby na 1000 obyv. v období 2012-2013 a 2014-2015	indikátor intenzity bytové výstavby ÚAP 2017	rozdíl průměrných intenzit bytové výstavby na 1000 obyv. v období 2016-2017 a 2018-2019	indikátor intenzity bytové výstavby ÚAP 2021	rozdíl průměrných intenzit bytové výstavby na 1000 obyv. v období 2020-2021 a 2022-2023	indikátor intenzity bytové výstavby ÚAP 2025
Broumov	0,19	1	0,32	1	-0,57	-1	2,01	1
Dobruška	-2,99	-1	-0,27	-1	1,70	1	3,94	1
Dvůr Králové nad Labem	0,39	1	-0,56	-1	1,73	1	3,31	1
Hořice	0,11	1	-0,11	-1	-0,30	-1	1,50	1
Hradec Králové	-1,31	-1	-0,15	-1	0,62	1	5,87	1
Jaroměř	-0,8	-1	-0,2	-1	-0,23	-1	1,16	1
Jičín	-0,47	-1	-0,54	-1	1,68	1	2,06	1
Kostelec nad Orlicí	0,27	1	-0,16	-1	0,74	1	5,19	1
Náchod	-0,07	0	-0,21	-1	-0,10	0	4,11	1
Nová Paka	0,02	0	0	0	0,34	1	4,89	1
Nové Město nad Metují	-1,17	-1	-1,52	-1	1,77	1	4,20	1
Nový Bydžov	-1,55	-1	-0,26	-1	1,10	1	4,36	1
Rychnov nad Kněžnou	-0,77	-1	-0,77	-1	0,61	1	7,49	1
Trutnov	-0,51	-1	0,2	1	2,20	1	4,90	1
Vrchlabí	1,05	1	-1,43	-1	-0,19	-1	7,88	1

Zeleně jsou zvýrazněna ta hodnocení, kde došlo oproti minulému stavu ke zlepšení stavu

Červeně jsou zvýrazněna hodnocení s negativní změnou oproti minulému stavu

JBD – Vývoj podílu jednočlenných bytových domácností

Jako indikátor struktury domácností byl zvolen ukazatel vývoje **podílu jednočlenných bytových domácností na celkovém počtu domácností**. Hodnoty jsou sledovány na základě výsledků sčítání lidu, domů a bytů (SLDB), což umožňuje dlouhodobé srovnání vývoje v jednotlivých správních obvodech i na úrovni kraje. V rámci dosavadních aktualizací ÚAP Královéhradeckého kraje byl indikátor hodnocen zejména na základě změn mezi roky 1991–2001 a 2001–2011, přičemž zvolený postup zajišťuje kontinuitu hodnocení v čase.

Podíl jednočlenných bytových domácností je významným ukazatelem sociální struktury území. Zvýšený podíl těchto domácností může souviset zejména se stárnutím populace a růstem počtu seniorů žijících samostatně, což představuje potenciální sociální riziko. Současně je však nutné zohlednit, že především ve větších městech a jejich zázemí se významná část jednočlenných domácností skládá z mladších osob, u nichž tento jev nemusí mít negativní sociální dopady.

Limit udržitelnosti vývoje podílu jednočlenných domácností není legislativně stanoven. Dosavadní vývoj v Královéhradeckém kraji odpovídá celorepublikovým trendům, přičemž nárůst podílu jednočlenných domácností je dlouhodobým a strukturálním jevem spojeným se změnami demografického chování obyvatelstva.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU JBD

- 1) Ukazatel: **podíl jednočlenných bytových domácností z celkového počtu domácností**
- 2) **Vypočten rozdíl podílů dle údajů SLDB 2011 a 2021**
- 3) **Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:**

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

1 = rozdíl podílů do 6 % = pozitivní stav

0 = rozdíl podílů v rozmezí 6 až 7 % = neutrální stav

-1 = rozdíl podílů větší než 7 % = negativní stav

Následující tabulka ukazuje vývoj počtu jednočlenných hospodařících domácností mezi SLDB 2011 a 2021:

2.4.7 Vývoj počtu jednočlenných domácností dle SLDB 2011 a 2021

ORP	1členné domácnosti dle SLDB 2011	1členné domácnosti dle SLDB 2021	rozdíl 2021 a 2011	počet domácností dle SLDB 2011	počet domácností dle SLDB 2021	podíl 1členných domácností na počet domácností (2011) (%)	podíl 1členných domácností na počet domácností (2021) (%)	změna v podílu (%)
Královéhradecký kraj	72 208	92 925	20 717	228 256	244 683	31,63	37,98	6,35
ORP								
Broumov	2 351	2 788	437	6 990	7 001	33,63	39,82	6,19
Dobruška	2 354	2 952	598	7 999	8 480	29,43	34,81	5,38
Dvůr Králové nad Labem	3 425	4 545	1 120	11 063	12 008	30,96	37,85	6,89
Hořice	2 133	2 724	591	7 280	7 791	29,30	34,96	5,66
Hradec Králové	19 994	25 520	5 526	61 853	66 907	32,33	38,14	5,81
Jaroměř	2 441	3 129	688	7 816	8 391	31,23	37,29	6,06
Jičín	6 051	7 897	1 846	19 277	21 279	31,39	37,11	5,72
Kostelec nad Orlicí	3 054	4 126	1 072	10 064	10 996	30,35	37,52	7,17
Náchod	8 042	10 210	2 168	25 382	26 762	31,68	38,15	6,47
Nová Paka	1 625	2 088	463	5 385	5 688	30,18	36,71	6,53
Nové Město nad Metují	1 671	2 182	511	5 736	6 074	29,13	35,92	6,79
Nový Bydžov	1 939	2 516	577	6 763	7 437	28,67	33,83	5,16
Rychnov nad Kněžnou	4 274	5 618	1 344	13 692	14 839	31,22	37,86	6,64
Trutnov	9 003	11 750	2 747	27 199	28 790	33,10	40,81	7,71
Vrchlabí	3 851	4 880	1 029	11 757	12 240	32,75	39,87	7,12

Zdroj: ČSÚ SLDB 2011 a 2021

Údaje SLDB 2011 a SLDB 2021 potvrzují jednoznačný nárůst počtu i podílu jednočlenných bytových domácností ve všech ORP Královéhradeckého kraje. Na úrovni kraje se jejich počet zvýšil o 20,7 tisíce a podíl na celkovém počtu domácností vzrostl z 31,6 % na 38,0 %.

Nejvyšší absolutní přírůstky jednočlenných domácností byly zaznamenány v nejlidnatějších ORP, zejména v ORP Hradec Králové, Trutnov a Náchod. Z hlediska relativní změny podílu se nejvýraznější nárůst projevil v ORP Trutnov, Kostelec nad Orlicí a Vrchlabí, zatímco nejnižší hodnoty nárůstu byly zaznamenány v ORP Nový Bydžov, Dobruška a Hořice.

Podíl jednočlenných domácností je dlouhodobě nejvyšší v horských a podhorských ORP, zejména v ORP Trutnov, Vrchlabí a Broumov, kde v roce 2021 přesahoval hranici 39 %. Ve všech ORP kraje však podíl jednočlenných domácností převyšuje jednu třetinu všech domácností, což potvrzuje strukturální charakter tohoto trendu.

Růst jednočlenných domácností souvisí se stárnutím populace i se změnami životního stylu, zejména s odkládáním zakládání rodin a nárůstem samostatného bydlení jednotlivců, a významně ovlivňuje poptávku po bydlení a skladbu bytového fondu.

Průměrný počet členů hospodařící domácnosti (údaj je zjišťován v rámci SLDB) se dle provedených sčítání od roku 1991 setrvale nepatrně snižuje ve všech okresech i v Královéhradeckém kraji. Struktura hospodařících domácností se rovněž proměňuje. Klesá podíl úplných rodin a roste podíl domácností jednotlivců.

Údaje o struktuře hospodařících domácností a jejich podílu celkovém počtu domácností v jednotlivých ORP kraje je uveden v následující tabulce:

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

2.4.8 Struktura domácností dle SLDB 2021 v ORP kraje

kraj / ORP	počet domácností dle SLDB 2021 (tis.)	průměrný počet členů hospodařící domácnosti	hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou	hospodařící domácnosti jednotlivců	podíl na celkovém počtu domácností (%)	
					hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou	hospodařící domácnosti jednotlivců
Královéhradecký kraj	244 683	2,2	144 387	92 925	59,01	37,98
ORP						
Broumov	7 001	2,1	4 030	2 788	57,56	39,82
Dobruška	8 480	2,3	5 283	2 952	62,30	34,81
Dvůr Králové nad Labem	12 008	2,2	7 122	4 545	59,31	37,85
Hořice	7 791	2,3	4 819	2 724	61,85	34,96
Hradec Králové	66 907	2,2	39 168	25 520	58,54	38,14
Jaroměř	8 391	2,2	5 013	3 129	59,74	37,29
Jičín	21 279	2,2	12 690	7 897	59,64	37,11
Kostelec nad Orlicí	10 996	2,2	6 528	4 126	59,37	37,52
Náchod	26 762	2,1	15 890	10 210	59,38	38,15
Nová Paka	5 688	2,2	3 435	2 088	60,39	36,71
Nové Město nad Metují	6 074	2,2	3 735	2 182	61,49	35,92
Nový Bydžov	7 437	2,3	4 618	2 516	62,09	33,83
Rychnov nad Kněžnou	14 839	2,2	8 755	5 618	59,00	37,86
Trutnov	28 790	2,1	16 310	11 750	56,65	40,81
Vrchlabí	12 240	2,1	6 991	4 880	57,12	39,87

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

2.4.9 Vyhodnocení indikátoru: Vývoj struktury jednočlenných bytových domácností (dle SLDB 2011 a 2021)

ORP	hodnocení indikátoru (změna podílu) ÚAP 2021	změna v podílu jednočlenných domácností na celkovém počtu domácností mezi SLDB 2011 a 2021 (%)	hodnocení indikátoru (změna podílu) ÚAP 2025
Královéhradecký kraj	-1	6,35	0
ORP			
Broumov	-1	6,19	0
Dobruška	1	5,38	1
Dvůr Králové nad Labem	1	6,89	0
Hořice	1	5,66	1
Hradec Králové	-1	5,81	1
Jaroměř	0	6,06	0
Jičín	1	5,72	1
Kostelec nad Orlicí	0	7,17	-1
Náchod	0	6,47	0
Nová Paka	1	6,53	0
Nové Město nad Metují	1	6,79	0
Nový Bydžov	1	5,16	1
Rychnov nad Kněžnou	0	6,64	0
Trutnov	-1	7,71	-1
Vrchlabí	-1	7,12	-1

Zeleně jsou zvýrazněna ta hodnocení, kde došlo oproti minulému stavu ke zlepšení stavu

Červeně jsou zvýrazněna hodnocení s negativní změnou oproti minulému stavu

Struktura hospodařících domácností v Královéhradeckém kraji potvrzuje dlouhodobý trend snižování průměrného počtu členů domácnosti (v průměru 2,2 osoby) a růst významu domácností jednotlivců, jejichž podíl v roce 2021 dosáhl téměř 38 % všech domácností. Nejvyšší zastoupení jednočlenných domácností je patrné zejména v ORP Trutnov, Vrchlabí a Broumov, zatímco relativně nižší podíly vykazují ORP Nový Bydžov, Dobruška a Hořice. Hodnocení indikátoru potvrzuje, že nárůst podílu jednočlenných domácností je plošným a strukturálním jevem, který představuje významný faktor ovlivňující budoucí potřeby bydlení a sociální infrastruktury v kraji.

Problémy**Sociodemografický vývoj**

- Vytvářet územní podmínky pro zmírňování nepříznivého sociodemografického vývoje, zejména stárnutí populace, poklesu přirozeného přírůstku obyvatel a růstu podílu jednočlenných domácností, a to cíleným vymezováním funkčních ploch pro občanskou vybavenost, sociální a zdravotní služby.
- Zohledňovat rozdílný sociodemografický vývoj jednotlivých ORP při územním plánování a usilovat o zmírňování územních disparit mezi jádrovými a periferními oblastmi kraje.

Bydlení

- Důsledně vyhodnocovat potřeby rozvoje bydlení v návaznosti na sociodemografický a hospodářský vývoj území při vymezování nových ploch pro bydlení v územně plánovací dokumentaci obcí.
- Směřovat rozvoj bydlení k efektivnějšímu využívání stávajícího bytového fondu a omezovat nárůst neobydlených bytů, zejména v územích s dlouhodobě nepříznivým demografickým vývojem.
- Navrhovat nové rozvojové plochy pro bydlení s ohledem na ochranu nezastavěného území a současně je dimenzovat s přihlédnutím k kapacitám technické a dopravní infrastruktury a občanské vybavenosti.
- Při vymezování nových lokalit pro bydlení v územně plánovací dokumentaci obcí přednostně zvažovat využití brownfieldů a vnitřních rozvojových rezerv sídel.

2.5 PŘÍRODA A KRAJINA

Pozitiva

- Výrazná přírodní rozmanitost kraje daná polohou na rozhraní dvou geomorfologických subprovincií (Krkonosko–Jesenická, Česká tabule) a širokou škálou georeliéfů – od alpského bezlesí a rašelinišť Krkonos po úrodné nížiny východočeských tabulí.
- Biogeografická pestrost: území kraje zasahuje do 12 bioregionů; vyskytují se biochory všech vegetačních stupňů (s výjimkou 1. stupně), což zvyšuje potenciál biodiverzity a variabilitu stanovišť.
- Nadprůměrný rozsah velkoplošné ochrany + Natura 2000 na úrovni kraje: celkově 38,98 % rozlohy kraje (indikátor ZCHÚ = pozitivní).
- Silná koncentrace klíčových chráněných území (KRNP, CHKO Broumovsko, Orlické hory, Český ráj) a vysoký podíl chráněných ploch v horských a podhorských ORP (Broumov, Vrchlabí, Trutnov, Náchod, Rychnov n. K. – indikátor ZCHÚ = 1).
- Existence koncepčních podkladů pro krajinu a ÚSES:
 - zpracovaný plán NR a R ÚSES KHK (AGERIS, 2010) jako rámec pro ÚPD,
 - Územní studie krajiny KHK (2018) – rozdělení do 25 „vlastních krajin“, definice cílových kvalit a opatření.
- Zlepšení jednotnosti dat pro migraci velkých savců: od 01/2020 k dispozici sjednocená GIS vrstva migračně významných území, koridorů a bariér (lepší podklad pro prevenci fragmentace).
- Ekologická stabilita kraje jako celku je „intermediální“ (KES = 1,13) – nejde o kolapsový stav; současně existují území s vysokou stabilitou (zejména horské obce, ORP Vrchlabí).

Negativa

- Silná územní nerovnoměrnost ochrany přírody: řada ORP má velmi nízký podíl velkoplošně chráněných ploch + Natura 2000 (indikátor ZCHÚ = -1), např. Dvůr Králové n. L., Hořice, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Kostelec n. O., Nové Město n. M., Nový Bydžov aj.
- KES – kraj jen mírně stabilní (KES = 1,13; indikátor = 0), přičemž v několika ORP je hodnota negativní (<0,9): Hradec Králové, Nový Bydžov, Jaroměř, Hořice, Jičín, Nové Město n. M. → klíčovým důvodem je dominance orné půdy a intenzivní využívání nížin.
- Nízký podíl maloplošné ochrany na úrovni kraje: MZCHÚ tvoří cca 1,86 % rozlohy kraje (současně velmi rozdílné mezi ORP; extrémně nízké např. Vrchlabí, kde převládá velkoplošná ochrana, ale MZCHÚ je minimální).
- Fragmentace a bariéry v krajině (dopravní a technická infrastruktura, rozvoj sídel, liniové stavby) – v podkladech je zdůrazněna potřeba řešit prostupnost zejména s ohledem na velké savce (vlk, rys, medvěd, los).
- Omezený prostor pro další „velká“ rozšíření zvláštní ochrany – do budoucna se očekávají spíše dílčí úpravy Natura 2000 nebo cílené vyhlásování maloplošných ZCHÚ, ne plošné navyšování.
- Rizika v lesích horských oblastí (kalamity, stresové faktory) – i když podklady to popisují obecněji, pro kraj s Krkonosy a Orlickými horami to zůstává systémové téma.
- Tlak na návštěvnost v atraktivních lokalitách ZCHÚ (zejména NP/CHKO) – konflikt ochrany hodnot vs. rekreační využití.

Indikátory

ZCHÚ – Zvláště chráněná území

ORP	podíl chráněných ploch z rozlohy ORP (%)	INDIKATOR ZCHÚ
kraj	39,98	1
Broumov	125,88	1
Dobruška	25,68	0
Dvůr Králové nad Labem	0,00	-1
Hořice	0,64	-1
Hradec Králové	3,81	-1
Jaroměř	0,46	-1
Jičín	15,63	-1
Kostelec nad Orlicí	9,02	-1
Náchod	52,51	1
Nová Paka	-	-1
Nové Město nad Metují	5,84	-1
Nový Bydžov	6,97	-1
Rychnov nad Kněžnou	39,14	1
Trutnov	81,38	1
Vrchlabí	148,69	1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU ZCHÚ:

-1 = negativní stav = pod 25 %

0 = neutrální stav = 25–35 %

1 = pozitivní stav = nad 35 %

KES – Koeficient ekologické stability

	výměra (ha)	KES	INDIKATOR KES
kraj	495 391	1,13	0
Broumov	25 938	1,41	0
Dobruška	27 914	1,06	0
Dvůr Králové nad Labem	25 783	1,30	0
Hořice	19 289	0,60	-1
Hradec Králové	67 744	0,44	-1
Jaroměř	13 859	0,47	-1
Jičín	59 675	0,59	-1
Kostelec nad Orlicí	22 353	1,82	0
Náchod	35 572	1,59	0
Nová Paka	9 722	1,67	0
Nové Město nad Metují	29 285	1,37	-1
Nový Bydžov	21 424	0,44	-1
Rychnov nad Kněžnou	47 943	2,02	0
Trutnov	59 544	2,76	0
Vrchlabí	29 347	3,37	1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU KES:

-1 = negativní stav = <0,9

0 = neutrální stav = <0,9; 2,99>

1 = pozitivní stav = >3,0

Problémy**Vyvážení rozvoje a ochrany v územním plánování**

- Nastavit **jasná pravidla pro lokalizaci rozvojových záměrů** tak, aby se minimalizovaly střety se ZCHÚ a Natura 2000 (zejména v ORP s vysokým podílem ochrany) a aby se současně nezhoršoval stav krajiny v ORP s nízkou ochranou.

Zvyšování ekologické stability v nížinných a intenzivně využívaných ORP

- V ORP s **indikátorem KES = -1** cílit na:
 - posilování trvalých travních porostů, krajinné zeleně, remízů, břehových porostů,
 - revitalizace vodních toků/niv, omezení negativních dopadů meliorací a regulací,
 - podporu strukturální pestrosti zemědělské krajiny (protierozní a adaptační opatření).

Fragmentace krajiny a prostupnost pro biodiverzitu (vč. velkých savců)

- Při přípravě a povolování liniových staveb důsledně:
 - vyhodnocovat střety s migračně významnými územími,
 - navrhovat kompenzační a migrační opatření (ekodukty, propustky, vegetační doprovod, organizační režimy),
 - chránit a doplňovat biokoridory jako funkční síť (ne jen „čáry v ÚPD“).

Funkčnost a sjednocení ÚSES v územně plánovací dokumentaci

- Snížit rozdíly v kvalitě zapracování ÚSES mezi obcemi/ORP:
 - metodická podpora obcím,
 - aktualizace vymezení v návaznosti na zpřesňování ZÚR a dat ÚAP,
 - řešení realizovatelnosti prvků v krajině (majetkoprávní vztahy, dohody s vlastníky).

Cílená maloplošná ochrana tam, kde chybí „jemná“ síť ochrany

- V ORP s nízkým podílem MZCHÚ a současně s prokazatelnými přírodními hodnotami vytipovat témata pro:
 - nové PP/PR (nebo úpravy stávajících),
 - ochranu specifických fenoménů (mokřady, stepní trávníky, nivní biotopy, geologické lokality).

Management návštěvnosti a rekreačního tlaku v ZCHÚ

- V NP/CHKO řešit dlouhodobě únosnost území:
 - směřování návštěvnosti, klidové zóny,
 - infrastruktura s nízkými dopady,
 - koordinace s obcemi a cestovním ruchem.

2.6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Pozitiva

Vodní režim

- Významné zásoby kvalitních podzemních vod, které představují hlavní zdroj zásobování pitnou vodou v převážné části území kraje.
- Dobrá chemická kvalita podzemních vod v rámci všech hodnocených útvarů podzemních vod.
- Rozsáhlé chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) s významnou funkcí pro ochranu vodních zdrojů a stabilitu vodního režimu krajiny.
- Významné pramenné oblasti vodních toků (Krkonosé, Orlické hory) s nadregionálním hydrologickým významem.
- Vymezení lokalit chráněných pro akumulaci povrchových vod (LAPV) jako dlouhodobých rezerv pro vodní hospodářství.

Horninové prostředí

- Geologická stavba území poskytuje významný surovinový potenciál, zejména v oblasti stavebních surovin.
- Přítomnost ložisek kvalitních sklářských a slévarenských písků s nadregionálním významem.
- Významné zdroje stavebního kamene a pískovce, využívané v regionálním stavebnictví a kamenictví.
- Rozsáhlé štěrkopískové akumulace v říčních nivách, představující důležitý zdroj surovin pro stavebnictví.
- Geologická struktura území umožňuje využití nerostných surovin a rozvoj těžebních aktivit, které mohou podporovat regionální ekonomiku.
- Výskyt přírodních léčivých zdrojů a lázeňských lokalit, které jsou vázány na geologické prostředí a představují významný rekreační a ekonomický potenciál.

Negativa

Vodní režim

- Zhoršený ekologický stav části povrchových vodních toků a nedosažení dobrého chemického stavu u části vodních útvarů.
- Nepříznivý kvantitativní stav podzemních vod na významné části území kraje.
- Snížená retenční schopnost krajiny v důsledku intenzivního zemědělského využívání území.
- Významný výskyt orné půdy na svažitých pozemcích zvyšující riziko vodní eroze.
- Výskyt záplavových území v nivách významných vodních toků.

Horninové prostředí

- Výskyt sesuvných území a svahových deformací, které představují limit pro rozvoj zástavby a infrastruktury.
- Poddolovaná území a důsledky historické těžby v některých částech kraje.
- Střety mezi těžbou nerostných surovin a ochranou krajiny nebo rozvojem sídel.
- Omezení využití některých ložisek v důsledku ochrany přírody nebo jiných limitů využití území.
- Zvýšené radonové riziko v oblastech krystalinika Krkonos a Orlických hor.

Indikátory

OSP – Orné svažitě pozemky

INDIKÁTOR OSP	Podíl výměry orných svažitých pozemků vzhledem k celkovému množství orné půdy (%)	INDIKÁTOR OSP
---------------	---	---------------

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kraj	12,4	0
Broumov	12,1	0
Dobruška	10,3	-1
Dvůr Králové nad Labem	17,2	0
Hořice	9,2	1
Hradec Králové	3,5	1
Jaroměř	12,0	0
Jičín	12,7	0
Kostelec nad Orlicí	11,4	0
Náchod	25,1	-1
Nová Paka	51,1	-1
Nové Město nad Metují	13,5	0
Nový Bydžov	1,1	1
Rychnov nad Kněžnou	20,5	0
Trutnov	18,8	0
Vrchlabí	31,5	-1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU OSP:

-1 = negativní stav = nad 20 %

0 = neutrální stav = 10-20 %

1 = pozitivní stav = pod 10 %

Pozn. Hodnocení indikátoru je provedeno na hodnotách podílů zaokrouhlených na celé číslo

SPPV – Stav povrchových a podzemních vod

SPPV	Povrchové vody (bodové hodnocení)			Podzemní vody (bodové hodnocení)			CELKOVÉ HODNOCENÍ
	Chemický stav dobrý = 1 nedosažený dobrého = -1	Ekologický stav/potenciál dobrý = 1 střední = 0 poškozený = -1	HODNOCENÍ ÚTVARŮ POVRCHOVÝCH VOD	Chemický stav dobrý = 1 nedosažený dobrého = -1	Kvantitativní stav dobrý = 1 nevyhovující = -1	HODNOCENÍ ÚTVARŮ PODZEMNÍCH VOD	
kraj	0	0	0	1	-1	0	0
Broumov	1	0	1	1	1	1	1
Dobruška	0	0	0	1	1	1	1
Dvůr Králové nad Labem	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Hořice	1	-1	0	1	1	1	1
Hradec Králové	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Jaroměř	-1	-1	-1	1	1	1	0
Jičín	-1	-1	-1	1	-1	0	-1
Kostelec nad Orlicí	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Náchod	1	0	1	1	-1	0	1
Nová Paka	1	0	1	1	1	1	1
Nové Město nad Metují	1	0	0	1	1	1	1
Nový Bydžov	0	-1	-1	1	1	1	0
Rychnov nad Kněžnou	1	0	1	1	1	1	1
Trutnov	1	0	1	1	1	1	1
Vrchlabí	1	0	1	1	1	1	1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU SPPV:

1 = pozitivní stav

0 = neutrální stav

-1 = negativní stav

PLvZPF – Plochy ložisek v plochách zemědělské půdy I. a II. třídy ochrany

PLvZPF	celkový podíl zasažených ploch 1. a 2. TO ZPF plochami těžených a dosud netěžených ložisek (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLvZPF
kraj	29,59	0
Broumov	3,52	1
Dobruška	0,00	1
Dvůr Králové nad Labem	68,09	-1
Hořice	26,94	0
Hradec Králové	35,33	0
Jaroměř	63,89	-1
Jičín	18,58	1
Kostelec nad Orlicí	19,37	1
Náchod	28,69	0
Nová Paka	12,78	1
Nové Město nad Metují	99,85	-1
Nový Bydžov	34,59	0
Rychnov nad Kněžnou	47,60	-1
Trutnov	17,27	1
Vrchlabí	41,61	0

HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLvZPF:

-1 tj. >45 % = velké zastoupení = negativní vliv

0 tj. 25–45 % = neutrální zastoupení = neutrální vliv

1 tj. 0–25 % malé nebo žádné zastoupení = pozitivní vliv

Problémy

Vodní režim

- Ochrana a udržitelné využívání vodních zdrojů a hydrogeologických struktur.
- Zvyšování retenční schopnosti krajiny a podpora přírodě blízkých opatření v povodích.
- Omezování nové zástavby v záplavových územích a aktivních zónách.
- Revitalizace vodních toků a obnova přirozených niv a mokřadů.
- Snižování rizika vodní eroze a zrychleného odtoku vody v zemědělské krajině.

Horninové prostředí

- Zajištění ochrany ložisek nerostných surovin a jejich promítnutí do územně plánovací dokumentace.
- Koordinace těžby nerostných surovin s ochranou krajiny, vodních zdrojů a sídelní strukturou.
- Zohlednění sesuvných a poddolovaných území při vymezování zastavitelných ploch.
- Zohlednění geologických a geotechnických podmínek území při plánování dopravní a technické infrastruktury.
- Vytváření podmínek pro udržitelné využívání surovinového potenciálu území při minimalizaci negativních dopadů těžby na životní prostředí.

2.7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pozitiva

- Nedochází k překračování imisních limitů pro SO₂, NO_x, NH₃, O₃.
- V obcích jsou zavedeny systémy separovaného sběru pro základní druhy odpadů.
- Skládkovací kapacity vyhovující potřebám kraje. Míra separace a využití odpadu roste.
- Velmi malá část zastavěného území je v oblastech s vysokým rizikem výskytu radonu. Jen malá část kraje je klasifikována jako území s vysokým radonovým rizikem.
- Nízká úroveň produkce nebezpečného odpadu v porovnání s ostatními kraji.

Negativa

- Zvýšené imisní koncentrace BaP na většině území kraje.
- Značnou zátěž pro životní prostředí představují emise z automobilové dopravy.
- Vysoký podíl skládkování komunálního odpadu oproti recyklaci.
- Relativně velké množství evidovaných starých ekologických zátěží s dosud nerealizovanými opatřeními k jejich eliminaci – omezení využití území.
- Disproporce mezi požadavky ze strany státu v oblasti materiálového využití komunálního odpadu a možnostmi (především finančními) obcí a občanů, a schopností surovinových trhů přijmout některé vytříbené komodity

Indikátory

SKO – Stav kvality ovzduší

	překročení ročních imisních limitů škodlivin								počet překročení	Indikátor SKO
	BaP	As	Cd	NO ₂	Benzen	PM10	O ₃ max 8hod. průměr	NO _x		
kraj	1	0	0	0	0	0	1	0	1	-1
Broumov	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Dobruška	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Dvůr Králové nad Labem	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Hořice	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Hradec Králové	1	0	0	0	0	0	1	1	3	-2
Jaroměř	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Jičín	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Kostelec nad Orlicí	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Náchod	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Nová Paka	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Nové Město nad Metují	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Nový Bydžov	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Trutnov	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Vrchlabí	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU SKO

-2 = překročen limit u více jak 2 škodlivin

-1 = překročeny limity u 2 škodlivin

0 = překročen limit u 1 škodliviny (a nejde o O₃)

1 = nepřekročeny limity u žádné škodliviny s výjimkou O₃

2 = nepřekročeny žádné limity

Problémy

- Vytvářet územní podmínky pro vymezování obchvatů měst a obcí pro ochranu území před imisní a hlukovou zátěží. Dopravní řešení v sídlech: preference obchvatů a zklidnění průjezdných úseků, posilování veřejné dopravy a aktivní mobility tam, kde to má potenciál snížit expozici obyvatel (zejm. v jádrech měst).
- Zachování a rozvoj zelené infrastruktury (zeleň v intravilánech, liniová zeleň podél komunikací) jako podpůrného adaptačního a mikroklimatického opatření, které může snižovat expozici obyvatel v zatížených lokalitách (současně vázat na režim údržby a prostorové možnosti).
- Směřování rozvoje bydlení a občanské vybavenosti mimo úseky s významnou dopravní zátěží; u ploch v blízkosti hlavních komunikací zohlednit ochranu zdraví (prostorové odstupy, protihluková a protiimisní opatření, orientace zástavby).
- Podpora opatření snižujících emise z lokálních topenišť (BaP): koordinace s koncepcemi energetiky obcí (přechod na nízkoemisní zdroje, využití CZT, OZE), práce s urbanistickou strukturou (omezování kumulace emisí v uzavřených uličních profilech).
- U existujících starých ekologických zátěží, případně u nově identifikovaných, podporovat jejich řešení vymezením ploch potřebných k jejich asanaci a dalšímu využití.
- Vytvářet podmínky pro plynofikaci obcí za účelem zlepšení imisní situace.

2.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

Pozitiva

- Vysoký podíl ZPF na rozloze kraje potvrzuje silnou produkční základnu zemědělství a význam venkovské krajiny.
- Vysoké zastoupení kvalitních půd I. a II. třídy ochrany ZPF.
- Výrazné zastoupení TTP v marginálních oblastech podporuje retenční schopnost území, biodiverzitu a zvyšování ekologické stability.
- Nadprůměrná lesnatost v severních ORP (Vrchlabí, Trutnov, Kostelec n. O., Rychnov n. K.) vytváří dobré předpoklady pro ekosystémové služby (voda, klima, rekreace, stabilita svahů).
- Významný podíl lesů zvláštního určení posiluje veřejné zájmy: ochranu přírody, rekreaci, vodoochranné a půdoochranné funkce.

Negativa

- Horší půdní a klimatické podmínky pro zemědělství, zejména v severních a východních částech kraje.
- Nevhodná druhová skladba lesních porostů v imisních oblastech (v oblasti Krkonoš a Orlických hor převážně smrkové monokultury).
- Limitujícím faktorem obnovy lesa v imisních oblastech je v mnoha lokalitách trvalé poškození nově zakládaných porostů lesní zvěří.
- Ne zcela přesná datová základna ohledně kategorií lesa.
- Erozní ohrožení ZPF, zejména v ORP Jičín.
- Vysoký podíl půd I. a II. třídy ochrany (cca 53 % ZP) v kombinaci s tlakem na rozvoj sídel vytváří dlouhodobý konflikt mezi rozvojem a ochranou půdy.
- Úbytek zemědělské půdy na úkor zastavěných a zastavitelných ploch.
- Úbytek nelesní zeleně.
- Ztráta biodiverzity v důsledku fragmentace krajiny.
- Atraktivní území pro zimní sporty v horských oblastech vytváří tlak na zábory lesního půdního fondu, zejména v lesích ochranných a lesích zvláštního určení.
- Nízká lesnatost v klíčových nížinných ORP (Jaroměř, Hradec Králové, Nový Bydžov) znamená nižší krajinnou stabilitu a omezenou schopnost krajiny tlumit klimatické extrémy.
- Nadprůměrná lesnatost v některých částech kraje může vést v těchto oblastech k ekonomické a sociální závislosti na lese.

Indikátory

LES – Lesnatost

	podíl ploch lesů na celkové rozloze územního celku (%)	INDIKÁTOR LES
kraj	31	0
Broumov	35	1
Dobruška	29	0
Dvůr Králové nad Labem	34	1
Hořice	21	0
Hradec Králové	17	-1
Jaroměř	11	-1

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jičín	20	-1
Kostelec nad Orlicí	45	1
Náchod	31	0
Nová Paka	32	0
Nové Město nad Metují	17	-1
Nový Bydžov	16	-1
Rychnov nad Kněžnou	40	1
Trutnov	49	1
Vrchlabí	54	1

HODNOCENÍ INDIKÁTORU LES:

1 = podíl lesnatosti je větší než 33 %

0 = podíl lesnatosti je v rozmezí 21–33 %

-1 = podíl lesnatosti je menší než 20 %

Pozn. Pro účely hodnocení byly hodnoty zaokrouhleny na celé číslo

Problémy

- Při tvorbě územně plánovací dokumentace minimalizovat zábory zemědělské půdy a zejména zemědělské půdy s vysokým stupněm ochrany (I. a II. třídy ochrany ZPF). Upřednostňovat využívání stávajících ploch, které jsou již vyjmuty ze zemědělského půdního fondu, důsledně prověřovat alternativy rozvoje (brownfieldy, přestavby, zahušťování, etapizace).
 - Podporovat navrácení půd po rekultivacích zpět do ZPF.
 - Stabilizovat zemědělskou krajinu v nížinných ORP: požadovat protierozní a vodoochranná opatření (členění velkých půdních bloků, zatravnění ohrožených svahů, pásy zeleně, meze, průlehy, přírodě blízká opatření na tocích) – zejména v ORP s vysokým podílem OP na rozloze.
 - Při plánování zejména liniových staveb minimalizovat zábory lesního půdního fondu v územích s nízkou lesnatostí tak, aby se omezilo odnětí pozemků, nebo hospodaření na těchto pozemcích.
 - Vytvořit územní podmínky pro využití k zalesnění zemědělsky nevyužívaných pozemků v oblastech s nízkou lesnatostí zejména ve spojitosti se zakládáním prvků ÚSES a zvýšit tak podíl lesa a ekologickou stabilitu území.
 - Vytvářet podmínky pro podporu krajinné funkce lesa a mimolesní zeleně.
 - Zvyšovat ekologickou stabilitu v oblastech s nízkou lesnatostí: podpora rozvoje prvků ÚSES, krajinné zeleně, liniových výsadeb a zvýšení podílu trvalých travních porostů tam, kde je to funkčně odůvodněné.
- Zohlednit mimoprodukční funkce lesů a limity lesů zvláštního určení v návrzích ÚPD (rekreace, ochrana přírody, voda, půda), zejména v horských ORP s vysokým podílem těchto lesů.

2.9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Pozitiva

- Existence Fakultní nemocnice HK jako nadregionálního superspecializovaného pracoviště.
- Modernizace přístrojové vybavenosti nemocnic.
- Všeobecná spolupráce zdravotnických zařízení mezi regiony.

Negativa

- Nedostatek lékařů a zdravotnického personálu v nemocnicích, ambulancích a sociálních zařízeních ve vybraných specializovaných oborech – rozdíl mezi venkovem a městem.
- Klesá počet míst v domovech pro seniory ve vazbě na stárnutí populace a v domovech pro osoby se zdravotním postižením.
- Žádné sociální zařízení domu na půli cesty v kraji.
- Velmi málo zařízení nocleháren a azylových domů.
- Obtížná dostupnost specializovaných pracovišť pro osoby starší nebo zdravotně postižené.
- S dalším poklesem počtu obyvatel a změnou věkové struktury lze však očekávat tlak na rušení školních zařízení.

Indikátory

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Problémy

- Ve vazbě na vymezování zastavitelných ploch pro bydlení vymezovat rovněž k nim související plochy občanské vybavenosti a veřejného prostranství.
- Vytvářet územní podmínky pro rozvoj sportovních ploch
- Respektování povinnosti vyplývající z ustanovení § 15 odst. 5 a § 17 odst. 5 vyhlášky č. 157/2024 Sb., že: Není-li v celé návrhové ploše bydlení (občanského vybavení) o rozloze větší než 20 000m rozhodování v území podmíněno vydáním regulačního plánu nebo uzavřením plánovací smlouvy, stanovuje se pro ni požadavek na vymezení veřejného prostranství o výměře nejméně 5 % této návrhové plochy. Do výměry veřejného prostranství se nezapočítávají pozemní komunikace.

2.10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

Pozitiva

Dopravní infrastruktura

- Dopravně příznivá geografická poloha aglomerace Hradec Králové.
- Nadprůměrně hustá síť silnic i železnic ve srovnání s ČR i ostatními kraji.
- Pravidelná příměstská železniční doprava v aglomeraci Hradec Králové.
- Kvalitní systém MHD v Hradci Králové.
- Budování IDS.
- Existence přechodů státní hranice do Polska využívaných pro tranzit i rozvoj příhraniční spolupráce.
- Zapracování koridorů a ploch dopravní infrastruktury vymezených v PÚR ČR v platném znění do ZÚR Královéhradeckého kraje v platném znění.

Technická infrastruktura

- Relativně vysoká úroveň vybavenosti území základní technickou infrastrukturou, zejména v oblasti zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod a zásobování elektrickou energií.
- Vysoký podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, který se dlouhodobě pohybuje na úrovni odpovídající republikovému průměru.
- Postupný rozvoj kanalizační infrastruktury a zvyšování podílu obyvatel napojených na kanalizaci, včetně průběžného nárůstu počtu čistíren odpadních vod.
- Stabilmě vysoký podíl čištěných odpadních vod, svědčící o funkčním systému čištění v převážné části kraje.
- Existence významných skupinových vodovodů a vazeb na Východočeskou vodárenskou soustavu, které posilují stabilitu zásobování vodou v rozsáhlejších částech území.
- Dostatečná kapacita podzemních i povrchových zdrojů vody na úrovni kraje jako celku.
- Plošně rozvinutá distribuční soustava elektrické energie a stabilizovaná páteřní síť vedení a transformoven zajišťující zásobování území.
- Existence stávajících soustav centralizovaného zásobování teplem ve větších městech kraje, které představují významný prvek energetické infrastruktury a vytvářejí předpoklady pro efektivnější a environmentálně příznivější zásobování teplem.
- Postupná modernizace energetických systémů a rostoucí význam decentralizovaných a nízkoemisních zdrojů energie.
- Výrazný rozvoj fotovoltaiky, zejména ve formě střešních instalací, a obecně rostoucí význam obnovitelných zdrojů energie v energetickém mixu kraje.
- Existence krajských koncepčních a analytických podkladů pro další rozvoj energetiky, obnovitelných zdrojů energie a digitální infrastruktury.
- Rozvoj digitální a ICT infrastruktury jako jedné z rozvojových priorit kraje.
-

Negativa

Dopravní infrastruktura

- Absence přímého kapacitního dopravního napojení na sousední regiony (zejm. Liberecký kraj – železniční i silniční infrastruktura).
- Absence kapacitního dopravního napojení na Polskou republiku.
- Nedostatečná kvalita železniční infrastruktury.
- Přetíženost stávající silniční sítě, nevyhovující technický stav, časté dopravní zácpy silnic.

- Chybějící obchvaty obcí pro tranzitní dopravu.
- Nedostatečná dopravní dostupnost a obslužnost venkovských regionů.
- Odliv cestujících z veřejné dopravy na individuální automobilovou dopravu.
- Klesající přepravní výkon železniční dopravy na úkor silniční přepravy.
- Zvýšená dopravní zátěž v územích, kde dochází k souběhu silničních a železničních staveb.

Technická infrastruktura

- Vysoký podíl ztrát pitné vody ve vodovodní síti, který v mezikrajském srovnání patří k vyšším a upozorňuje na technický stav části vodovodních řadů.
- Přetrvávající lokální problémy s kapacitou a kvalitou zdrojů pitné vody, zejména v obdobích sucha a v některých sídlech mimo hlavní skupinové systémy.
- Nedostatečné zabezpečení náhradních a nouzových zdrojů vody v části území pro krizové situace.
- Přetrvávající nižší úroveň vybavenosti kanalizační infrastrukturou v části kraje, související zejména s vysokým podílem malých obcí a rozptýlenou sídelní strukturou.
- Strukturálně omezená efektivita budování centralizovaných kanalizačních systémů v menších obcích a v územích s rozptýlenou zástavbou.
- Mírně podprůměrné postavení kraje v mezikrajském srovnání v oblasti čištění odpadních vod.
- Nerovnoměrná úroveň plynofikace území a omezený další rozvoj plynárenské infrastruktury, zejména v periferních a méně zalidněných částech kraje.
- Klesající význam zemního plynu jako univerzálního rozvojového řešení v důsledku ekonomických, technických a environmentálních faktorů.
- Riziko technologického a ekonomického oslabování soustav centralizovaného zásobování teplem v důsledku odpojování odběratelů a konkurence individuálních zdrojů vytápění.
- Přetrvávající význam lokálních topenišť využívajících pevná paliva, která v části území představují významný zdroj emisní zátěže.
- Závislost kraje na dodávkách elektrické energie z nadřazené přenosové a distribuční soustavy vzhledem k nedostatečným vlastním výrobním kapacitám.
- Stáří části energetické infrastruktury, zejména některých úseků vedení 110 kV, vyvolávající potřebu modernizace a posilování spolehlivosti systému.
- Omezený potenciál některých forem obnovitelných zdrojů energie, zejména větrné energetiky, v důsledku přírodních, krajinářských a urbanistických limitů.
- Nerovnoměrná úroveň digitální konektivity v území, zejména v periferních a venkovských oblastech.

Indikátory**Dopravní infrastruktura**

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Technická infrastruktura**KAN – Odkanalizování území ORP**

Výsledné hodnocení vychází z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP, v jejichž správním obvodu se nachází čistírna odpadních vod a z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP v jejichž správním obvodu se nachází síť kanalizačních stok. Oba tyto podíly mají ve výsledném hodnocení stejnou váhu a výsledné hodnocení je dáno jejich průměrem. Hodnotící škála je pro indikátor IN8-DTI nastavena následujícím způsobem:

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

HODNOCENÍ INDIKÁTORU KAN

-1 = negativní stav = 0–50 %

0 = neutrální stav = 51–60 %

1 = pozitivní stav = 61–100 %

2.10.1 Přehled hodnocení indikátoru KAN

ORP	počet obcí	počet obcí s ČOV	podíl obcí ORP s ČOV (%)	počet obcí s kanalizací	podíl obcí ORP s kanalizací (%)	průměr podílů (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU KAN
Královéhradecký kraj	448	176	39,29	358	79,91	59,60	0
Broumov	14	6	42,86	11	78,57	60,71	1
Dobruška	26	8	30,77	21	80,77	55,77	0
Dvůr Králové nad Labem	28	7	25,00	21	75,00	50,00	-1
Hořice	29	8	27,59	21	72,41	50,00	-1
Hradec Králové	81	20	24,69	61	75,31	50,00	-1
Jaroměř	15	5	33,33	13	86,67	60,00	0
Jičín	77	11	14,29	62	80,52	47,40	-1
Kostelec nad Orlicí	22	9	40,91	16	72,73	56,82	0
Náchod	36	13	36,11	32	88,89	62,50	1
Nová Paka	5	2	40,00	2	40,00	40,00	-1
Nové Město nad Metují	13	3	23,08	11	84,62	53,85	0
Nový Bydžov	23	10	43,48	19	82,61	63,04	1
Rychnov nad Kněžnou	32	9	28,13	28	87,50	57,81	0
Trutnov	31	13	41,94	27	87,10	64,52	1
Vrchlabí	16	10	62,50	13	81,25	71,88	1

Zdroj dat: Digitální data údajů o území a textové části ÚAP poskytnuté pro zpracování 5. úplné aktualizace ÚAP obcí a kraje

Úroveň odkanalizování území Královéhradeckého kraje lze celkově hodnotit jako spíše průměrnou, s výraznými vnitřními rozdíly mezi jednotlivými správními obvody ORP. Zatímco podíl obcí s kanalizační sítí je relativně vysoký, významným limitem zůstává nízký podíl obcí vybavených čistírnami odpadních vod, což se negativně promítá do celkového hodnocení indikátoru. Na úrovni kraje dosahuje indikátor neutrální hodnoty, přičemž pozitivního stavu dosahují zejména ORP s vyšší koncentrací obyvatel a lepší infrastrukturní vybaveností (např. Náchod, Trutnov, Vrchlabí, Nový Bydžov). Naopak v řadě ORP přetrvává negativní stav, typicky v územích s vyšší mírou venkovského osídlení a rozdrobenou sídelní strukturou (např. Jičín, Hořice, Dvůr Králové nad Labem). Celkově tak přetrvává potřeba dalšího rozvoje kanalizační infrastruktury, zejména v oblasti čištění odpadních vod.

PLYN – Plynofikace obcí ORP

Výsledné hodnocení vychází z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP, ve kterých je plynovodní síť. Hodnocení bylo provedeno na základě GIS analýzy, přičemž dlouhodobým cílem je dosažení plynofikace všech vhodných lokalit.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLYN:

-1 = podíl obcí s plynofikací je menší než 50 %

0 = podíl obcí s plynofikací je v rozmezí 50–75 %

1 = podíl obcí s plynofikací je větší než 75 %

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

2.10.2 Přehled hodnocení indikátoru PLYN

		počet plynofikovaných obcí	podíl plynofikovaných obcí v ORP (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLYN
Královéhradecký kraj	448	281	62,72	0
Broumov	14	6	42,86	0
Dobruška	26	12	46,15	0
Dvůr Králové nad Labem	28	19	67,86	0
Hořice	29	17	58,62	0
Hradec Králové	81	78	96,30	1
Jaroměř	15	12	80,00	1
Jičín	77	39	50,65	0
Kostelec nad Orlicí	22	19	86,36	1
Náchod	36	20	55,56	0
Nová Paka	5	3	60,00	0
Nové Město nad Metují	13	4	30,77	-1
Nový Bydžov	23	23	100,00	1
Rychnov nad Kněžnou	32	7	21,88	-1
Trutnov	31	12	38,71	-1
Vrchlabí	16	10	62,50	0

Plynofikace obcí v Královéhradeckém kraji dosahuje v souhrnu neutrální úrovně, přičemž přibližně dvě třetiny obcí mají zajištěn přístup k plynovodní síti. Situace je však územně diferencovaná. Nejvyšší úroveň plynofikace je dosažena v ORP s vyšší urbanizací a příznivějšími podmínkami pro rozvoj infrastruktury (např. Hradec Králové, Nový Bydžov, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí), kde indikátor dosahuje pozitivních hodnot. Naopak v perifernějších a méně urbanizovaných oblastech (např. Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Nové Město nad Metují) zůstává podíl plynofikovaných obcí nízký. Současně je zřejmé, že další rozvoj plošné plynofikace je omezen technicko-ekonomickými faktory a postupně ztrácí na významu i v kontextu transformace energetiky a odklonu od fosilních paliv.

Problémy

Dopravní infrastruktura

- Vzhledem k zatím nedokončené dálnici D11 na území kraje je stávající úroveň silniční sítě všech kategorií v řadě tahů nevyhovující po kapacitní stránce i z hlediska technického stavu. Současně dochází i k růstu počtu motorových vozidel všech typů, registrovaných na území kraje – s výjimkou poklesu počtu autobusů a silničních tahačů.
- Hustota silniční sítě v regionu je 0,790 km/km² což znamená, že mírně převyšuje průměrnou hustotu silniční sítě v ČR (0,707 km/km²). Problémem však zůstává u vybraných komunikací špatný stav a technická zastaralost regionální silniční sítě odrážející se v nevyhovujících parametrech, dopravních závadách včetně nevyhovující kapacity nebo kvality.
- Limitem dalšího rozvoje území je doposud nedokončená základní síť kapacitních dopravních cest (D11 a D35).
- Rozvoj silniční sítě Královéhradeckého kraje je založen na realizaci komunikací I. a II. třídy (nebo jejich nových úseků). V současné době k řešení situace nepřispívá mimo jiné skutečnost, že doposud kraji chybí zastupitelstvem kraje schválený koncepční celokrajský dokument na úseku rozvoje dopravní infrastruktury, včetně časového harmonogramu realizace. V současné době jsou jediným závazným dokumentem vydané Zásady územního rozvoje kraje, které se v části věnované dopravní infrastruktuře věnují vymezení koridorů pro záměry dálnic I. a II. třídy, silnic I. a II. třídy. Dalšími podklady pro územní plánování jsou záměry na rozvoj dopravní infrastruktury sledované MD a pro účely zpracování ÚAP poskytované ŘDS a SŽDC.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- V ÚPD věnovat pozornost využití území v plochách s výraznou vazbou na dopravní cesty – zejména D11, D35.
- Specifické požadavky na územní plánování klade i potřeba využití rekreačního potenciálu SOB7 (Specifická oblast Krkonoše a Jizerské hory) dle PÚR ČR v platném znění. Úkolem pro územní plánování je vytváření územních podmínek pro zlepšení dopravní dostupnosti územní uvnitř i přes hranice a dále vytvářet územní podmínky pro zlepšení technické a dopravní infrastruktury, zejména pro rozvoj ekologických forem dopravy.
- V rámci ÚAP jsou sledovány dílčí modernizační záměry na vybraných železničních tratích. Tyto záměry je nutné zohlednit v příslušných ÚPD.
- Letecká doprava v kraji má pouze doplňkovou úlohu. Na území kraje se nachází neveřejné mezinárodní letiště Hradec Králové. Prozatím není evidován žádný celorepublikový či krajský rozvojový záměr v této oblasti. Je nezbytné průběžně vyhodnocovat, zda nedošlo ke změně této skutečnosti, zejména v celostátní úrovni.
- V Královéhradeckém kraji je vodní doprava využívána pouze pro rekreační účely. Prozatím není evidován žádný rozvojový záměr v této oblasti.

Technická infrastruktura

- Vytvářet územní podmínky pro obnovu, rekonstrukci a zkapacitnění vodovodních sítí, zejména s cílem snižovat ztráty vody a zvyšovat provozní spolehlivost vodárenských systémů.
- Územně chránit a podporovat opatření ke stabilizaci a posílení vodních zdrojů, včetně zajištění náhradních a nouzových zdrojů zásobování pitnou vodou pro krizové situace.
- Při vymezování nových rozvojových ploch důsledně posuzovat kapacity vodárenské infrastruktury a podmínit větší rozvoj sídel odpovídajícím zajištěním zásobování vodou.
- Podporovat další rozvoj kanalizace a čištění odpadních vod zejména v obcích a částech obcí s nedostatečným technickým vybavením.
- V územích s rozptýlenou zástavbou a malou ekonomickou efektivitou centralizovaných systémů prověřovat a umožňovat decentralizované způsoby odkanalizování a čištění odpadních vod.
- Vytvářet územní podmínky pro modernizaci čistíren odpadních vod, zejména s ohledem na přísnější požadavky na odstraňování dusíku a fosforu a na ochranu citlivých území.
- Respektovat a územně chránit koridory a zařízení technické infrastruktury vymezené v ZÚR Královéhradeckého kraje, zejména koridor dálkového vodovodního řadu VDJ Vysoká Srbská – Hronov – Červený Kostelec.
- Respektovat stávající zařízení a koridory plynárenské infrastruktury, avšak další rozvoj plynofikace posuzovat individuálně podle charakteru území, ekonomické efektivity a souladu s dlouhodobou transformací energetiky.
- Územně chránit koridor přeložky VTL plynovodu Česká Skalice a související regulační stanici dle ZÚR Královéhradeckého kraje.
- Vytvářet územní podmínky pro stabilizaci a modernizaci soustav centralizovaného zásobování teplem ve větších městech, včetně možnosti jejich postupné dekarbonizace a zapojování nízkoemisních a obnovitelných zdrojů.
- Při vymezování rozvojových ploch a při návrhu koncepce energetického zásobování zohledňovat přechod k více decentralizovanému a diverzifikovanému systému výroby a distribuce energie.
- Vytvářet územní podmínky pro modernizaci a posilování elektroenergetické infrastruktury, včetně nových transformoven a vedení VVN/110 kV, a respektovat koridory a plochy vymezené v ZÚR Královéhradeckého kraje.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Zohledňovat zvýšené nároky na energetickou infrastrukturu vyvolané novou výstavbou, elektrifikací vytápění, rozvojem elektromobility a decentralizovanou výrobou energie.
- Při rozvoji obnovitelných zdrojů energie důsledně koordinovat energetické, krajinářské, přírodní, urbanistické a zemědělské zájmy v území.
- Upřednostňovat umísťování fotovoltaických zařízení přednostně na střechách, v areálech výroby, na brownfieldech a v dalších urbanizovaných nebo technicky zatížených plochách, a minimalizovat zásahy do volné krajiny a kvalitního zemědělského půdního fondu.
- U záměrů větrných a velkoplošných fotovoltaických elektráren požadovat podrobné prověření dopadů na krajinný ráz, sídelní strukturu, přírodní hodnoty a technickou infrastrukturu.
- Podporovat rozvoj digitální a ICT infrastruktury, zejména v územích s dosud nižší kvalitou připojení, a vytvářet územní podmínky pro rozvoj vysokorychlostních sítí.
- Při vymezování zastavitelných ploch a ploch přestavby důsledně prověřovat jejich napojení na stávající nebo navrhovanou technickou infrastrukturu a zamezit vzniku rozvojových lokalit bez odpovídajícího technického zajištění.

2.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

Ekonomika Královéhradeckého kraje se vyznačuje relativně stabilním a vyrovnaným vývojem, s dobrou výkonností v přepočtu na obyvatele, avšak omezenou ekonomickou velikostí a investičním potenciálem. Strukturálně dochází k postupnému posunu ke službám, nicméně význam průmyslu zůstává nadále vysoký. Klíčovým problémem je slabší výkonnost v oblasti inovací, pokles podnikatelské aktivity a výrazné vnitřní regionální rozdíly, které se projevují zejména ve vyšší vyjíždce a nižší funkční vybavenosti periferních oblastí.

Pozitiva

- Ekonomika kraje vykazuje dlouhodobě rostoucí trend, po dočasném zpomalení v roce 2020 došlo k obnovení růstu a posílení ekonomické výkonnosti.
- Vysoká úroveň HDP na obyvatele (stabilně cca 4. místo mezi kraji ČR) potvrzuje relativně dobrou produktivitu a výkonnost regionální ekonomiky.
- Postupná transformace ekonomiky směrem ke službám a růst významu terciárního sektoru.
- Stabilní růst příjmů domácností a zvyšující se míra ekonomické aktivity obyvatelstva.
- Nízká míra nezaměstnanosti ve většině ORP a celkově příznivá situace na trhu práce.
- Existence silných regionálních center (zejména Hradec Králové, dále Trutnov, Náchod, Jičín) s významnou pracovní a obslužnou funkcí.
- Relativně stabilní postavení kraje v mezikrajském srovnání bez výrazných výkyvů.

Negativa

- Celková ekonomická výkonnost kraje (v absolutním vyjádření HDP) zůstává pouze na průměrné úrovni v rámci ČR (cca 9.–10. místo).
- Nižší investiční aktivita a slabší investiční potenciál regionu (dlouhodobě podprůměrný podíl na THFK).
- Podprůměrné postavení v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, včetně nízkého podílu výdajů na VaV na HDP.
- Pokles míry podnikatelské aktivity, částečně ovlivněný strukturálními změnami i zpřesněním evidence ekonomických subjektů.
- Opětovný nárůst podílu dlouhodobě nezaměstnaných po předchozím zlepšení.
- Přetrvávající význam průmyslu a relativně nižší zastoupení odvětví s vyšší přidanou hodnotou.
- Výrazné regionální disparity mezi jádrovými centry a periferními oblastmi (zejména Broumovsko a části vnitřní periferie).
- Vysoká míra vyjíždky za prací a závislost menších ORP na silnějších centrech, což snižuje jejich ekonomickou autonomii.
- Slabší funkční význam většiny ORP (nízké hodnoty KfV), což potvrzuje koncentraci funkcí do omezeného počtu center.

Indikátory

MNZ – Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti se od roku 2012 počítá jako podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let na počtu obyvatel stejného věku.

-1 = negativní stav = míra nezaměstnanosti nad 9,1 %

0 = neutrální stav = míra nezaměstnanosti v rozmezí 7,1–9 %

1 = pozitivní stav = míra nezaměstnanosti 0–7 %

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

2.11.1 Přehled hodnocení indikátoru MNZ

ORP	míra nezaměstnanosti ÚAP 2025 (%)	hodnocení indikátoru ÚAP 2025	míra nezaměstnanosti ÚAP 2021 (%)	hodnocení indikátoru ÚAP 2021
kraj	3,08	1	3,11	1
Broumov	7,9	0	7,77	0
Dobruška	2	1	1,74	1
Dvůr Králové nad Labem	4,25	1	4,11	1
Hořice	1,73	1	2,87	1
Hradec Králové	2,91	1	3,01	1
Jaroměř	3,97	1	4,95	1
Jičín	2,2	1	2,17	1
Kostelec nad Orlicí	1,96	1	1,53	1
Náchod	3,21	1	3,62	1
Nová Paka	2,83	1	2,36	1
Nové Město nad Metují	2,63	1	2,88	1
Nový Bydžov	3,75	1	4,31	1
Rychnov nad Kněžnou	2,22	1	2,02	1
Trutnov	3,89	1	3,65	1
Vrchlabí	2,56	1	1,80	1

zeleně zvýrazněny změny stavu +; červeně zvýrazněny změny stavu –

MNZ 12 - Míra nezaměstnanosti nad 12 měsíců

Indikátor je dán podílem mezi počtem uchazečů registrovaných déle než 12 měsíců k počtu dosažitelných uchazečů.

-1 = negativní stav = nad 35,1 %
0 = neutrální stav = 20,1 – 35 %
1 = pozitivní stav = 0–20 %

2.11.2 Přehled hodnocení indikátoru MNZ 12

ORP	počet registrovaných uchazečů déle než 12 měsíců (k 31. 12. 2023)	počet registrovaných uchazečů déle než 12 měsíců / počet dosažitelných uchazečů (%)		hodnocení indikátoru ÚAP 2025	hodnocení indikátoru ÚAP 2021
		indikátor 2025	indikátor 2021		
kraj	303	39,56	16,70	-1	1
Broumov	44	17,89	11,04	1	1
Dobruška	241	33,90	26,34	0	0
Dvůr Králové nad Labem	45	22,73	16,46	0	1
Hořice	751	27,93	22,94	0	0
Hradec Králové	133	26,71	10,66	0	1
Jaroměř	86	12,86	11,22	1	1
Jičín	50	16,08	9,09	1	1
Kostelec nad Orlicí	233	19,35	6,71	1	1
Náchod	58	24,68	23,29	0	0
Nová Paka	29	12,78	5,21	1	1
Nové Město nad Metují	126	29,37	18,37	0	1
Nový Bydžov	100	20,08	9,17	1	1
Rychnov nad Kněžnou	388	25,29	13,93	0	1
Trutnov	77	17,70	10,16	1	1
Vrchlabí	303	39,56	16,70	-1	1

zeleně zvýrazněny změny stavu +; červeně zvýrazněny změny stavu –

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

MPA – Míra podnikatelské aktivity

Indikátor je vypočítán jako poměr mezi počtem podnikatelů (fyzických osob, databáze RES ČSÚ) k počtu obyvatel ORP. Jednotkou jsou promile.

-1 = negativní stav = méně než 185 ‰

0 = neutrální stav = 185,1 – 198 ‰

1 = pozitivní stav = nad 198 ‰

2.11.3 Přehled hodnocení indikátoru MPA

ORP	Registrované ekonomické subjekty (PFO) k 31. 12. 2023	míra podnikatelské aktivity (‰)		hodnocení indikátoru	
		2025	2021	ÚAP 2025	ÚAP 2021
kraj	98 357	176,60	200,44	-1	1
Broumov	2 313	147,58	163,08	-1	-1
Dobruška	3 431	169,57	189,25	-1	0
Dvůr Králové nad Labem	4 880	180,00	199,64	-1	1
Hořice	3 356	180,76	217,28	-1	1
Hradec Králové	27 281	182,10	203,23	-1	1
Jaroměř	3 344	170,13	197,58	-1	0
Jičín	8 335	170,75	193,03	-1	0
Kostelec nad Orlicí	4 222	166,63	193,27	-1	0
Náchod	11 245	184,34	213,99	-1	1
Nová Paka	2 527	189,06	216,17	0	1
Nové Město nad Metují	2 571	182,03	201,28	-1	1
Nový Bydžov	3 189	176,34	209,5	-1	1
Rychnov nad Kněžnou	5 609	158,84	187,4	-1	0
Trutnov	11 113	177,47	195,26	-1	0
Vrchlabí	4 941	181,41	210,87	-1	1

zeleně zvýrazněny změny stavu +; červeně zvýrazněny změny stavu –

KFV – Koefficient funkční velikosti

-1 = negativní stav = méně než 8

0 = neutrální stav = 8-12

1 = pozitivní stav = více než 12

2.11.4 Přehled hodnocení indikátoru KFV

ORP	Komplexní funkční velikost ORP	HODNOCENÍ INDIKÁTORU ÚAP 2025
Broumov	3,00	-1
Dobruška	3,79	-1
Dvůr Králové nad Labem	5,45	-1
Hořice	3,51	-1
Hradec Králové	28,82	1
Jaroměř	3,71	-1
Jičín	9,45	0
Kostelec nad Orlicí	4,82	-1
Náchod	11,11	0
Nová Paka	2,39	-1
Nové Město nad Metují	2,52	-1
Nový Bydžov	3,40	-1
Rychnov nad Kněžnou	6,38	-1
Trutnov	12,32	1
Vrchlabí	5,80	-1

VZ – Vyjíždka za zaměstnáním (podíl mimo obec)

-1 = negativní stav = více než 70 %

0 = neutrální stav = 60–70 %

1 = pozitivní stav = pod 60 %

2.11.5 Přehled hodnocení indikátoru VZ

ORP	ÚAP 2025	
	VYJÍŽDKA DO ZAM. MIMO OBEC SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	63,91	0
Broumov	71,08	-1
Dobruška	78,30	-1
Dvůr Králové nad Labem	64,26	0
Hořice	78,40	-1
Hradec Králové	47,31	1
Jaroměř	71,08	-1
Jičín	73,20	-1
Kostelec nad Orlicí	83,08	-1
Náchod	68,03	0
Nová Paka	68,63	0
Nové Město nad Metují	74,77	-1
Nový Bydžov	79,04	-1
Rychnov nad Kněžnou	74,90	-1
Trutnov	58,26	1
Vrchlabí	64,61	0

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2021

VŠ – Vyjíždka do škol (podíl mimo obec)

-1 = negativní stav = více než 50 %

0 = neutrální stav = 40–50 %

1 = pozitivní stav = pod 40 %

2.11.6 Přehled hodnocení indikátoru VŠ

ORP	ÚAP 2025	
	VYJÍŽDKA DO ŠKOL MIMO OBEC SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	46,06	0
Broumov	50,78	-1
Dobruška	54,93	-1
Dvůr Králové nad Labem	51,83	-1
Hořice	54,76	-1
Hradec Králové	35,39	1
Jaroměř	50,50	-1
Jičín	57,16	-1
Kostelec nad Orlicí	52,57	-1
Náchod	48,52	0
Nová Paka	39,92	1
Nové Město nad Metují	55,74	-1
Nový Bydžov	56,28	-1
Rychnov nad Kněžnou	50,00	0
Trutnov	41,43	0
Vrchlabí	44,96	0

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2021

DZ – Dojíždka do zaměstnání

-1 = negativní stav = pod 15 %
0 = neutrální stav = 15–30 %
1 = pozitivní stav = nad 30 %

2.11.7 Přehled hodnocení indikátoru DZ

ORP	ÚAP 2025	
	DOJÍŽDKA DO ZAM. SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	20,74	0
Broumov	4,51	-1
Dobruška	53,28	1
Dvůr Králové nad Labem	48,21	1
Hořice	26,64	0
Hradec Králové	7,10	-1
Jaroměř	7,01	-1
Jičín	31,36	1
Kostelec nad Orlicí	11,40	-1
Náchod	14,71	-1
Nová Paka	2,88	-1
Nové Město nad Metují	2,29	-1
Nový Bydžov	11,52	-1
Rychnov nad Kněžnou	25,15	0
Trutnov	47,35	1
Vrchlabí	19,22	0

DŠ – Dojíždka do škol

-1 = negativní stav = pod 5 %
0 = neutrální stav = 5–10 %
1 = pozitivní stav = nad 10 %

2.11.8 Přehled hodnocení indikátoru DŠ

ORP	ÚAP 2025	
	DOJÍŽDKA DO ŠKOL SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	6,00	0
Broumov	0,76	-1
Dobruška	8,90	0
Dvůr Králové nad Labem	12,65	1
Hořice	9,12	0
Hradec Králové	2,11	-1
Jaroměř	1,10	-1
Jičín	9,88	0
Kostelec nad Orlicí	1,67	-1
Náchod	3,43	-1
Nová Paka	0,53	-1
Nové Město nad Metují	0,10	-1
Nový Bydžov	3,83	-1
Rychnov nad Kněžnou	4,60	-1
Trutnov	17,65	1
Vrchlabí	7,60	0

Problémy

- Posílení celkové ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti kraje v rámci ČR.
- Zvýšení investiční aktivity, zejména v oblastech s vyšší přidanou hodnotou.
- Podpora transformace ekonomiky směrem ke znalostně orientovaným odvětvím (VaV, inovace, technologické obory).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Stabilizace a rozvoj podnikatelského prostředí a zastavení poklesu podnikatelské aktivity.
- Řešení strukturálních problémů trhu práce, zejména dlouhodobé nezaměstnanosti v některých částech kraje.
- Snižování regionálních disparit mezi jádrovými a periferními oblastmi, včetně podpory lokálních pracovních příležitostí.
- Posilování ekonomické soběstačnosti menších ORP a omezení nadměrné vyjížďky za prací.
- Rozvoj funkční hierarchie sídel a posílení role sekundárních regionálních center.

2.12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

Pozitiva

- Vysoká rozmanitost předpokladů pro rekreaci a cestovní ruch, zahrnující přírodní, kulturně-historické, technické, lázeňské i krajinářské hodnoty s regionálním, nadregionálním i mezinárodním významem.
- Výskyt mimořádně atraktivních cílů cestovního ruchu, zejména Krkonoš včetně KRNP, Adršpašsko-teplických skal, Broumovska, Českého ráje, Safari Parku Dvůr Králové, barokního areálu Kuks a dalších významných historických měst a památek.
- Vysoká krajinářská a environmentální hodnota území, tvořená národním parkem, chráněnými krajinnými oblastmi a dalšími přírodně cennými lokalitami, vytvářející velmi dobré podmínky pro letní i zimní formy rekreace.
- Dobré přírodní podmínky pro široké spektrum forem cestovního ruchu, zejména pěší turistiku, cykloturistiku, zimní sporty, rekreaci u vody, lázeňství a poznávací turistiku.
- Významné kulturně-historické dědictví, vysoká koncentrace národních kulturních památek, městských i vesnických památkových rezervací a zón a široká nabídka kulturních a společenských akcí.
- Existence významných lázeňských míst a přírodních léčivých zdrojů, zejména v Janských Lázních, Lázních Bělohrad, Velichovkách a Náchodě, s pozitivním vlivem na ekonomiku a identitu dotčených území.
- Stabilizovaný systém destinačního managementu, rozdělení území kraje do sedmi turistických oblastí s působností certifikovaných organizací destinačního managementu.
- Dobrá makrodopravní dostupnost kraje z hlavních populačních center ČR a přeshraniční poloha vůči Polsku, která podporuje návštěvnost i rozvoj přeshraničních vazeb.
- Nadprůměrná kapacita hromadných ubytovacích zařízení v celostátním srovnání a široká nabídka ubytování zejména v horských a rekreačně exponovaných oblastech kraje.
- Významná koncentrace ubytovacích kapacit a návštěvnosti v oblasti Krkonoš, potvrzující silnou pozici kraje v rámci cestovního ruchu v ČR.
- Hustá síť značených pěších turistických tras a dobré podmínky pro cykloturistiku, včetně zapojení území do nadregionálních tras, zejména Labské stezky.
- Existence významných rekreačních vodních ploch a koupacích lokalit, zejména vodní nádrže Rozkoš, Jinolických rybníků a dalších přírodních koupališť a nádrží.
- Význam rekreačního bydlení v atraktivních oblastech kraje, zejména v Českém ráji a dalších částech severní poloviny kraje, jako součásti dlouhodobé rekreační funkce území.
- Široká nabídka kulturních a sportovních akcí regionálního, celostátního i mezinárodního významu, podporující atraktivitu kraje i mimo hlavní turistickou sezonu.

Negativa

- Výrazná prostorová koncentrace cestovního ruchu do nejatraktivnějších částí kraje, zejména do oblasti Krkonoš a dalších vybraných přírodně cenných lokalit, která vede k nerovnoměrnému zatížení území.
- Sezónní přetěžování nejnavštěvovanějších turistických cílů a středisek se zvýšenými dopady na dopravu, parkování, technickou infrastrukturu, krajinu a kvalitu prostředí.
- Nerovnoměrné rozložení ubytovacích kapacit a turistické infrastruktury, s dominantní koncentrací v severní části kraje a slabším zastoupením v méně navštěvovaných částech území.
- Omezená vnitřní dopravní dostupnost některých rekreačně významných oblastí, zejména v severních, severovýchodních a východních částech kraje.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Omezené napojení části turisticky atraktivních území na kapacitní dopravní infrastrukturu a závislost jejich obsluhy na silnicích nižších tříd.
- Silná závislost některých území na cestovním ruchu jako významné nebo dominantní ekonomické funkce, zvyšující jejich citlivost vůči sezónním výkyvům a vnějším vlivům.
- Zvýšené sezónní zatížení obcí a krajiny v důsledku individuální rekreace a rekreačního bydlení, včetně zvýšených nároků na dopravní a technickou infrastrukturu.
- Nedostatečné rozložení návštěvnosti mezi jednotlivé části kraje a nižší intenzita využití potenciálu méně exponovaných oblastí.
- Omezené využití přeshraniční polohy kraje pro tvorbu společných turistických produktů a pro systematický rozvoj přeshraničního cestovního ruchu.
- Absence památky zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO, která snižuje mezinárodní marketingovou atraktivitu kraje ve srovnání s některými jinými regiony.
- Omezená nabídka rekreačních vodních ploch v některých částech kraje a nerovnoměrné rozmístění zařízení pro letní rekreaci u vody.
- Nízké využití významných vodních toků kraje pro rekreační plavbu a vodní turistiku.
- Střety mezi rozvojem cestovního ruchu a požadavky ochrany přírody a krajiny v nejcennějších a nejnavštěvovanějších částech kraje.

Indikátory

CR – cestovní ruch

HODNOCENÍ INDIKÁTORU CR

- 1) **3 dílčí indexy: každý samostatně hodnocen na škále -1, 0 a 1 bod, vyšší hodnota = lepší podmínky** Proveden součet bodů ve všech indexech.
- 2) **Přiřazeno výsledné hodnocení indikátoru:**
 - 1 = součet bodů 2 až 3 = pozitivní stav**
 - 0 = součet bodů -1 až 1 = neutrální stav**
 - 1 = součet bodů -3 až -2 = negativní stav**

Při hledání vhodných indikátorů v oblasti rekreace a cestovního ruchu byly pro závěrečnou syntézu použity následující ukazatele pro rozpoznání kvality tohoto jevu v Královéhradeckém kraji podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností:

index počtu hostů – měří vzájemnou váhu počtu příjezdů hostů na území správního obvodu na počet obyvatel jednotlivých správních obvodů, index byl vypočítán primárně pro rok 2023,

index doby pobytu – vyjadřuje průměrnou dobu pobytu hostů v jednotlivých správních obvodech v časových jednotkách (dnech), index byl vypočítán primárně pro rok 2023,

index počtu lůžek – vyjadřuje hodnotu počtu lůžek ve všech ubytovacích zařízeních správního obvodu na 1 000 obyvatel správního obvodu, index byl vypočítán primárně pro rok 2023.

Hodnoty všech uvedených indexů byly následně bodově ohodnoceny škálou od -1, 0 a 1 bodů. Vyšší počet bodů znamená, že má region z hlediska rekreace a cestovního ruchu lepší podmínky. Pro určení škály bodového ohodnocení byla výchozí hodnotou obecně zvolena průměrná hodnota konkrétního ukazatele v rámci České republiky, marginálně pak nejvyšší a nejnižší hodnoty celorepublikových ukazatelů. Výsledný součet dosažených bodů byl převeden na indikátorovou stupnici -1, 0, 1. V případě indexu počtu hostů byla hodnota 0 stanovena pro data v rozmezí 1,5–12, u indexu doby pobytu pro data v rozmezí 1,5–3 a u indexu počtu lůžek pro data v rozmezí 70–120.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Komentář

Celkový indikátor intenzity cestovního ruchu byl vypočítán z ukazatele počtu hostů, doby pobytu a počtu lůžek primárně za rok 2023. V případě správních obvodů obcí s rozšířenou působností, pro které nebyla aktuální data dostupná z důvodu statistické ochrany dat, byla použita data z posledního dostupného roku.

Výsledný součet bodů za všechny tři dílčí indikátory se pohybuje v rozmezí od -3 do 3. Pro hodnoty -3 a -2 je celkové hodnocení indikátoru CR -1, pro hodnoty 2 a 3 je výsledné hodnocení indikátoru CR 1, všechny ostatní hodnoty součtu jsou ohodnoceny hodnotou 0.

2.12.1 Váhy vybraných ukazatelů rekreace a cestovního ruchu v ORP Královéhradeckého kraje v roce 2023 (2018-2023)

ORP	index počtu hostů	index doba pobytu	index počet lůžek	bodové ohodnocení				HODNOCENÍ INDIKÁTORU CR
				hosté	pobyt	lůžka	součet	
Broumov	3,4	2,6	145	0	0	1	1	0
Dobruška	3,2	2,6	115	0	0	0	0	0
Dvůr Králové nad Labem	2,2	2,3	56	0	0	-1	-1	0
Hořice	0,9	2,9	55	-1	0	-1	-2	-1
Hradec Králové	0,9	2,1	27	-1	0	-1	-2	-1
Jaroměř	0,9	6,5	32	-1	1	-1	-1	0
Jičín	3,2	2,6	96	0	0	0	0	0
Kostelec nad Orlicí	0,6	2,1	22	-1	0	-1	-2	-1
Náchod	1,2	2,6	49	-1	0	-1	-2	-1
Nová Paka	1,6	2,8	45	0	0	-1	-1	0
Nové Město nad Metují	0,8	2,4	33	-1	0	-1	-2	-1
Nový Bydžov	0,0	2,1	5	-1	0	-1	-2	-1
Rychnov nad Kněžnou	2,0	2,6	84	0	0	0	0	0
Trutnov	6,2	3,5	247	0	1	1	2	1
Vrchlabí	16,7	3,2	507	1	1	1	3	1

Zdroj dat: ČSÚ

Z údajů primárně za rok 2023 můžeme na základě analýzy ukazatelů rekreace a cestovního ruchu rozlišit v území Královéhradeckého kraje následující rozdíly mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností:

- Z hlediska rekreace a cestovního ruchu vykazují nejlepší výsledky ORP Vrchlabí a Trutnov, které dosáhly nejvyššího bodového ohodnocení sledovaných ukazatelů (celkem 3 a 2 body). Tyto správní obvody představují hlavní centra cestovního ruchu v kraji, zejména díky své poloze v oblasti Krkonoš a vysoké koncentraci ubytovacích kapacit.
- Neutrální hodnoty výsledného indikátoru byly zjištěny u ORP Broumov, Dobruška, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Jaroměř, Nová Paka a Dvůr Králové nad Labem, kde intenzita cestovního ruchu dosahuje spíše průměrných hodnot v rámci kraje.
- Záporné hodnoty součtu bodového ohodnocení byly zaznamenány ve zbývajících správních obvodech obcí s rozšířenou působností, zejména v ORP Hořice, Hradec Králové, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nové Město nad Metují a Nový Bydžov, kde je význam cestovního ruchu z hlediska sledovaných ukazatelů nižší.

Výsledky zároveň potvrzují výraznou koncentraci cestovního ruchu do horských oblastí kraje, zejména do oblasti Krkonoš, které představují hlavní centrum rekreačních aktivit a ubytovacích kapacit v rámci Královéhradeckého kraje

Problémy

- Stanovovat podmínky rozvoje rekreace a cestovního ruchu s ohledem na únosnost území, ochranu přírody a krajiny, kulturní hodnoty a kapacitu veřejné infrastruktury.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- V nejvíce exponovaných lokalitách usměrňovat rozvoj rekreačních a turistických aktivit tak, aby nedocházelo k dalšímu přetěžování území a ke zhoršování kvality prostředí.
- Vytvářet územní podmínky pro lepší prostorové rozložení návštěvnosti a pro posílení rekreační funkce méně využívaných částí kraje.
- Podporovat rozvoj a vzájemné propojení turistických, cyklistických a lyžařských tras a stezek, včetně návaznosti na přeshraniční systémy a na hlavní turistická centra.
- Zlepšovat dopravní dostupnost rekreačně významných oblastí při současném omezení negativních dopadů individuální automobilové dopravy na sídla a krajinu.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj udržitelné mobility v cestovním ruchu, zejména návazné veřejné dopravy, cyklodopravy a pěší prostupnosti území.
- Respektovat a chránit přírodně nejceněnější území, zejména KRNP, CHKO Broumovsko, Český ráj a Orlické hory, lokality soustavy NATURA 2000 a další zvláště chráněná území, a přizpůsobovat jim rozsah a formy rekreačního využití.
- Respektovat a chránit kulturně-historické hodnoty území, památkově chráněná sídla a areály, a vytvářet podmínky pro jejich šetrné využití v cestovním ruchu.
- Vytvářet územní podmínky pro zachování, obnovu a rozvoj lázeňských míst a lázeňsko-rekreační infrastruktury.
- V rekreačně exponovaných obcích řešit dopady rekreačního bydlení a sezónního zatížení na dopravní obsluhu, zásobování vodou, odkanalizování, parkování a nakládání s odpady.
- Podporovat rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu v méně turisticky využívaných územích, pokud je to v souladu s hodnotami a limity území.
- Vytvářet územní podmínky pro rozvoj každodenní rekreace obyvatel, zejména v zázemí měst a větších sídel a v docházkových a dojezdových vzdálenostech od bydliště.

2.13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

Pozitiva

- Funkční systém varování obyvatelstva na území kraje.
- Plošné pokrytí území jednotkami sborů dobrovolných hasičů, zejména v menších obcích.
- Relativně stabilizovaný systém integrovaného záchranného systému vázaný na sídelní strukturu kraje.
- Existence objektů a zařízení důležitých pro obranu státu jako stabilizovaného limitu v území.

Negativa

- Snižování personálního zabezpečení bezpečnostních složek (zejména Policie ČR) v některých částech území, zejména v periferních oblastech.
- Nedostatečné vybavení území prostředky civilní ochrany, zejména absence krytů ve většině obcí.
- Zhoršená dostupnost složek integrovaného záchranného systému v horských a periferních částech území (delší dojezdové časy).
- Existence nevyužívaných a chátrajících vojenských objektů s negativními dopady na území.
- Zvýšená zranitelnost území vůči přírodním rizikům (povodně, extrémní projevy počasí) a antropogenním rizikům (doprava, průmysl).

Indikátory

Pro tuto oblast nebyly stanoveny.

Problémy

- Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území, obyvatelstva a civilizačních hodnot před přírodními a antropogenními riziky (zejména povodně, eroze, sucho, extrémní projevy počasí).
- Omezovat rozvoj zástavby v ohrožených územích a zohledňovat identifikovaná rizika při územním plánování.
- Zvyšovat dostupnost a akceschopnost složek integrovaného záchranného systému, zejména v periferních a hůře dostupných oblastech.
- Dále rozvíjet a zkvalitňovat systém varování obyvatelstva v návaznosti na nové typy rizik.
- Vymezovat a důsledně respektovat zóny havarijního plánování a regulovat využití území v těchto zónách.
- Respektovat zájmy obrany státu a civilní ochrany v území, včetně ochrany strategických objektů a infrastruktury.
- Řešit problematiku nevyužívaných vojenských areálů s cílem eliminovat jejich negativní dopady na území.
- Posilovat odolnost území vůči narušení funkce technické a dopravní infrastruktury (zejména energetika, zásobování vodou).

3 VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ VČETNĚ VZÁJEMNÝCH VAZEB

Podstatou udržitelného rozvoje je naplnění tří základních cílů:

- **Sociální rozvoj**, který respektuje potřeby občanů (= **sociodemografický pilíř**);
- Účinná **ochrana životního prostředí** a **šetrné využívání přírodních zdrojů** (= **environmentální pilíř**);
- Udržení vysoké a stabilní úrovně **ekonomického růstu** a zaměstnanosti (= **ekonomický pilíř**).

Pro vlastní vyhodnocení kvality území byla využita metoda stanovení ukazatelů, resp. indikátorů, které vyjadřují stav nebo vývoj vybraných skutečností v jednotlivých tematických oblastech. Tyto indikátory nemohou postihnout reálný stav území v celém jeho rozsahu, ale umožňují zachytit hlavní charakteristiky a problémové oblasti jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území.

Pro 6. úplnou aktualizaci byly ponechány pro pilíř environmentální a sociodemografický stejné sady indikátorů, v případě ekonomického pilíře byly provedeny dílčí úpravy hodnocení v rámci konkrétních indikátorů (např. upřesnění hodnotících škál, dílčí změny způsobu výpočtu apod.). Přes tyto úpravy je i tak možné provést porovnání stavu minulých (r. 2021, 2017, 2015, 2013, 2011) a současné aktualizace ÚAP. Způsob výpočtu a hodnocení jednotlivých indikátorů je vysvětlen přímo v textu tematických kapitol podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území, případně v jednotlivých tematických kapitolách rozboru.

Pro vyhodnocení vyváženosti jednotlivých pilířů byl využit bodový systém hodnocení. Každý vyhodnocený indikátor pro dané území ORP obdržel bodovou hodnotu podle metodiky daného indikátoru, zpravidla -1 bod při negativním stavu, 0 bodů při neutrálním stavu a +1 bod při pozitivním stavu. U vybraných indikátorů bylo použito rozšířené bodování odpovídající jejich metodice. Sečtením bodů za všechny indikátory daného pilíře byl získán dílčí součet bodů.

Protože v jednotlivých pilířích byl použit různý počet indikátorů, bylo nutné výsledky převést pomocí přepočtového koeficientu. Každému pilíři byla přiřazena základní hodnota 100 bodů. Přepočtový koeficient byl stanoven jako podíl 100 bodů a počtu indikátorů v daném pilíři. Tím bylo zajištěno, že každý pilíř má ve výsledném hodnocení stejnou váhu a není předem zvýhodněn oproti ostatním pilířům.

Vynásobením součtu bodů v daném pilíři a příslušného přepočtového koeficientu vznikla přepočtená bodová hodnota, která byla využita pro posouzení stavu jednotlivých pilířů v území ORP. Následně byly hodnoty environmentálního, ekonomického a sociodemografického pilíře sečteny a bylo stanoveno celkové hodnocení ORP. Tímto způsobem bylo možné rozlišit jednotlivá území podle celkového výsledku i podle vnitřní vyváženosti jednotlivých pilířů.

Za každý pilíř mohl každý ORP získat body v rozmezí -100 až +100, v součtu všech tří pilířů tedy v rozmezí od -300 až do +300 bodů.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.1.1 Přehled indikátorů a jejich bodového ohodnocení v rámci pilířů udržitelného rozvoje území

PILÍŘ	TÉMA	KÓD INDIKÁTORU	INDIKÁTOR	ORP														
				BROUMOV	DOBRUŠKA	DVŮR KRÁLOVÉ NAD	HOŘICE	HRADEC KRÁLOVÉ	JAROMĚŘ	JÍČÍN	KOSTELEČ NAD ORLÍČÍ	NÁCHOD	NOVÁ PAKA	NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ	NOVÝ BYDŽOV	RYCHNOV NAD KNEŽNOU	TRUTNOV	VRCHLABÍ
ENVIRONMENTÁLNÍ (téma 5, 6, 7, 8)	6	PLVZ PF	Podíl 1;2 třídy ochrany ZPF na plochách ložisek surovin	1	1	-1	0	0	-1	1	1	0	1	-1	0	-1	1	0
	6	OSP	Výměra orných svažitých pozemků	0	-1	0	1	1	0	0	0	-1	-1	0	1	0	0	-1
	6	SPPV	Stav povrchových a podzemních vod	1	1	-1	0	0	-1	1	1	0	1	-1	0	-1	1	0
	7	SKO	Stav kvality ovzduší	0	2	2	0	2	2	2	2	2	2	2	0	0	1	1
	5	ZCHÚ	ZCHÚ	1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	1	-1	-1	-1	1	1	1
	5	KES	KES	0	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	0	-1	-1	0	0	1
	8	LES	Lesnatost	1	0	1	0	-1	-1	-1	1	0	0	-1	-1	1	1	1
ENV celkem	ro k	2025		4	3	0	-1	0	-3	1	4	2	2	-3	-2	0	5	3
		2021		1	0	-2	-1	-3	-6	-2	-1	0	0	-6	-4	2	3	2
		2017		2	-1	-2	-1	0	-4	-1	0	2	0	-4	-3	3	4	3
EKONOMICKÝ (téma 1, 2, 10, 11)	1	0	KAN	Odkanalizování území	1	0	-1	-1	0	-1	0	1	-1	0	1	0	1	1
	1	0	PLYN	Plynofikace obcí ORP	0	0	0	0	1	1	0	1	0	-1	1	-1	-1	0
	1	1	MNZ	Průměrná míra nezaměstnanosti	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	1	1	12	Míra nezaměstnanosti nad 12 měsíců	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	-1
	1	1	MPA	Míra podnikatelské aktivity	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1
	1	1	KFV	Koeficient funkční velikosti	-1	-1	-1	-1	1	-1	0	-1	0	-1	-1	-1	1	-1
	1	1	VZ	Vyjíždějící do zaměstnání	-1	-1	0	-1	1	-1	-1	0	0	-1	-1	-1	1	0
	1	1	VŠ	Vyjíždějící do škol mimo ORP	-1	-1	-1	-1	1	-1	-1	0	1	-1	-1	0	0	0
	1	1	DZ	Dojíždka do zaměstnání	-1	1	1	0	-1	-1	1	-1	-1	-1	-1	0	1	0
	1	1	DŠ	Dojíždka do škol	-1	0	1	0	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	1	0
EKO celkem	ro k	2025		-4	-2	-1	-4	1	-3	-1	-3	-1	-1	-6	-2	-4	5	-1
		2021		1	-2	0	3	7	2	0	0	4	2	0	2	1	2	6
		2017		-4	-1	-1	3	7	0	0	1	5	2	1	-1	2	3	5
SOCIODEMOGRAFICKÝ (téma 3, 4, 9, 12, 13)	4	VIT	Indikátor vitality	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
	4	MIG	Indikátor migrace	-1	-1	1	1	1	-1	1	0	1	-1	-1	1	1	-1	-1
	4	STA	Indikátor stáří	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
	4	VB	Vývoj bydlení	-1	-1	0	-1	1	-1	-1	0	-1	-1	0	-1	0	0	0
	4	IBV	Intenzita bytové výstavby	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	4	JBD	Vývoj struktury jednočlenných bytových domácností	0	1	0	1	1	0	1	-1	0	0	0	1	0	-1	-1
	1	2	CR	Intenzita cestovního ruchu	0	0	0	-1	-1	0	0	-1	-1	0	-1	0	1	1
SOC celkem	ro k	2025		-3	-2	0	-1	1	-3	0	-3	-2	-3	-3	-1	0	-2	-2
		2021		-5	0	-1	-4	1	-2	1	0	-3	-2	0	-2	2	-1	-4
		2017		-2	-1	-2	-3	-1	-3	0	-2	-4	-1	-3	-2	-1	0	-3

Pozn.: ENV = environmentální pilíř, EKO = ekonomický pilíř, SOC = sociodemografický pilíř

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Následující tabulka nám ukazuje dosažený počet bodů v jednotlivých pilířích, přepočtový koeficient a přepočtenou bodovou hodnotu v jednotlivých ORP.

3.1.2 Vyváženost pilířů udržitelného rozvoje v ORP Královéhradeckého kraje (r. 2015, 2017, 2021 a 2025)

ORP	2015	2017	2021	2025	2015	2017	2021	2025	2015	2017	2021	2025
	ENV				EKO				SOC			
Broumov	3	2	1	4	-6	-4	1	-4	-2	-2	-5	-3
Dobruška	0	-1	0	3	-2	-1	-2	-2	1	-1	0	-2
Dvůr Králové nad Labem	-2	-2	-2	0	-3	-1	0	-1	2	-2	-1	0
Hořice	-3	-1	-1	-1	-3	3	3	-4	-1	-3	-4	-1
Hradec Králové	-3	0	-3	0	6	7	7	1	-2	-1	1	1
Jaroměř	-4	-4	-6	-3	-4	0	2	-3	0	-3	-2	-3
Jičín	-1	-1	-2	1	0	0	0	-1	-2	0	1	0
Kostelec nad Orlicí	0	0	-1	4	0	1	0	-3	0	-2	0	-3
Náchod	1	2	0	2	4	5	4	-1	-3	-4	-3	-2
Nová Paka	-2	0	0	2	1	2	2	-1	-2	-1	-2	-3
Nové Město nad Metují	-3	-4	-6	-3	-1	1	0	-6	-2	-3	0	-3
Nový Bydžov	-2	-3	-4	-2	-1	-1	2	-2	-1	-2	-2	-1
Rychnov nad Kněžnou	0	3	2	0	1	2	1	-4	0	-1	2	0
Trutnov	3	4	3	5	0	3	2	5	-3	0	-1	-2
Vrchlabí	4	3	2	3	5	5	6	-1	0	-3	-4	-2
Přepočtový koeficient (100 bodů/počet indikátorů v pilíři)	14,29	14,29	14,29	14,29	8,33	9,09	10	10	14,29	14,29	14,29	14,29
Královéhradecký kraj		-2	-17	29,29		22	28	-17		-28	-20	-9,71

ORP	2015	2017	2021	2025	2015	2017	2021	2025	2015	2017	2021	2025
	ENV				EKO				SOC			
Broumov	42,87	28,58	14,29	57,16	-49,98	-36,36	10	-40	-28,58	-28,58	-71,45	-42,87
Dobruška	0	-14,29	0	42,87	-16,66	-9,09	-20	-20	14,29	-14,29	0	-28,58
Dvůr Králové nad Labem	-28,58	-28,58	-28,58	0	-24,99	-9,09	0	-10	28,58	-28,58	-14,29	0
Hořice	-42,87	-14,29	-14,29	-14,29	-24,99	27,27	30	-40	-14,29	-42,87	-57,16	-14,29
Hradec Králové	-42,87	0	-42,87	0	49,98	63,63	70	10	-28,58	-14,29	14,29	14,29
Jaroměř	-57,16	-57,16	-85,74	-42,87	-33,32	0	20	-30	0	-42,87	-28,58	-42,87
Jičín	-14,29	-14,29	-28,58	14,29	0	0	0	-10	-28,58	0	14,29	0
Kostelec nad Orlicí	0	0	-14,29	57,16	0	9,09	0	-30	0	-28,58	0	-42,87
Náchod	14,29	28,58	0	28,58	33,32	45,45	40	-10	-42,87	-57,16	-42,87	-28,58
Nová Paka	-28,58	0	0	28,58	8,33	18,18	20	-10	-28,58	-14,29	-28,58	-42,87
Nové Město nad Metují	-42,87	-57,16	-85,74	-42,87	-8,33	9,09	0	-60	-28,58	-42,87	0	-42,87
Nový Bydžov	-28,58	-42,87	-57,16	-28,58	-8,33	-9,09	20	-20	-14,29	-28,58	-28,58	-14,29
Rychnov nad Kněžnou	0	42,87	28,58	0	8,33	18,18	10	-40	0	-14,29	28,58	0
Trutnov	42,87	57,16	42,87	71,45	0	27,27	20	50	-42,87	0	-14,29	-28,58
Vrchlabí	57,16	42,87	28,58	42,87	41,65	45,45	60	-10	0	-42,87	-57,16	-28,58
Přepočtový koeficient (100 bodů/počet indikátorů v pilíři)												
Královéhradecký kraj	-128,61	-28,58	-242,93	214,35	-24,99	199,98	280	-270	-214,35	-400,12	-285,8	-342,96

ORP	2015	2017	2021	2025
Broumov	-35,69	-36,36	-47,16	-25,71
Dobruška	-2,37	-37,67	-20	-5,71
Dvůr Králové nad Labem	-24,99	-66,25	-42,87	-10
Hořice	-82,15	-29,89	-41,45	-68,58
Hradec Králové	-21,47	49,34	41,42	24,29
Jaroměř	-90,48	-100,03	-94,32	-115,74
Jičín	-42,87	-14,29	-14,29	4,29
Kostelec nad Orlicí	0	-19,49	-14,29	-15,71
Náchod	4,74	16,87	-2,87	-10
Nová Paka	-48,83	3,89	-8,58	-24,29
Nové Město nad Metují	-79,78	-90,94	-85,74	-145,74
Nový Bydžov	-51,2	-80,54	-65,74	-62,87
Rychnov nad Kněžnou	8,33	46,76	67,16	-40
Trutnov	0	84,43	48,58	92,87
Vrchlabí	98,81	45,45	31,42	4,29
Přepočtový koeficient (100 bodů/počet indikátorů v pilíři)				
Královéhradecký kraj	-367,95	-228,72	-248,73	-398,61

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

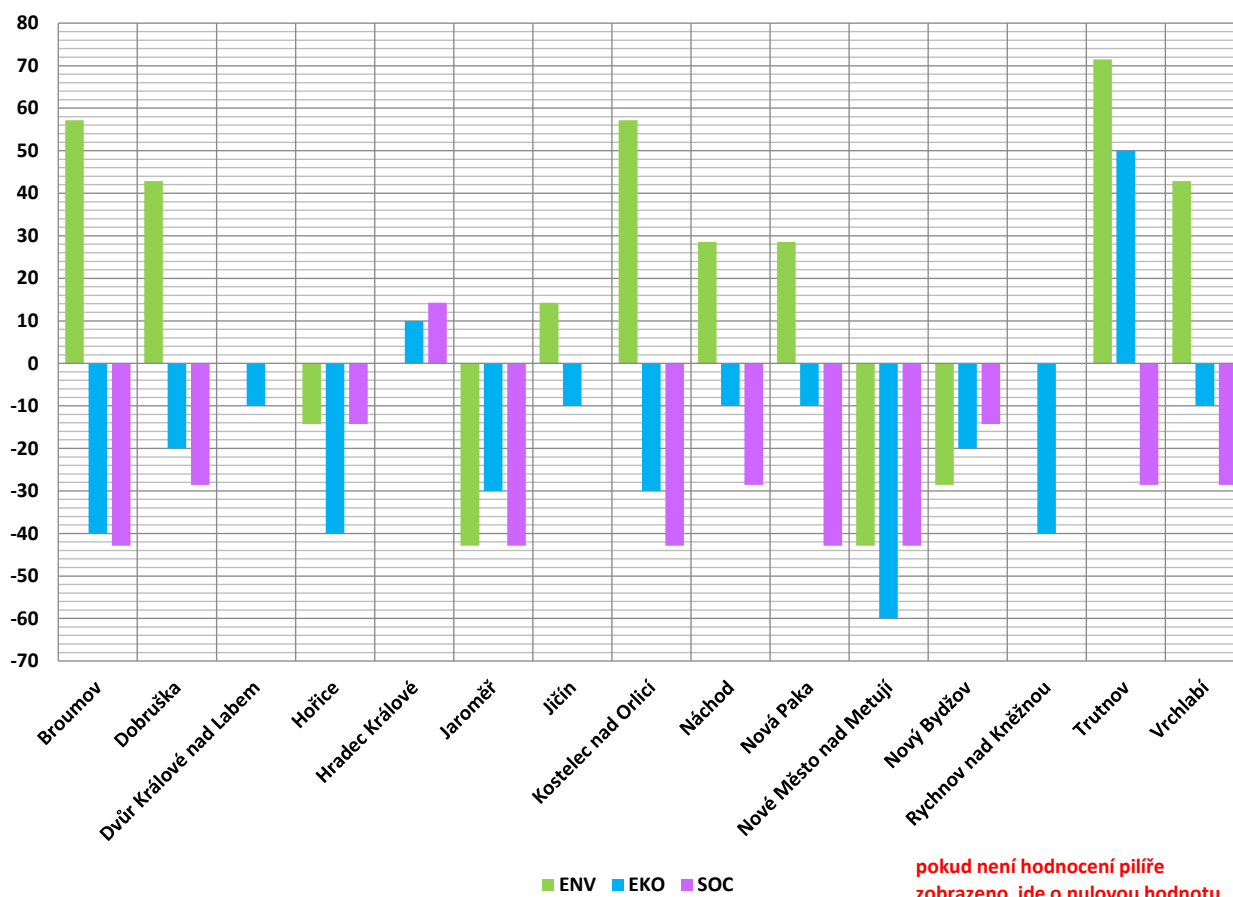
Vlastní vyváženost jednotlivých pilířů je dána nejen celkovým bodovým ziskem, ale také vzájemným poměrem hodnocení environmentálního, ekonomického a sociodemografického pilíře. Za příznivější lze považovat území, kde alespoň dva pilíře dosahují kladných nebo neutrálních hodnot a současně se neprojevuje výrazná disproporce mezi jednotlivými složkami udržitelného rozvoje. Naopak území se záporným hodnocením ve dvou nebo všech třech pilířích vykazují kumulaci deficitů.

Z pohledu roku 2025 je celkově nejlépe hodnocenou ORP Trutnov, která dosáhla kladného hodnocení v environmentálním i ekonomickém pilíři a pouze mírně záporného hodnocení v pilíři sociodemografickém. Příznivé celkové hodnocení vykazuje také ORP Hradec Králové, kde je kladně hodnocen ekonomický i sociodemografický pilíř, zatímco environmentální pilíř je neutrální. Kladného celkového výsledku dosáhly rovněž ORP Jičín a Vrchlabí, obě však pouze mírně.

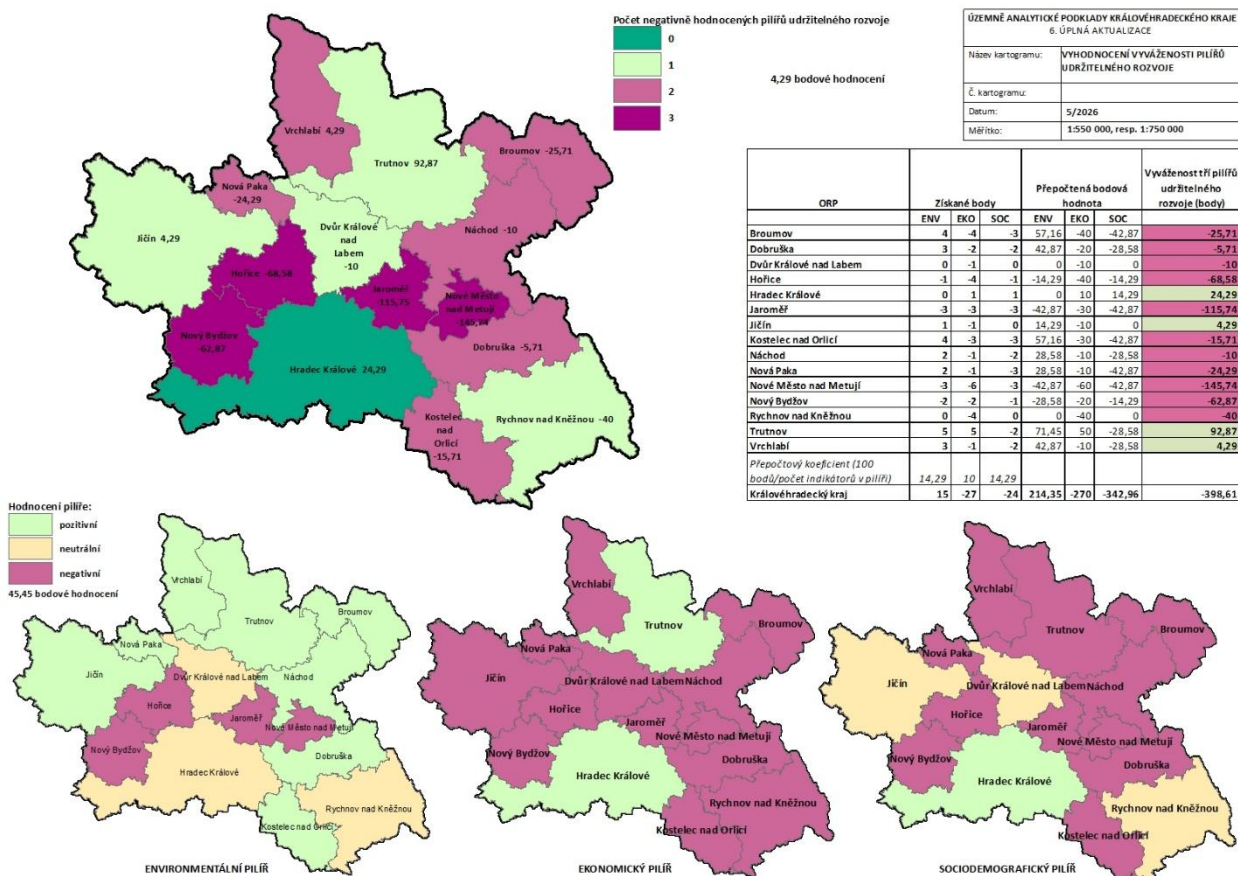
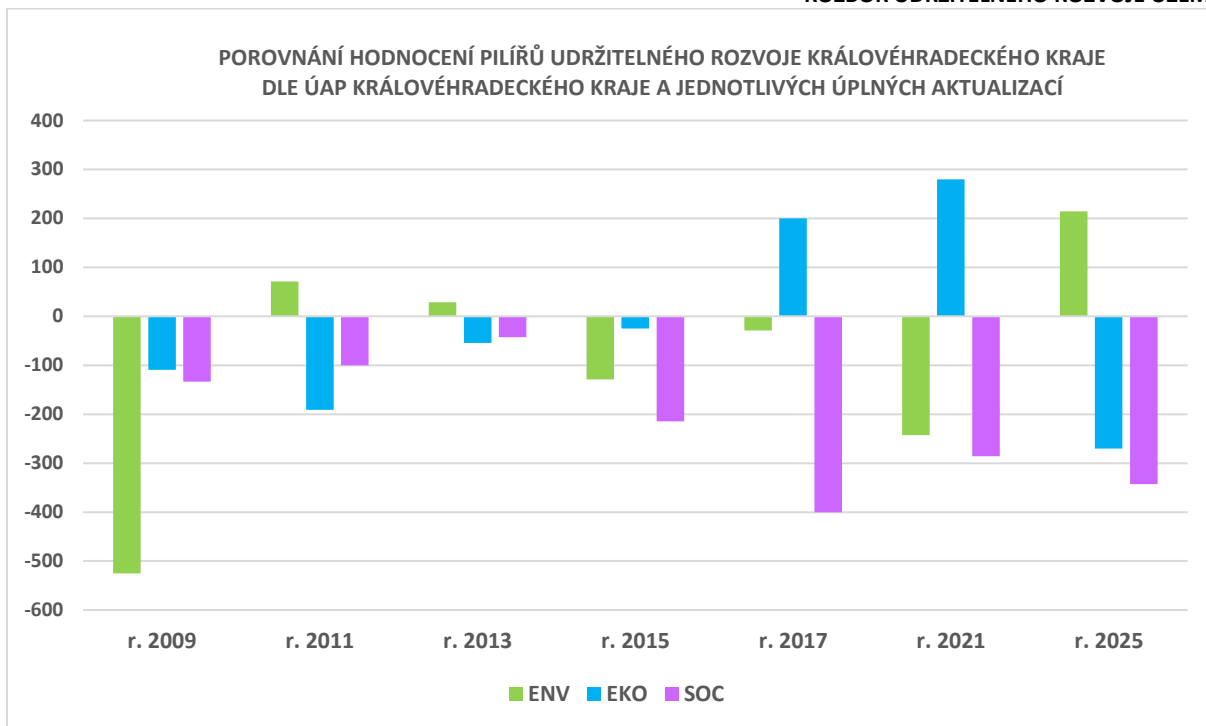
Naopak nejméně příznivé hodnocení vykazují ORP Nové Město nad Metují a Jaroměř, kde se negativní výsledky kumulují ve všech třech pilířích. Výrazně problémové je rovněž postavení ORP Hořice a Nový Bydžov. U těchto území se projevuje zejména slabší ekonomický pilíř v kombinaci s negativním nebo pouze neutrálním hodnocením ostatních pilířů.

Grafické vyjádření rozdílů mezi jednotlivými ORP je znázorněno v následujících grafech a kartogramu.

POROVNÁNÍ HODNOCENÍ PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE V ORP KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
DLE 6. ÚPLNÉ AKTUALIZACE ÚAP KRAJE

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Vyhodnocení environmentálního pilíře

Z hodnocení environmentálního pilíře v rámci 6. úplné aktualizace ÚAP vyplývá, že nejlépe hodnoceným územím je ORP Trutnov, která dosáhla hodnoty 71,45 bodu. Následují ORP Broumov a Kostelec nad Orlicí, shodně s hodnotou 57,16 bodu. Příznivě jsou dále hodnoceny ORP Dobruška a Vrchlabí, obě s hodnotou 42,87 bodu, a ORP Náchod a Nová Paka, obě s hodnotou 28,58 bodu. Kladné hodnocení dosáhla také ORP Jičín.

Neutrálně jsou hodnoceny ORP Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Záporné hodnocení vykazují ORP Hořice, Nový Bydžov, Jaroměř a Nové Město nad Metují, přičemž poslední dvě jmenované ORP dosáhly nejnižší hodnoty environmentálního pilíře, a to -42,87 bodu.

Ve srovnání s rokem 2021 došlo v environmentálním pilíři k výraznému zlepšení. Celkový součet přepočtených bodů za Královéhradecký kraj dosáhl v roce 2025 hodnoty +214,35 bodu, zatímco v roce 2021 činil -242,93 bodu. Environmentální pilíř je tak v aktuálním hodnocení nejlépe hodnocenou složkou udržitelného rozvoje kraje.

Zlepšení environmentálního pilíře je patrné u většiny ORP. Souvisí zejména s příznivějším výsledkem vybraných indikátorů kvality životního prostředí, vodního režimu, lesnatosti a krajinně-ekologických charakteristik. Přesto je nutné zdůraznit, že i v rámci tohoto pilíře přetrvávají výrazné územní rozdíly. Problémová zůstávají zejména území ORP Jaroměř a Nové Město nad Metují, u nichž se kumulují nepříznivé hodnoty více environmentálních ukazatelů.

Závěrem lze konstatovat, že environmentální pilíř v roce 2025 nepředstavuje hlavní deficit udržitelného rozvoje Královéhradeckého kraje. Naopak jde o jediný pilíř, který v celkovém krajském součtu dosáhl kladného hodnocení. Nadále je však nezbytné řešit územní rozdíly mezi jednotlivými ORP a věnovat pozornost zejména územím se záporným hodnocením.

3.3 HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

Vyhodnocení ekonomického pilíře

Ekonomický pilíř vykazuje v rámci 6. úplné aktualizace ÚAP výrazné zhoršení oproti předchozí úplné aktualizaci. Nejlépe hodnocenou ORP je Trutnov s hodnotou 50 bodů. Jako jediná další ORP dosáhla kladného výsledku ORP Hradec Králové, a to 10 bodů. Všechny ostatní ORP jsou v ekonomickém pilíři hodnoceny záporně.

Nejméně příznivé hodnocení vykazuje ORP Nové Město nad Metují s hodnotou -60 bodů. Výrazně negativně jsou hodnoceny také ORP Broumov, Hořice a Rychnov nad Kněžnou, shodně -40 bodů, a ORP Jaroměř a Kostelec nad Orlicí, shodně -30 bodů. Ostatní ORP dosahují záporných hodnot v rozmezí -20 až -10 bodů.

Celkové hodnocení ekonomického pilíře za Královéhradecký kraj činí v roce 2025 - 270 bodů. Oproti roku 2021, kdy ekonomický pilíř dosáhl +280 bodů, jde o zásadní změnu. Ekonomický pilíř se tak z dříve nejsilnější složky udržitelného rozvoje posouvá mezi hlavní problémové oblasti hodnocení.

Výsledek je ovlivněn zejména nepříznivým hodnocením indikátorů vztahujících se k podnikatelské aktivitě, funkční velikosti center, vyjíždě a dojíždě za prací a školami a k vybraným složkám technické infrastruktury. Kladné nebo relativně příznivé hodnoty některých indikátorů, například v oblasti nezaměstnanosti, nedokázaly kompenzovat negativní výsledky ostatních sledovaných ukazatelů.

Závěrem lze konstatovat, že ekonomický pilíř již v roce 2025 nelze chápat jako stabilizační prvek celkového hodnocení kraje. Naopak představuje jednu z hlavních příčin zhoršení celkové vyváženosti územních podmínek. Z hlediska územního plánování je proto důležité vytvářet podmínky pro posilování hospodářské základny, zlepšování dostupnosti pracovních příležitostí, rozvoj technické a dopravní infrastruktury a stabilizaci ekonomicky slabších území.

3.4 SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Vyhodnocení sociodemografického pilíře

Sociodemografický pilíř je v roce 2025 nadále nejslabší složkou udržitelného rozvoje Královéhradeckého kraje. Kladného hodnocení dosáhla pouze ORP Hradec Králové, a to 14,29 bodu. Neutrálně jsou hodnoceny ORP Dvůr Králové nad Labem, Jičín a Rychnov nad Kněžnou. Všechny ostatní ORP vykazují záporné hodnocení.

Nejnižší hodnoty dosáhly ORP Broumov, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí, Nová Paka a Nové Město nad Metují, shodně -42,87 bodu. Nepříznivé hodnocení vykazují také ORP Dobruška, Náchod, Trutnov a Vrchlabí, shodně -28,58 bodu. ORP Hořice a Nový Bydžov dosáhly mírně záporného hodnocení -14,29 bodu.

Celkové hodnocení sociodemografického pilíře za kraj činí -342,96 bodu, což představuje zhoršení oproti roku 2021, kdy hodnocení činilo -285,80 bodu. Tento výsledek potvrzuje pokračující nepříznivý demografický vývoj, zejména stárnutí populace, nízkou vitalitu obyvatelstva a omezenou schopnost některých území stabilizovat populační a sídelní strukturu.

Hodnocení tohoto pilíře je významně ovlivněno indikátory vitality, migrace, stáří, bydlení, bytové výstavby, struktury domácností a cestovního ruchu. Pozitivně se v některých ORP projevuje zejména intenzita bytové výstavby, která je v roce 2025 hodnocena příznivě ve všech ORP. Tento pozitivní jev však nedokáže vyrovnat dlouhodobě nepříznivé demografické ukazatele, zejména záporné hodnocení vitality a stáří populace.

Závěrem lze konstatovat, že sociodemografický pilíř zůstává dlouhodobě nejproblematictější složkou udržitelného rozvoje kraje. Jeho zlepšení je prostřednictvím nástrojů územního plánování možné pouze nepřímo, zejména vytvářením podmínek pro dostupné bydlení, občanskou vybavenost, dopravní dostupnost, pracovní příležitosti, kvalitu veřejných prostranství a celkovou obytnou atraktivitu území.

3.5 CELKOVÉ HODNOCENÍ ORP – VYVÁŽENOST TŘÍ PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

3.5.1 Hodnocení vyváženosti pilířů v ORP kraje, vč. Bodového zisku a pořadí

ORP	ZÍSKANÉ BODY V PILÍŘI			POŘADÍ V PILÍŘI			POŘADÍ ORP
	ENV	EKO	SOC	ENV	EKO	SOC	
Broumov	57,16	-40	-42,87	2	12	14	10
Dobruška	42,87	-20	-28,58	4	8	10	5
Dvůr Králové nad Labem	0	-10	0	9	7	3	6
Hořice	-14,29	-40	-14,29	12	14	6	13
Hradec Králové	0	10	14,29	10	2	1	2
Jaroměř	-42,87	-30	-42,87	14	11	13	14
Jičín	14,29	-10	0	8	6	2	3
Kostelec nad Orlicí	57,16	-30	-42,87	3	10	12	8
Náchod	28,58	-10	-28,58	6	4	9	6
Nová Paka	28,58	-10	-42,87	7	5	11	9
Nové Město nad Metují	-42,87	-60	-42,87	15	15	15	15
Nový Bydžov	-28,58	-20	-14,29	13	9	5	12
Rychnov nad Kněžnou	0	-40	0	11	13	4	11
Trutnov	71,45	50	-28,58	1	1	7	1
Vrchlabí	42,87	-10	-28,58	5	3	8	3

Sečtením dosažených přepočtených bodů v jednotlivých pilířích lze vyhodnotit celkové postavení jednotlivých ORP v rámci Královéhradeckého kraje. Nejlépe se v roce 2025 umístila ORP Trutnov s celkovým ziskem 92,87 bodu. Druhé místo obsadila ORP Hradec Králové s hodnotou 24,29 bodu. Kladného celkového hodnocení dále dosáhly ORP Jičín a Vrchlabí, obě shodně 4,29 bodu.

Naopak nejméně příznivé celkové hodnocení vykázala ORP Nové Město nad Metují (-145,74 bodu). Následují ORP Jaroměř (-115,74 bodu), ORP Hořice (-68,58 bodu) a ORP Nový Bydžov (-62,87 bodu). Výsledky ukazují, že pouze čtyři z patnácti ORP dosáhly v roce 2025 kladného celkového hodnocení.

Z hlediska skladby pilířů lze konstatovat, že žádná ORP nezískala kladné hodnocení ve všech třech pilířích. Nejvyváženěji působí ORP Hradec Králové, která má neutrální environmentální pilíř a kladné hodnocení ekonomického i sociodemografického pilíře. ORP Trutnov dosáhla nejvyššího celkového bodového zisku díky velmi silnému environmentálnímu a ekonomickému pilíři, a to i přes záporné hodnocení sociodemografického pilíře.

Kombinace dvou kladných pilířů a jednoho záporného pilíře se v roce 2025 vyskytuje pouze u ORP Trutnov. ORP Hradec Králové má dva pilíře kladné a jeden neutrální. Většina ostatních ORP vykazuje kombinaci jednoho kladného, jednoho záporného a jednoho záporného nebo neutrálního pilíře. U ORP Jaroměř a Nové Město nad Metují jsou záporně hodnoceny všechny tři pilíře, což ukazuje na kumulaci problémů napříč složkami udržitelného rozvoje.

Celkové výsledné hodnocení se významně odlišuje od předchozí úplné aktualizace ÚAP. Zatímco v roce 2021 plnil ekonomický pilíř u řady ORP stabilizační roli, v roce 2025 je ekonomické hodnocení ve většině ORP záporné. Naopak environmentální pilíř se oproti roku 2021 výrazně zlepšil. Sociodemografický pilíř zůstává celkově nepříznivý a dále se podílí na negativním výsledku kraje jako celku.

Závěrem je třeba připomenout, že výsledné hodnocení odráží zvolený způsob indikátorového posouzení. Jeho smyslem není absolutní vyjádření kvality území, ale identifikace rozdílů mezi ORP, zachycení hlavních deficitů a podpora formulace problémů k řešení v územně plánovací činnosti. Při interpretaci výsledků je nutné zohlednit také rozdílnou periodicitu dostupných dat, změny metodiky některých sledovaných ukazatelů a skutečnost, že část vstupních dat je aktualizována s časovým zpožděním.

Z hlediska celkového hodnocení lze ORP orientačně rozdělit do několika typů. První skupinu představují území s příznivějším nebo relativně vyváženým výsledkem, zejména ORP Trutnov a Hradec Králové.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Druhou skupinu tvoří území s dílčími pozitivními předpoklady, avšak s oslabením jednoho nebo dvou pilířů. Třetí skupinu představují území s kumulací negativních výsledků, zejména ORP Nové Město nad Metují a Jaroměř. Tato typologie může sloužit jako orientační podklad pro stanovení priorit v navazující územně plánovací činnosti.

3.6 HODNOCENÍ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE JAKO CELKU

Vyhodnocení vyváženosti tří pilířů udržitelného rozvoje Královéhradeckého kraje navazuje na dílčí hodnocení nižších územních celků – ORP. Bodové hodnocení ORP v jednotlivých pilířích je uvedeno v předcházejících tabulkách a interpretováno v předchozích částech této kapitoly.

Celkové hodnocení Královéhradeckého kraje za rok 2025 činí -398,61 bodu. Oproti roku 2021, kdy kraj dosáhl hodnoty -248,73 bodu, jde o zhoršení celkového výsledku. Toto zhoršení je způsobeno především výrazným poklesem ekonomického pilíře a dalším oslabením pilíře sociodemografického. Environmentální pilíř se naopak v roce 2025 zlepšil a představuje jedinou celkově kladně hodnocenou složku udržitelného rozvoje kraje.

Nejlépe hodnoceným pilířem je v roce 2025 environmentální pilíř, který v součtu za kraj dosáhl hodnoty +214,35 bodu. Ekonomický pilíř dosáhl hodnoty -270 bodů a sociodemografický pilíř hodnoty -342,96 bodu. Sociodemografický pilíř tak zůstává dlouhodobě nejslabší složkou udržitelného rozvoje, přičemž jeho nepříznivé hodnocení je ovlivněno především demografickým vývojem, stárnutím populace a nízkou vitalitou obyvatelstva. Zároveň je tento pilíř nejméně „náchylný“ k ovlivnění nástroji územního plánování.

Územní podmínky udržitelného rozvoje Královéhradeckého kraje proto nelze v roce 2025 hodnotit jako vyvážené. Hlavní problémové oblasti představují hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel. Environmentální pilíř vykazuje příznivější stav, avšak i v něm přetrvávají výrazné rozdíly mezi jednotlivými ORP.

Pro další období je vhodné zaměřit se zejména na posilování hospodářské stability periferních a strukturálně slabších území, zlepšování dostupnosti pracovních příležitostí, služeb, bydlení a veřejné infrastruktury a na opatření reagující na nepříznivý demografický vývoj. Současně je nutné zachovat a dále rozvíjet pozitivní tendence v environmentálním pilíři, zejména ochranu krajinných, vodních a přírodních hodnot území.

3.7 HODNOCENÍ POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ

Možností, jak ovlivnit (zlepšit) charakteristiku jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje, je zejména **identifikace a následná realizace potenciálů v území**. Tyto potenciály vycházejí z dílčích tematických analýz a představují rozvojové faktory, které mohou pozitivně ovlivnit stav území v daném pilíři. Z podstaty jednotlivých témat vyplývá, že potenciál identifikovaný v rámci jednoho tématu (resp. pilíře) může mít současně **dopady i na ostatní pilíře udržitelného rozvoje**, a to jak pozitivní, tak neutrální či negativní. Jinými slovy, realizace konkrétního potenciálu se může v území projevit jako:

- **synergický efekt** (pozitivní dopad na další pilíře),
- **neutrální vliv** (bez významného ovlivnění),
- nebo jako **potenciální konflikt** (negativní dopad na jiný pilíř).

Za účelem ověření těchto vazeb byla zvolena metoda **vzájemného porovnání dopadů všech identifikovaných potenciálů na zbývající pilíře** (environmentální, ekonomický a sociodemografický). Každý potenciál je primárně přiřazen k jednomu pilíři, přičemž jeho sekundární dopady na další dva pilíře jsou hodnoceny pomocí jednoduché tříbodové škály:

- **P** – pozitivní dopad (potenciál i pro další pilíř),
- **N** – neutrální dopad,
- **O** – potenciálně negativní dopad (ohrožení jiného pilíře).

Tímto způsobem je možné identifikovat nejen samotné rozvojové příležitosti, ale také **vnitřní provázanost a případné konflikty mezi pilíři udržitelného rozvoje**. Prioritně by mělo docházet k podpoře a realizaci těch potenciálů, které vykazují pozitivní dopad napříč více pilíři, tedy přispívají k celkové vyváženosti územního rozvoje (v tabulce zvýrazněno).

3.7.1 Vyhodnocení potenciálů jednotlivých pilířů

TÉMA	PILÍŘ	POTENCIÁL	ENV	EKO	SOC
širší územní vztahy	EKONOMICKÝ	Poloha kraje na česko-polském rozhraní pro rozvoj přeshraniční spolupráce	N	P	P
		Vazba na metropolitní osu Hradec Králové – Pardubice	N	P	P
		Zapojení do republikových rozvojových os	N	P	P
		Rozvoj logistických funkcí území	O	P	N
		Využití tranzitní polohy po dokončení páteřní infrastruktury	O	P	N
prostorové a funkční uspořádání	EKONOMICKÝ	Využití brownfieldů a vnitřních rezerv sídel	P	P	P
		Zahušťování zastavěného území místo expanze	P	P	N
		Koordinace funkčního využití území	P	P	P
		Využití rozvojových ploch vymezených v ÚPD	N	P	P
		Efektivní řízení rozvoje prostřednictvím územního plánování	P	P	P
struktura osídlení	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Posilování polycentrické struktury osídlení	P	P	P
		Rozvoj ORP jako přirozených center území	N	P	P
		Stabilizace venkovského osídlení	P	P	P
		Podpora meziobecní spolupráce	N	P	P
		Vyvažování vztahů mezi centry a periferiemi	N	P	P
sociodemografické podmínky a bydlení	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Migrační atraktivita kraje	N	P	P
		Rozvoj dostupného bydlení	O	P	P
		Využití stávajícího bytového fondu	P	P	P
		Adaptace bydlení na stárnutí populace	N	N	P
		Lokalizace nové výstavby do vybavených území	P	P	P
příroda a krajina	ENVIRONMENTÁLNÍ	Vysoká kvalita přírodního prostředí	P	P	P
		Využití krajiny pro šetrnou rekreaci	P	P	P
		Posilování ekologické stability území	P	N	P
		Zvyšování prostupnosti krajiny	P	N	P
		Rozvoj přírodně cenných území	P	O	P

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	POTENCIÁL	ENV	EKO	SOC
vodní režim a horninové prostředí	ENVIRONMENTÁLNÍ	Významné zásoby podzemních vod	P	P	P
		Dobrý chemický stav podzemních vod	P	N	P
		Retenční schopnost krajiny	P	P	P
		Rozvoj vodohospodářských opatření	P	P	P
		Využití nerostných surovin	P	P	O
kvalita životního prostředí	ENVIRONMENTÁLNÍ	Zlepšování kvality ovzduší	P	N	P
		Revitalizace ekologických zátěží	P	P	P
		Rozvoj odpadového hospodářství	P	P	P
		Posilování zelené infrastruktury	P	N	P
		Zvyšování environmentální kvality sídel	P	P	P
zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	ENVIRONMENTÁLNÍ	Produkční potenciál zemědělské půdy	P	P	N
		Rozvoj ekologického zemědělství	P	P	P
		Zvýšení retenční schopnosti půdy	P	P	P
		Adaptace lesů na klimatickou změnu	P	P	P
		Diverzifikace krajinné struktury	P	N	P
občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Stabilní síť sociálních a veřejných služeb	P	N	P
		Rozvoj vybavenosti v centrech ORP	P	N	P
		Zvyšování dostupnosti služeb	P	N	P
		Rozvoj komunitní infrastruktury	P	N	P
		Digitalizace veřejných služeb	P	P	P
dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti	EKONOMICKÝ	Hustá silniční síť jako základ dopravní obslužnosti	O	P	P
		Dokončení dálnice D11	O	P	P
		Rozvoj páteřních dopravních tahů	O	P	P
		Modernizace železniční infrastruktury	P	P	P
		Rozvoj technické infrastruktury	P	P	P
		Rozvoj alternativních zdrojů energie	P	P	P
ekonomické a hospodářské podmínky	EKONOMICKÝ	Stabilní růst regionální ekonomiky	N	P	P
		Rozvoj podnikatelských aktivit	N	P	P
		Diverzifikace hospodářské struktury	P	P	P
		Využití pracovního potenciálu obyvatel	N	P	P
		Rozvoj přeshraniční ekonomiky	N	P	P
rekreace a cestovní ruch	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Vysoká atraktivita turistických oblastí	O	P	P
		Rozvoj celoroční turistiky	O	P	P
		Existence destinačního managementu	N	P	P
		Využití přírodních a kulturních hodnot území	O	P	P
		Rozvoj rekreační infrastruktury	O	P	P
bezpečnost a ochrana obyvatel	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Funkční integrovaný záchranný systém	N	P	P
		Zvyšování odolnosti území vůči rizikům	P	P	P
		Rozvoj preventivních opatření	P	P	P
		Zohlednění bezpečnosti v územním plánování	P	P	P

4 URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ

Tato závěrečná část ÚAP je graficky reprezentována **problémovým výkresem**, který syntetizuje hlavní zjištění analytické části. Při jeho zpracování byly mimo jiné prostřednictvím GIS analýz identifikovány:

- vzájemné střety záměrů na využití území,
- střety záměrů s limity využití území,
- další rizika, problémy, ohrožení a závady v území.

Problémový výkres tak představuje prostorovou interpretaci konfliktů a limitů, které mají přímý územní průmět.

Vedle těchto prostorově identifikovatelných problémů byly v rámci Rozboru udržitelného rozvoje území (RURÚ) identifikovány také skutečnosti, které mají **systémový a průřezový charakter** a nelze je jednoznačně lokalizovat v území. Tyto jevy jsou popsány v jednotlivých tematických kapitolách a je nezbytné je zohlednit při pořizování a aktualizaci navazující územně plánovací dokumentace.

Jejich souhrnný přehled uvádíme v následující tabulce.

4.1.1 Přehled problémů k řešení definovaných pro jednotlivé tematické oblasti tří pilířů udržitelného rozvoje

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
širší územní vztahy	EKONOMICKÝ	Vytvářet územní podmínky pro realizaci a koordinaci nadregionálních dopravních koridorů (pokračování D11, kapacitní propojení k sousedním krajům, záměry vysokorychlostních tratí) a současně minimalizovat negativní dopady na sídla a krajinu.
		Stabilizovat územní rezervy a koridory pro dopravní a technickou infrastrukturu v návaznosti na nadřazené dokumenty (PÚR/ZÚR) a přesahy do sousedních krajů.
		Podporovat polycentrický rozvoj a dostupnost veřejných služeb v okrajových částech kraje tak, aby se omezoval vznik periferií (dopravní obslužnost, veřejná infrastruktura, digitální konektivita).
		Rozvíjet přeshraniční vazby s Polskem v místech, kde to umožňují územní podmínky (dopravní spojení, cestovní ruch, integrované služby), při respektování limitů ochrany přírody.
prostorové a funkční uspořádání	EKONOMICKÝ	Vytvářet územní podmínky pro revitalizaci a znovuvyužití brownfieldů (opuštěné/neudržované průmyslové a zemědělské areály) přednostně před vymežováním nových zastavitelných ploch.
		Směřovat rozvoj sídel tak, aby byl kompaktní, infrastrukturně obslužitelný a ekonomicky efektivní (omezování rozptýleného rozvoje; podpora návaznosti na existující zástavbu).
		Koordinovat rozvoj rekreačního bydlení a turistické infrastruktury v exponovaných územích (zejména Krkonoše, Orlické hory) s ochranou krajiny, dopravní obslužností a kapacitami veřejných služeb.
		Důsledně v ÚPD vyhodnocovat reálné potřeby nových rozvojových ploch (bydlení, výroba, služby) a preferovat etapizaci, provázání na dopravní a technickou infrastrukturu a na dostupnost veřejných služeb.
		V územích suburbanizačního tlaku posilovat požadavky na veřejná prostranství, občanskou vybavenost, dopravní řešení a modrozelenou infrastrukturu (aby se omezily negativní externality rozvoje).
struktura osídlení	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Vytvářet územní podmínky pro zachování a rozvoj polycentrické sídelní struktury kraje; posilovat roli ORP center jako poskytovatelů veřejných služeb, zaměstnanosti a dopravních uzlů.
		Usměrňovat rozvoj bydlení v návaznosti na pracovní příležitosti a dopravní dostupnost tak, aby nedocházelo k prohlubování disparit, nadměrné suburbanizaci a neodůvodněným záborům volné krajiny.
		Podporovat stabilizaci venkovských sídel (zejména v periferních polohách) – vymezovat přiměřené rozvojové plochy, posilovat veřejnou infrastrukturu a dostupnost základních služeb, včetně dopravní obslužnosti.
		Zohledňovat územní dopady velkých zaměstnavatelů a průmyslových zón (nároky na bydlení, dopravu, veřejné služby) a podporovat vyváženější funkční strukturu sídel v jejich zázemí.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
		Chránit urbanisticky a historicky cenné celky a současně vytvářet podmínky pro kvalitní rozvoj center (revitalizace brownfieldů, zahušťování v přiměřené míře, kvalitní veřejná prostranství).
sociodemografické podmínky a bydlení	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Vytvářet územní podmínky pro zmírňování nepříznivého sociodemografického vývoje, zejména stárnutí populace, poklesu přirozeného přírůstku obyvatel a růstu podílu jednočlenných domácností, a to cíleným vymezováním funkčních ploch pro občanskou vybavenost, sociální a zdravotní služby.
		Zohledňovat rozdílný sociodemografický vývoj jednotlivých ORP při územním plánování a usilovat o zmírňování územních disparit mezi jádrovými a periferními oblastmi kraje.
		Důsledně vyhodnocovat potřeby rozvoje bydlení v návaznosti na sociodemografický a hospodářský vývoj území při vymezování nových ploch pro bydlení v územně plánovací dokumentaci obcí.
		Směřovat rozvoj bydlení k efektivnějšímu využívání stávajícího bytového fondu a omezovat nárůst neobydlených bytů, zejména v územích s dlouhodobě nepříznivým demografickým vývojem.
		Navrhovat nové rozvojové plochy pro bydlení s ohledem na ochranu nezastavěného území a současně je dimenzovat s přihlédnutím k kapacitám technické a dopravní infrastruktury a občanské vybavenosti.
		Při vymezování nových lokalit pro bydlení v územně plánovací dokumentaci obcí přednostně zvažovat využití brownfieldů a vnitřních rozvojových rezerv sídel
příroda a krajina	ENVIRONMENTÁLNÍ	Vyvážení rozvoje a ochrany v územním plánování · Nastavit jasná pravidla pro lokalizaci rozvojových záměrů tak, aby se minimalizovaly střety se ZCHÚ a Natura 2000 (zejména v ORP s vysokým podílem ochrany) a aby se současně nezhoršoval stav krajiny v ORP s nízkou ochranou.
		Zvyšování ekologické stability v nížinných a intenzivně využívaných ORP • V ORP s indikátorem KES = -1 cílit na: • posilování trvalých travních porostů, krajinné zeleně, remízů, břehových porostů, • revitalizace vodních toků/niv, omezení negativních dopadů meliorací a regulací, • podporu strukturální pestrosti zemědělské krajiny (protierozní a adaptační opatření).
		Fragmentace krajiny a prostupnost pro biodiverzitu (vč. velkých savců) • Při přípravě a povolování liniových staveb důsledně: • vyhodnocovat střety s migračně významnými územími, • navrhovat kompenzační a migrační opatření (ekodukty, propustky, vegetační doprovod, organizační režimy), • chránit a doplňovat biokoridory jako funkční síť (ne jen „čáry v ÚPD“).
		Funkčnost a sjednocení ÚSES v územně plánovací dokumentaci • Snížit rozdíly v kvalitě zapracování ÚSES mezi obcemi/ORP: • metodická podpora obcím, • aktualizace vymezení v návaznosti na zpřesňování ZÚR a dat ÚAP, • řešení realizovatelnosti prvků v krajině (majetkoprávní vztahy, dohody s vlastníky).
		Cílená maloplošná ochrana tam, kde chybí „jemná“ síť ochrany • V ORP s nízkým podílem MZCHÚ a současně s prokazatelnými přírodními hodnotami vytipovat témata pro: • nové PP/PR (nebo úpravy stávajících), • ochranu specifických fenoménů (mokřady, stepní trávníky, nivní biotopy, geologické lokality).
		Management návštěvnosti a rekreačního tlaku v ZCHÚ • V NP/CHKO řešit dlouhodobě únosnost území: • směřování návštěvnosti, klidové zóny, • infrastruktura s nízkými dopady, • koordinace s obcemi a cestovním ruchem.
vodní režim a horninové prostředí	ENVIRONMENTÁLNÍ	Ochrana a udržitelné využívání vodních zdrojů a hydrogeologických struktur.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
		Zvyšování retenční schopnosti krajiny a podpora přírodně blízkých opatření v povodích. Omezování nové zástavby v záplavových územích a aktivních zónách. Revitalizace vodních toků a obnova přirozených niv a mokřadů. Snižování rizika vodní eroze a zrychleného odtoku vody v zemědělské krajině. Zajištění ochrany ložisek nerostných surovin a jejich promítnutí do územně plánovací dokumentace. Koordinace těžby nerostných surovin s ochranou krajiny, vodních zdrojů a sídelní strukturou. Zohlednění sesuvných a poddolovaných území při vymezování zastavitelných ploch. Zohlednění geologických a geotechnických podmínek území při plánování dopravní a technické infrastruktury. Vytváření podmínek pro udržitelné využívání surovinového potenciálu území při minimalizaci negativních dopadů těžby na životní prostředí.
kvalita životního prostředí	ENVIRONMENTÁLNÍ	Vytvářet územní podmínky pro vymezování obchvatů měst a obcí pro ochranu území před imisní a hlukovou zátěží. Dopravní řešení v sídlech: preference obchvatů a zklidnění průjezdných úseků, posilování veřejné dopravy a aktivní mobility ap, kde to má potenciál snížit expozici obyvatel (zejm. v jádrech měst). Zachování a rozvoj zelené infrastruktury (zeleň v intravilánech, liniová zeleň podél komunikací) jako podpůrného adaptačního a mikroklimatického opatření, které může snižovat expozici obyvatel v zatížených lokalitách (současně vázat na režim údržby a prostorové možnosti). Směrování rozvoje bydlení a občanské vybavenosti mimo úseky s významnou dopravní zátěží; u ploch v blízkosti hlavních komunikací zohlednit ochranu zdraví (prostorové odstupy, protihluková a protiimisní opatření, orientace zástavby). Podpora opatření snižujících emise z lokálních topenišť (BaP): koordinace s koncepcemi energetiky obcí (přechod na nízkoemisní zdroje, využití CZT, OZE), práce s urbanistickou strukturou (omezování kumulace emisí v uzavřených uličních profilech). U existujících starých ekologických zátěží, případně u nově identifikovaných, podporovat jejich řešení vymezením ploch potřebných k jejich asanaci a dalšímu využití. Vytvářet podmínky pro plynofikaci obcí za účelem zlepšení imisní situace.
zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	ENVIRONMENTÁLNÍ	Při tvorbě územně plánovací dokumentace minimalizovat zábory zemědělské půdy a zejména zemědělské půdy s vysokým stupněm ochrany (I. a II. třídy ochrany ZPF). Upřednostňovat využívání stávajících ploch, které jsou již vyjmuty ze zemědělského půdního fondu, důsledně prověřovat alternativy rozvoje (brownfieldy, přestavby, zahušťování, etapizace). Podporovat navrácení půd po rekultivacích zpět do ZPF. Stabilizovat zemědělskou krajinu v nížinných ORP: požadovat protierozní a vodochranná opatření (členění velkých půdních bloků, zatravnění ohrožených svahů, pásy zeleně, meze, průlehy, přírodně blízká opatření na tocích) – zejména v ORP s vysokým podílem OP na rozloze. Při plánování zejména liniových staveb minimalizovat zábory lesního půdního fondu v územích s nízkou lesnatostí tak, aby se omezilo odnětí pozemků, nebo hospodaření na těchto pozemcích. Vytvořit územní podmínky pro využití k zalesnění zemědělsky nevyužívaných pozemků v oblastech s nízkou lesnatostí zejména ve spojitosti se zakládáním prvků ÚSES a zvýšit tak podíl lesa a ekologickou stabilitu území. Vytvářet podmínky pro podporu krajinotvorné funkce lesa a mimolesní zeleně.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
		Zvyšovat ekologickou stabilitu v oblastech s nízkou lesnatostí: podpora rozvoje prvků ÚSES, krajinné zeleně, liniových výsadeb a zvýšení podílu trvalých travních porostů tam, kde je to funkčně odůvodněné. Zohlednit mimoprodukční funkce lesů a limity lesů zvláštního určení v návrzích ÚPD (rekreace, ochrana přírody, voda, půda), zejména v horských ORP s vysokým podílem těchto lesů.
občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Ve vazbě na vymezování zastavitelných ploch pro bydlení vymezovat rovněž k nim související plochy občanské vybavenosti a veřejného prostranství. Vytvářet územní podmínky pro rozvoj sportovních ploch Respektování povinností vyplývajících z ustanovení § 15 odst. 5 a § 17 odst. 5 vyhlášky č. 157/2024 Sb., že: Není-li v celé návrhové ploše bydlení (občanského vybavení) o rozloze větší než 20 000m rozhodování v území podmíněno vydáním regulačního plánu nebo uzavřením plánovací smlouvy, stanovuje se pro ni požadavek na vymezení veřejného prostranství o výměře nejméně 5 % této návrhové plochy. Do výměry veřejného prostranství se nezapočítávají pozemní komunikace.
dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti	EKONOMICKÝ	Vzhledem k zatím nedokončené dálnici D11 na území kraje je stávající úroveň silniční sítě všech kategorií v řadě tahů nevyhovující po kapacitní stránce i z hlediska technického stavu. Současně dochází i k růstu počtu motorových vozidel všech typů, registrovaných na území kraje – s výjimkou poklesu počtu autobusů a silničních tahačů. Hustota silniční sítě v regionu je 0,790 km/km² což znamená, že mírně převyšuje průměrnou hustotu silniční sítě v ČR (0,707 km/km²). Problémem však zůstává u vybraných komunikací špatný stav a technická zastaralost regionální silniční sítě odrážející se v nevyhovujících parametrech, dopravních závadách včetně nevyhovující kapacity nebo kvality. Limitem dalšího rozvoje území je doposud nedokončená základní síť kapacitních dopravních cest (D11 a D35). Rozvoj silniční sítě Královéhradeckého kraje je založen na realizaci komunikací I. a II. třídy (nebo jejich nových úseků). V současné době k řešení situace nepřispívá mimo jiné skutečnost, že doposud kraji chybí zastupitelstvem kraje schválený koncepční celokrajský dokument na úseku rozvoje dopravní infrastruktury, včetně časového harmonogramu realizace. V současné době jsou jediným závazným dokumentem vydané Zásady územního rozvoje kraje, které se v části věnované dopravní infrastruktuře věnují vymezení koridorů pro záměry dálnic I. a II. třídy, silnic I. a II. třídy. Dalšími podklady pro územní plánování jsou záměry na rozvoj dopravní infrastruktury sledované MD a pro účely zpracování ÚAP poskytované ŘDS a SŽDC V ÚPD věnovat pozornost využití území v plochách s výraznou vazbou na dopravní cesty – zejména D11, D35. Specifické požadavky na územní plánování klade i potřeba využití rekreačního potenciálu SOB7 (Specifická oblast Krkonoše a Jizerské hory) dle PÚR ČR v platném znění. Úkolem pro územní plánování je vytváření územních podmínek pro zlepšení dopravní dostupnosti územní uvnitř i přes hranice a dále vytvářet územní podmínky pro zlepšení technické a dopravní infrastruktury, zejména pro rozvoj ekologických forem dopravy. V rámci ÚAP jsou sledovány dílčí modernizační záměry na vybraných železničních tratích. Tyto záměry je nutné zohlednit v příslušných ÚPD. Letecká doprava v kraji má pouze doplňkovou úlohu. Na území kraje se nachází neveřejné mezinárodní letiště Hradec Králové. Prozatím není evidován žádný celorepublikový či krajský rozvojový záměr v této oblasti. Je nezbytné průběžně vyhodnocovat, zda nedošlo ke změně této skutečnosti, zejména v celostátní úrovni. V Královéhradeckém kraji je vodní doprava využívána pouze pro rekreační účely. Prozatím není evidován žádný rozvojový záměr v této oblasti. Vytvářet územní podmínky pro obnovu, rekonstrukci a zkapacitnění vodovodních sítí, zejména s cílem snižovat ztráty vody a zvyšovat provozní spolehlivost vodárenských systémů.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
		Územně chránit a podporovat opatření ke stabilizaci a posílení vodních zdrojů, včetně zajištění náhradních a nouzových zdrojů zásobování pitnou vodou pro krizové situace.
		Při vymezování nových rozvojových ploch důsledně posuzovat kapacity vodárenské infrastruktury a podmínit větší rozvoj sídel odpovídajícím zajištěním zásobování vodou.
		Podporovat další rozvoj kanalizace a čištění odpadních vod zejména v obcích a částech obcí s nedostatečným technickým vybavením.
		V územích s rozptýlenou zástavbou a malou ekonomickou efektivitou centralizovaných systémů prověřovat a umožňovat decentralizované způsoby odkanalizování a čištění odpadních vod.
		Vytvářet územní podmínky pro modernizaci čistíren odpadních vod, zejména s ohledem na přísnější požadavky na odstraňování dusíku a fosforu a na ochranu citlivých území.
		Respektovat a územně chránit koridory a zařízení technické infrastruktury vymezené v ZÚR Královéhradeckého kraje, zejména koridor dálkového vodovodního řádu VDJ Vysoká Srbská – Hronov – Červený Kostelec.
		Respektovat stávající zařízení a koridory plynárenské infrastruktury, avšak další rozvoj plynofikace posuzovat individuálně podle charakteru území, ekonomické efektivity a souladu s dlouhodobou transformací energetiky.
		Územně chránit koridor přeložky VTL plynovodu Česká Skalice a související regulační stanici dle ZÚR Královéhradeckého kraje.
		Vytvářet územní podmínky pro stabilizaci a modernizaci soustav centralizovaného zásobování teplem ve větších městech, včetně možnosti jejich postupné dekarbonizace a zapojování nízkoemisních a obnovitelných zdrojů.
		Při vymezování rozvojových ploch a při návrhu koncepce energetického zásobování zohledňovat přechod k více decentralizovanému a diverzifikovanému systému výroby a distribuce energie.
		Vytvářet územní podmínky pro modernizaci a posilování elektroenergetické infrastruktury, včetně nových transformoven a vedení VVN/110 kV, a respektovat koridory a plochy vymezené v ZÚR Královéhradeckého kraje.
		Zohledňovat zvýšené nároky na energetickou infrastrukturu vyvolané novou výstavbou, elektrifikací vytápění, rozvojem elektromobility a decentralizovanou výrobou energie.
		Při rozvoji obnovitelných zdrojů energie důsledně koordinovat energetické, krajinářské, přírodní, urbanistické a zemědělské zájmy v území.
		Upřednostňovat umístění fotovoltaických zařízení přednostně na střechách, v areálech výroby, na brownfieldech a v dalších urbanizovaných nebo technicky zatížených plochách, a minimalizovat zásahy do volné krajiny a kvalitního zemědělského půdního fondu.
		U záměrů větrných a velkoplošných fotovoltaických elektráren požadovat podrobné prověření dopadů na krajinný ráz, sídelní strukturu, přírodní hodnoty a technickou infrastrukturu.
		Podporovat rozvoj digitální a ICT infrastruktury, zejména v územích s dosud nižší kvalitou připojení, a vytvářet územní podmínky pro rozvoj vysokorychlostních sítí.
		Při vymezování zastavitelných ploch a ploch přestavby důsledně prověřovat jejich napojení na stávající nebo navrhovanou technickou infrastrukturu a zamezit vzniku rozvojových lokalit bez odpovídajícího technického zajištění.
ekonomické a hospodářské podmínky	EKONOMICKÝ	Posílení celkové ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti kraje v rámci ČR.
		Zvýšení investiční aktivity, zejména v oblastech s vyšší přidanou hodnotou.
		Podpora transformace ekonomiky směrem ke znalostně orientovaným odvětvím (VaV, inovace, technologické obory).
		Stabilizace a rozvoj podnikatelského prostředí a zastavení poklesu podnikatelské aktivity.
		Řešení strukturálních problémů trhu práce, zejména dlouhodobé nezaměstnanosti v některých částech kraje.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

TÉMA	PILÍŘ	Problémy k řešení
		Snižování regionálních disparit mezi jádrovými a periferními oblastmi, včetně podpory lokálních pracovních příležitostí. Posilování ekonomické soběstačnosti menších ORP a omezení nadměrné vyjížďky za prací. Rozvoj funkční hierarchie sídel a posílení role sekundárních regionálních center.
rekreace a cestovní ruch	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Stanovovat podmínky rozvoje rekreace a cestovního ruchu s ohledem na únosnost území, ochranu přírody a krajiny, kulturní hodnoty a kapacitu veřejné infrastruktury. V nejvíce exponovaných lokalitách usměrňovat rozvoj rekreačních a turistických aktivit tak, aby nedocházelo k dalšímu přetěžování území a ke zhoršování kvality prostředí. Vytvářet územní podmínky pro lepší prostorové rozložení návštěvnosti a pro posílení rekreační funkce méně využívaných částí kraje. Podporovat rozvoj a vzájemné propojení turistických, cyklistických a lyžařských tras a stezek, včetně návaznosti na přeshraniční systémy a na hlavní turistická centra. Zlepšovat dopravní dostupnost rekreačně významných oblastí při současném omezení negativních dopadů individuální automobilové dopravy na sídla a krajinu. Vytvářet podmínky pro rozvoj udržitelné mobility v cestovním ruchu, zejména návazné veřejné dopravy, cyklo dopravy a pěší prostupnosti území. Respektovat a chránit přírodně nejvzácnější území, zejména KRMAP, CHKO Broumovsko, Český ráj a Orlické hory, lokality soustavy NATURA 2000 a další zvláště chráněná území, a přizpůsobovat jim rozsah a formy rekreačního využití. Respektovat a chránit kulturně-historické hodnoty území, památkově chráněná sídla a areály, a vytvářet podmínky pro jejich šetrné využití v cestovním ruchu. Vytvářet územní podmínky pro zachování, obnovu a rozvoj lázeňských míst a lázeňsko-rekreační infrastruktury. V rekreačně exponovaných obcích řešit dopady rekreačního bydlení a sezónního zatížení na dopravní obsluhu, zásobování vodou, odkanalizování, parkování a nakládání s odpady. Podporovat rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu v méně turisticky využívaných územích, pokud je to v souladu s hodnotami a limity území. Vytvářet územní podmínky pro rozvoj každodenní rekreace obyvatel, zejména v zázemí měst a větších sídel a v docházkových a dojezdových vzdálenostech od bydliště.
bezpečnost a ochrana obyvatel	SOCIODEMOGRAFICKÝ	Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území, obyvatelstva a civilizačních hodnot před přírodními a antropogenními riziky (zejména povodně, eroze, sucho, extrémní projevy počasí). Omezovat rozvoj zástavby v ohrožených územích a zohledňovat identifikovaná rizika při územním plánování. Zvyšovat dostupnost a akceschopnost složek integrovaného záchranného systému, zejména v periferních a hůře dostupných oblastech. Dále rozvíjet a zkvalitňovat systém varování obyvatelstva v návaznosti na nové typy rizik. Vymezovat a důsledně respektovat zóny havarijního plánování a regulovat využití území v těchto zónách. Respektovat zájmy obrany státu a civilní ochrany v území, včetně ochrany strategických objektů a infrastruktury. Řešit problematiku nevyužívaných vojenských areálů s cílem eliminovat jejich negativní dopady na území. Posilovat odolnost území vůči narušení funkce technické a dopravní infrastruktury (zejména energetika, zásobování vodou).

4.1.2 Návrh nástrojů územního plánování pro řešení problémů dle jejich typologie

Typ problému	Vhodný nástroj územního plánování
Střety záměrů s limity	zpřesnění koridorů/ploch v ZÚR nebo ÚP
Suburbanizace	etapizace, podmínky prostorového uspořádání, územní studie
Brownfieldy	prověření přestavbových ploch, změny funkčního využití
Perifernost a dostupnost služeb	vymezení veřejné infrastruktury, dopravní obslužnost
Eroze, retence, sucha	prvky ÚSES, plochy změn v krajině, protipovodňová a retenční opatření
Stárnutí populace	dostupnost služeb, bydlení, veřejná prostranství, bezbariérovost
Zatížení dopravou	obchvaty, zklidnění průtahů, ochranná opatření

4.1 POŽADAVKY NA ODSTRANĚNÍ NEBO OMEZENÍ URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH, HYGIENICKÝCH, PŘÍPADNĚ DALŠÍCH ZÁVAD

Zdrojem informací o závadách v území jsou zejména negativa identifikovaná v rámci RURÚ, závěry 6. úplných aktualizací ÚAP obcí, výsledky GIS analýz a identifikované střety v území. Závady jsou členěny podle jejich charakteru na urbanistické, dopravní, hygienické a další závady, které mohou ovlivňovat využití území a vyžadují řešení nebo zohlednění v územně plánovací dokumentaci.

Urbanistické závady

V území se vyskytují obecné urbanistické závady, které nejsou vždy samostatně graficky promítnuty do problémového výkresu, avšak představují významné jevy ovlivňující kvalitu a udržitelnost územního rozvoje. Jedná se zejména o:

- Suburbanizační procesy v zázemí významných center spojené s tlakem na dopravní infrastrukturu a zvyšováním dojížděky za prací a službami.
- Prohlubování perifernosti okrajových a příhraničních částí kraje, spojené s odlivem obyvatel, zhoršující se dostupností služeb a omezenými rozvojovými možnostmi menších sídel.
- Stárnutí obyvatelstva a nepříznivý demografický vývoj, který se promítá do struktury bydlení, nárůstu neobydlených bytů (zejména v rekreačních oblastech) a zvýšených nároků na vybavenost území.
- Nerovnoměrnou prostorovou distribuci funkcí, kdy dochází ke koncentraci pracovních příležitostí a služeb do omezeného počtu center a závislosti menších sídel na těchto centrech.
- Nedostatek dostupného bydlení v jádrových sídlech a jejich zázemí, což vede k tlaku na suburbanizaci a rozvoj zástavby v okolí.
- Vysoký výskyt nevyužívaných a chátrajících objektů a areálů (brownfieldy, včetně bývalých průmyslových, zemědělských i vojenských areálů), často v nevhodném kontaktu s obytnou zástavbou.
- Nedostatečné využívání stávajícího zastavěného území a preferenci rozvoje na volných plochách, vedoucí k záborům zemědělské půdy, včetně půd I. a II. třídy ochrany ZPF.
- Nevhodnou strukturu a formu nové zástavby a nadměrné vymezování zastavitelných ploch bez dostatečné vazby na reálné potřeby území, dopravní dostupnost a kapacity veřejné infrastruktury.
- Nedostatečnou občanskou vybavenost v menších obcích a její zhoršující se dostupnost, zejména v periferních a venkovských oblastech, včetně prostorově odloučených lokalit s omezenou dostupností infrastruktury a služeb.
- Funkční nerovnováhu některých lokalit (např. monofunkční průmyslové nebo rekreační oblasti) se zvýšenými nároky na dopravu a infrastrukturu.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Koncentraci cestovního ruchu do vybraných lokalit a s tím související nerovnoměrné zatížení sídel a sezónní přetížení infrastruktury.
- Omezení rozvoje sídel vyplývající z limitů využití území (např. záplavová, sesuvná a poddolovaná území, střety s těžbou nerostných surovin a dalšími ochrannými režimy).

Dále jsou identifikovány následující urbanistické závady v území:

4.1.1 Identifikované urbanistické závady

téma	označení	popis	zdroj
HPG	U1	poddolovaná území x zastavěná území	GIS analýza
HPG	U2	aktivní sesuvná území x zastavěná území	GIS analýza
HZP	U3	plochy brownfields (větší než 10 ha)	CzechInvest

Dopravní závady

V území se vyskytují obecné dopravní závady, které snižují kvalitu dopravní obsluhy, bezpečnost provozu a obytného prostředí sídel. Jedná se zejména o:

- průtahy silnic I. a II. třídy zastavěnými územími sídel, které způsobují zvýšenou dopravní zátěž, hluk, emise a bezpečnostní rizika,
- vysokou intenzitu tranzitní a průjezdné dopravy v sídlech, včetně zatížení center měst,
- nedostatečnou kapacitu a nevyhovující technický stav části silniční sítě, včetně závadových úseků, nevyhovujících parametrů komunikací a rizikových křižovatek,
- chybějící nebo dosud nerealizované obchvaty obcí a měst, které by umožnily odvést tranzitní dopravu mimo zastavěná území,
- nedostatečnou infrastrukturu pro pěší a cyklisty, zejména chybějící chodníky, cyklostezky, bezpečná propojení a návaznosti na veřejnou dopravu,
- nedostatek parkovacích ploch, zejména v centrech měst, u významných veřejných zařízení a v turisticky exponovaných lokalitách,
- úrovňová křížení silnic a železničních tratí, která představují bezpečnostní riziko a omezují plynulost dopravy,
- nedostatečnou dopravní dostupnost a obslužnost některých venkovských, periferních a příhraničních oblastí,
- sezónní přetížení dopravní infrastruktury v turisticky atraktivních oblastech,
- nedostatečnou kvalitu a kapacitu některých úseků železniční infrastruktury a její nižší konkurenceschopnost vůči silniční dopravě,
- pomalý postup přípravy a realizace významných dopravních staveb, včetně chybějících kapacitních napojení ve směru na Polsko a v západo-východních vazbách kraje.

Dále jsou identifikovány následující dopravní závady v území:

4.1.2 Identifikované dopravní závady

označení	popis	zdroj	lokalizace
D1	průtah silnice 1. třídy x zastavěná (příp. zastavitelná) území)	GIS analýza	kraj
D2	návaznost D11 a I/14 - hrozba zvýšené dopravní intenzity po dokončení D11	ÚAP ORP	Dvůr Králové nad Labem
D3	průtahy silnice I/35, I/33 obcemi, nevyhovující kapacita komunikace	ÚAP ORP	Úlibice, Ostroměř, Milovice, Hořice, Sadová, Holohlavy
D4	úrovňové křížení silnic I. třídy a železničních tratí	GIS analýza	kraj
D5	vysoké zatížení centra města průjezdnou dopravou	ÚAP ORP	např. Hradec Králové, Náchod, Častolovice

Hygienické závady

V území se vyskytují obecné hygienické závady, které negativně ovlivňují kvalitu životního prostředí a podmínky pro bydlení. Jedná se zejména o:

- zhoršenou kvalitu ovzduší, zejména vlivem lokálních topenišť, dopravy a vybraných průmyslových nebo zemědělských provozů,
- emisní a hlukovou zátěž z dopravy, zejména v sídlech zatížených tranzitní dopravou,
- nedostatečné odkanalizování území a absenci nebo nedostatečnou kapacitu čistíren odpadních vod, zejména v menších obcích,
- problémy se zásobováním pitnou vodou, zejména z hlediska kvantity zdrojů v obdobích sucha a v územích s omezenou vodohospodářskou infrastrukturou,
- existenci starých ekologických zátěží a kontaminovaných ploch, které omezují využití území a mohou představovat riziko pro zdraví obyvatel a kvalitu vod,
- výskyt zdrojů zápachu, zejména ze zemědělských areálů, průmyslových a potravinářských provozů,
- znečištění povrchových a podzemních vod v důsledku nedostatečné technické infrastruktury, starých ekologických zátěží nebo nevhodného hospodaření v území,
- zvýšenou zátěž území v turisticky exponovaných lokalitách, včetně sezónního přetížení technické infrastruktury,
- přetrvávající význam skládkování odpadů a potřebu zvyšování míry materiálového využití odpadů.

4.1.3 Hygienické závady v území

téma	označení	popis	zdroj	lokalizace
VR, VDTI	H1	oblasti s nízkou nebo stagnující mírou odkanalizování zaústěného do ČOV	RURU	vybrané ORP
HZP, VR	H2	podzemní vody v okolí Červeného Kostelce – lokalita s potvrzenou kontaminací	RURU	Červený Kostelec a okolí
HZP, R	H3	sezónní přetíženost technické infrastruktury v rekreačních střediscích, zejména v zimních, lyžařských	RURU	ORP Trutnov, Vrchlabí, Rychnov nad Kněžnou

Závady v oblasti ochrany přírody a krajiny

V území se vyskytují závady a ohrožení, které snižují ekologickou stabilitu krajiny, omezují její prostupnost a zvyšují tlak na přírodně hodnotná území. Jedná se zejména o:

- fragmentaci krajiny liniovými stavbami a dalšími bariérami, které omezují prostupnost krajiny a migrační průchodnost pro živočichy,
- urbanizaci volné krajiny a tlak na rozvoj zástavby mimo kompaktní sídla,
- snižování ekologické stability krajiny, zejména v intenzivně zemědělsky využívaných oblastech s vysokým podílem orné půdy,
- erozní ohrožení zemědělské půdy a sníženou retenční schopnost krajiny,
- zvyšující se tlak cestovního ruchu a rekreačního využívání na nejcennější části krajiny a zvláště chráněná území,
- střety rozvojových záměrů s prvky ÚSES, chráněnými územími, lesními porosty, kvalitní zemědělskou půdou a dalšími přírodními hodnotami.

Závady v oblasti Environmentálního, ekonomického a sociodemografického pilíře

Další informace – závady – zjištěné na základě zpracování dílčích témat (z vyváženosti pilířů), které byly použity pro znázornění v jednotlivých kartogramech či mapách, které jsou součástí RURÚ. Znázorněny jsou vždy ORP s negativním hodnocením dané oblasti (indikátoru):

- **index migračního zisku** (znázorněny ORP s nízkým indexem)
- **intenzita bytové výstavby** (znázorněny ORP s nízkou intenzitou)
- **průměrná míra nezaměstnanosti** (znázorněny ORP s vysokou mírou nezaměstnanosti)
- **ekologická stabilita území** (znázorněny ORP s nízkou stabilitou)

Další závady a ohrožení v území

území se dále vyskytují závady a ohrožení související zejména s přírodními riziky a nevhodným využíváním krajiny. Jedná se zejména o:

- výskyt zastavěných území v záplavových územích Q100, která jsou přímo ohrožena povodněmi,
- výskyt orné půdy na svažitých pozemcích se sklonitostí nad 10°, kde existuje zvýšené riziko vodní eroze,
- lokální střety rozvojových záměrů s geologickými, vodohospodářskými, přírodními a památkovými limity využití území.

4.2 ÚZEMNÍ STŘETÝ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

Územní střety záměrů na provedení změn v území byly identifikovány pomocí GIS analýz. Rozlišeny byly dvě základní kategorie střetů:

- **vzájemné střety záměrů na provedení změn v území**
- **střety záměrů na provedení změn v území s vybranými limity využití území a s hodnotami**

Identifikované střety jsou součástí problémového výkresu.

Vzájemné střety záměrů na provedení změn v území

Do vyhodnocení byly zahrnuty záměry na provedení změn v území uvedené v závěrečné kapitole PRURÚ. Záměry, jejichž geografické vyjádření bylo předáno v bodové vrstvě a které souvisejí s liniovými prvky, například objekty na navrhovaných vedeních technické infrastruktury, byly zahrnuty přímo do příslušných liniových prvků a vyhodnocovány společně.

Mezi vyhodnocované záměry nebyly záměrně zařazeny prvky nadregionálního a regionálního ÚSES. Důvodem je skutečnost, že ve stávajícím pojetí Plánu nadregionálního a regionálního ÚSES Královéhradeckého kraje nejsou jednotlivé prvky ÚSES chápány jako záměry na provedení změn v území, ale jako vyjádření žádoucího stavu území. Pro účely hodnocení byl proto systém ÚSES považován za limit využití území a vyhodnocen v rámci střetů záměrů s limity využití území a hodnotami.

Jednotlivé záměry byly následně analyzovány formou prostorových průniků. Identifikované střety byly označeny kódy, podle kterých jsou dohledatelné v následující tabulce, kde jsou uvedeny jejich základní charakteristiky, typ střetu a informace o tom, zda jsou dotčené záměry sledovány v ZÚR Královéhradeckého kraje.

Identifikované vzájemné střety mohou být řešeny zejména upřesněním vymezení záměrů v navazující územně plánovací dokumentaci, podrobnějším územním řešením nebo technickou koordinací v dalších stupních projektové přípravy.

4.2.1 Přehled identifikovaných vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území

Kód	popis střetu	charakter	Záměry sledovány v ZÚR*
ZZ1	nadzemní vedení Librantice – HK X I/11 – v prostoru Hradce Králové, Blešna a Třebechovic pod Orebem	TI-DI	2
ZZ3	přeložka I/33 v prostoru Náchoda X optimalizace trati č. 032 Jaroměř – Náchod s výstavbou tzv. Vysokovské spojky	DI-DI	2
ZZ5	dálnice D11 X přeložka 1/37 Kocbeře	DI-DI	1
ZZ7	kapacitní silnice S5 X I/35 Jinolice	DI-DI	1
ZZ8	nadzemní vedení 2x110 kV TR Nový Bydžov – Vinary – Volanice – Jičíněves – TR Staré Místo X I/32	TI-DI	2
ZZ9	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Vrchlabí – Strážné – Špindlerův Mlýn X I/14 v prostoru Vrchlabí	TI-DI	2
ZZ10	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Nový Bydžov – Vinary – Volanice – Jičíněves – TR Staré Místo X silnice II/327	TI-DI	2
ZZ11	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Nový Bydžov – Vinary – Volanice – Jičíněves – TR Staré Místo X silnice II/326	TI-DI	2
ZZ12	koridor nadzemního vedení 2x110 kV Bílé Poličany – Rohoznice – Červená Třemešná – Libonice X silnice II/300 v prostoru Miletína	TI-DI	2
ZZ14	dálkový vodovodní řad Červený Kostelec – Velké Poříčí X silnice II/303 v prostoru Hronova X modernizace a elektrizace tratě Náchod – Meziměstí – státní hranice	TI-DI-DI	2
ZZ16	Jižní spojka Hradec Králové X optimalizace a zdvoukolejnění železniční tratě č. 031 Jaroměř – Hradec Králové hl. n. – Pardubice hl. n.	DI-DI	2
ZZ17	nadzemní vedení Librantice – HK X I/11 v prostoru Hradec Králové X železniční trať č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	TI-DI-DI	2
ZZ18	nadzemní vedení 110 kV X silnice I/33 v prostoru Náchoda	TI-DI	1

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ZZ19	Jižní spojka Hradec Králové X modernizace železniční tratě č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	DI-DI	2
ZZ20	silnice I/11 v prostoru Hradce Králové X optimalizace a zdvoukolejnění železniční tratě č. 031 Jaroměř – Hradec Králové hl. n. – Pardubice hl. n.	DI-DI	2
ZZ21	silnice I/11 X silnice II/299 X modernizace železniční tratě č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	DI-DI-DI	2
ZZ22	silnice II/298 v prostoru Třebechovic pod Orebem X modernizace železniční tratě č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	DI-DI	2
ZZ23	silnice I/36 v úseku hranice kraje – Borohrádek – silnice I/11 X modernizace železniční tratě č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	DI-DI	2
ZZ24	plynovod VTL X modernizace a elektrizace trati Jaroměř – Náchod	TI-DI	2
ZZ25	silnice II/299 v prostoru Jaroměře a Josefova X optimalizace a zdvoukolejnění železniční tratě č. 031 Jaroměř – Hradec Králové hl. n. – Pardubice hl. n.	DI-DI	2
ZZ26	silnice II/327 v úseku Chlumec nad Cidlinou – Nový Bydžov X modernizace železniční tratě č. 020 hranice kraje (Velký Osek) – Hradec Králové – hranice kraje	DI-DI	2
ZZ27	kapacitní silnice S5 (v kategorii silnice I. třídy) – úsek Úlibice – Jičín – hranice kraje (Turnov) X II/286 v prostoru Železnice	DI-DI	2
ZZ32	nadzemní vedení 110 kV X silnice II/303 v úseku mezi Náchodem a Velkým Poříčím	TI-DI	1
ZZ33	nadzemní vedení 2x110 kV TR Neznášov – Jaroměř – Česká Skalice – TR Náchod X I/33 v prostoru Jaroměře	TI-DI	2
ZZ34	Zvýšení kapacity trati Týniště n. O. – Častolovice – Solnice X silnice II/318 v prostoru Častolovic	DI-DI	1
ZZ35	Zvýšení kapacity trati Týniště n. O. – Častolovice – Solnice X silnice II/318 v prostoru Častolovic X silnice I/14 v prostoru Rychnova nad Kněžnou	DI-DI	1
ZZ36	Zvýšení kapacity trati Týniště n. O. – Častolovice – Solnice X silnice II/304 v prostoru Týniště nad Orlicí	DI-DI	1
ZZ37	silnice I/11 v prostoru Hradce Králové, Blešna a Třebechovic pod Orebem X silnice II/308 v prostoru Hradce Králové (přeložení ulice Kladská a mimo zástavbu Slatiny)	DI-DI	2
ZZ38	plynovod VTL X silnice II. třídy	TI-DI	1
ZZ39	plynovod VTL X dálnice	TI-DI	1
ZZ40	plynovod VTL X silnice I. třídy	TI-DI	1

* 1 = jeden ze záměrů je sledován v ZÚR KHK, 2 = dva či více záměrů sledováno v ZÚR KHK, 0 = žádný ze záměrů není sledován v ZÚR KHK

Charakter:

DI = dopravní infrastruktura

TI = technická infrastruktura

Řešení vzájemných střetů:

Střety záměrů na provedení změn v území s vybranými limity využití území a s hodnotami

Stejně jako v předcházející kategorii byly vyhodnoceny záměry na provedení změn v území uvedené v závěrečné kapitole PRURÚ. Pro účely analýzy byly záměry, jejichž geografické vyjádření bylo předáno v bodové vrstvě a které mají přímou souvislost s liniovým prvkem, zahrnuty do příslušného liniového prvku a vyhodnocovány společně.

Pro identifikaci střetů byly použity vybrané limity využití území a hodnoty nadmístního významu. Jednalo se zejména o limity a hodnoty související s ochranou přírody a krajiny, ochranou vod, ochranou zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa, ochranou nerostného bohatství, geologickými riziky a ochranou kulturně-historických hodnot.

Výsledkem analýzy jsou vrstvy střetů, ve kterých každý bod představuje identifikovaný střet v území. Z takto identifikovaných střetů byly vybrány významnější střety, které jsou zahrnuty mezi problémy k řešení v územně plánovací dokumentaci. Za významnější byly považovány zejména střety záměrů:

- se zvláště chráněnými územími, lokalitami soustavy NATURA 2000 a prvky ÚSES,
- se záplavovými územími a územími ohroženými zvláštní povodní,
- s CHOPAV, vodními zdroji a přírodními léčivými zdroji,

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- se ZPF I. třídy ochrany a PUPFL,
- s chráněnými ložiskovými územími, dobývacími prostory a ložisky nerostných surovin,
- se sesuvnými a poddolovanými územími,
- s památkově chráněnými územími a krajinnou památkovou zónou.

4.2.2 Přehled prověřených územních střetů záměrů na provedení změn v území s vybranými limity využití území

záměry ZÚR KHK	Dobývací prostor	Chráněné ložiskové území	Ložisko nerostů	Sesuvné území	Poddolované území	NATURA – Evropsky	NATURA – Ptáčí oblast	Chráněná krajinná oblast	Národní park	Národní přírodní památka	Přírodní památka	CHOPAV	ÚSES – NRBC	ÚSES – NRBC	ÚSES – RBC	ÚSES – RBK	PUPFL	ZPF - 1. třída ochrany	Krajinná památková zóna	Památkově chráněné území	Přírodní léčivý zdroj	Vodní zdroj	záplavové území Q100 a zvláštní povodeň
D11 (Hradec Králové – Jaroměř)																							
D11 (Jaroměř – Trutnov – hranice ČR)																							
D35																							
I/11																							
I/14																							
I/16																							
I/32																							
I/33																							
I/35																							
I/36																							
II/280																							
II/284																							
II/285																							
II/286																							
II/295																							
II/298																							
II/299																							
II/300																							
II/303																							
II/304																							
II/308																							
II/318																							
II/319																							
II/321																							
II/323																							
II/324																							
II/326																							
II/327																							
II/501																							
II/614																							
II/635																							
S5																							
žel. trať 032																							
žel. trať 031																							
žel. trať 021, 022																							
žel. trať 020																							
protipovodňová ochrana																							
průmyslová zóna																							
el. ved. 110 kV																							
vodovod. řád																							
VTL plynovod																							

Pozn.: V jednom místě může docházet k opakovanému protnutí s limitem, tento střet je pak v daném místě ale popsán pouze jednou. V grafickém znázornění (problémový výkres) je pak každý střet zobrazen značkou se stejnou barvou, která je použita v této tabulce.

4.3 ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV ÚZEMÍ, VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ A SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Negativa území byla identifikována v rámci vyhodnocení jednotlivých témat a jsou uvedena v kapitole 2 Rozboru udržitelného rozvoje území. Na jejich základě byly v kapitole 4 vymezeny problémy k řešení, zahrnující zejména problémy urbanistické, dopravní, hygienické, problémy v oblasti ochrany přírody a krajiny, problémy environmentálního, ekonomického a sociodemografického charakteru, jakož i územní střety záměrů a limity využití území.

Současně byly v rámci vyhodnocení územních podmínek jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje identifikovány rozvojové potenciály území, které představují významný předpoklad pro další rozvoj Královéhradeckého kraje. Využití těchto potenciálů je jedním ze základních nástrojů pro zmírnění nebo odstranění zjištěných negativ a pro posilování vyváženého rozvoje území.

Z podstaty jednotlivých témat a pilířů udržitelného rozvoje vyplývá, že potenciál identifikovaný v jednom pilíři může současně pozitivně, neutrálně nebo negativně ovlivňovat pilíře ostatní. Obdobně mohou být vzájemně provázány i identifikované hrozby a problémy. Proto bylo provedeno vyhodnocení vzájemných vazeb potenciálů a hrozeb mezi environmentálním, ekonomickým a sociodemografickým pilířem.

U potenciálů bylo sledováno, zda jejich realizace představuje současně potenciál také pro ostatní pilíře (P), zda je jejich vliv neutrální (N), nebo zda může vést k ohrožení některého z dalších pilířů (O). Prioritně by měla být podporována realizace těch rozvojových potenciálů, které vykazují pozitivní přínosy napříč více pilíři a přispívají tak k celkové vyváženosti územního rozvoje.

Obdobným způsobem byly hodnoceny také identifikované hrozby. U nich bylo posuzováno, zda představují hrozbu i pro ostatní pilíře (H), zda je jejich vliv neutrální (N), nebo zda jejich eliminace může přinést pozitivní efekt v dalších pilířích (P). Při navrhování rozvojových opatření je vhodné přednostně řešit takové hrozby a problémy, jejichž odstranění přináší současně zlepšení podmínek ve více pilířích udržitelného rozvoje.

Vyhodnocení dále ukazuje, že mezi jednotlivými pilíři existuje řada významných synergických vazeb. Za klíčové rozvojové směry lze považovat zejména zlepšování dopravní dostupnosti a obslužnosti území, podporu hospodářského rozvoje včetně využití brownfieldů, posilování sídelní stability a dostupnosti bydlení, rozvoj veřejné infrastruktury a občanské vybavenosti, ochranu a zvyšování ekologické stability krajiny, zlepšování vodního režimu krajiny a adaptaci území na projevy klimatické změny. Právě tyto oblasti vykazují největší potenciál pozitivně ovlivňovat více pilířů současně.

Pro zajištění vyváženého a udržitelného rozvoje území Královéhradeckého kraje je proto nezbytné při pořizování a aktualizaci územně plánovací dokumentace, územně plánovacích podkladů a při rozhodování o změnách v území důsledně zohledňovat nejen identifikované problémy a limity, ale rovněž rozvojové potenciály a jejich vzájemné vazby. Přednostně by měla být podporována taková opatření a záměry, která vedou ke zlepšení stavu více pilířů současně a přispívají ke snižování zjištěných územních disparit mezi jednotlivými částmi kraje.

4.4 DOPORUČENÍ PRO VYUŽITÍ ZÁVĚRŮ RURŮ V NAVAZUJÍCÍ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ ČINNOSTI

Závěry RURŮ je vhodné využívat jako podklad pro průběžnou aktualizaci zásad územního rozvoje, územních plánů obcí, územních studií a dalších územně plánovacích podkladů. Při jejich využití je nezbytné rozlišovat, zda se jedná o problém s přímým územním průmětem, který je možné řešit

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

vymezením ploch, koridorů, limitů nebo podmínek využití území, nebo o problém systémový, jehož řešení vyžaduje koordinaci více nástrojů veřejné správy.

V navazující územně plánovací činnosti by měly být přednostně prověřovány zejména záměry a opatření, která přispívají ke zlepšení více pilířů udržitelného rozvoje současně. Jedná se především o podporu kompaktního rozvoje sídel, využití brownfieldů, koordinaci bydlení s pracovními příležitostmi a veřejnou infrastrukturou, zlepšení dopravní a technické obslužnosti periferních území, ochranu vodního režimu a ekologické stability krajiny, adaptaci na klimatickou změnu a zajištění dostupnosti občanské vybavenosti.

V územích s kumulací negativních hodnocení více pilířů je vhodné zaměřit navazující územně plánovací činnost na stabilizaci sídelní struktury, posílení veřejné infrastruktury, zlepšení dostupnosti služeb, prověření přiměřenosti zastavitelných ploch a podporu takových rozvojových opatření, která nezvyšují tlak na krajinu a současně přispívají k hospodářské a sociální stabilitě území.

V rozvojově exponovaných územích je naopak nezbytné důsledně koordinovat rozsah nové výstavby s kapacitou dopravní a technické infrastruktury, občanské vybavenosti, veřejných prostranství a modrozelené infrastruktury. Cílem není pouze umožnit další rozvoj, ale zajistit, aby tento rozvoj nezhoršoval kvalitu prostředí, neprohluboval dopravní a infrastrukturní zatížení a nevedl k neodůvodněným záborům zemědělské půdy a volné krajiny.

RURÚ tak představuje nejen analytický podklad pro identifikaci problémů, ale také nástroj pro stanovení priorit územně plánovací činnosti. Jeho využití by mělo směřovat k posilování územní soudržnosti kraje, ke snižování rozdílů mezi jádrovými a periferními částmi území a k postupnému vyvažování environmentálního, ekonomického a sociodemografického pilíře udržitelného rozvoje.